

KUSTBEVAKNINGEN

ÅRSREDOVISNING 2022

Innehåll

1. Generaldirektören har ordet	4
2. Kustbevakningen – för en trygg, ren och levande havsmiljö för alla	5
2.1 Vårt uppdrag	5
2.1.1 Räddningstjänst till sjöss	5
2.1.2 Sjöövervakning	6
2.1.3 Krisberedskap och totalförsvaret	6
2.2 Kombinationstanken	6
2.2.1 Kustbevakningen bedriver verksamhet till sjöss	7
2.3 Kustbevakningen finns i hela landet	8
2.3.1 Internrevision	8
2.3.2 Insynsråd	8

RESULTATREDOVISNING

3. Räddningstjänst till sjöss	10
3.1 Miljöräddningstjänst till sjöss	10
3.1.1 Utsläppsredovisning	10
3.1.2 Förmåga inom miljöräddningsområdet	13
3.1.3 Oljeskadeersättning	29
3.2 Sjöräddningstjänst och annan räddningstjänst	29
4. Sjöövervakning	30
4.1 Tillsyns- och kontrollverksamhet	30
4.1.1 Fiskeriövervakning och fiskerikontroll	30
4.1.2 Sjösäkerhetstillsyn	34
4.1.3 Tullkontroll	40
4.1.4 Sjötrafikövervakning	41
4.1.5 Gränsförvaltning	43
4.1.6 Kontroll inom jakt	48
4.1.7 Marinvetenskaplig forskning	49
4.2 Samordning av sjöövervakning och förmedling av civil sjöinformation	49
4.3 Bidrag till fredsfrämjande verksamhet	50
4.4 Brottsbekämpning och ordningshållning	50
4.4.1 Underrättelseverksamhet	51
4.4.2 Biträde	53
4.4.3 Brottsutredning	55
5. Krisberedskap och totalförsvaret	59
5.1 Planering för totalförsvaret	59
5.2 Planering för krisberedskap och civilt försvar	59
5.2.1 Övningar inom krisberedskap och totalförsvaret	61

6. Personal- och kompetensförsörjning	63
6.1 Rekrytering och personalförsörjning	63
6.1.1 Arbete för jämnare könsfördelning	65
6.2 Utbildning och kompetensförsörjning	66
6.2.1 Ledarskap och medarbetarskap	67
6.3 Arbetsmiljö och sjukfrånvaro	68
7. Tekniskt underhåll och vidmakthållande.....	70
7.1 Tillgänglighet.....	70
7.2 Systemstöd för underhåll	70
7.3 Teknisk anläggningsinformation	70
7.4 Förstärkt försörjningsberedskap avseende underhåll	71
7.5 Materielplan och projekt.....	71
7.6 Underhållskostnader	72
8. Informationssäkerhet och IT	73
8.1 Informationssäkerhet	73
8.2 IT-infrastruktur och digitalisering	75
9. Miljöledningsarbete.....	76
10. Ekonomi och ekonomiska nyckeltal	78
10.1 Ekonomiskt utfall	78
10.2 Kostnadseffektivitet och ekonomi i balans.....	78
10.3 Investeringsbudget.....	79
10.4 Kostnader och intäkter per verksamhet	80
10.5 Uppdragsverksamhet	81
11. Internrevision	82
12. Intern styrning och kontroll.....	82
13. Verksledning och insynsråd.....	83
13.1 Verksledning.....	83
13.2 Insynsråd.....	83

FINANSIELL REDOVISNING

14. Sammanställning av väsentliga uppgifter	86
15. Resultaträkning	87
16. Balansräkning	88
17. Redovisning mot anslag	89
18. Redovisning mot inkomsttitel	90
19. Finansieringsanalys.....	91
20. Tilläggsupplysningar	92
20.1 Allmänt	92

20.2	Undantag från ekonomiadministrativa regelverket	92
20.3	Redovisningsprinciper	92
20.4	Särskilda upplysningar	94
21.	Noter till resultaträkning	96
22.	Noter till balansräkning	100
23.	Noter till finansieringsanalys	109
24.	Årsredovisningens undertecknande	110
	Bilaga, översikt återrporteringskrav och uppdrag.....	111

1. Generaldirektören har ordet

Kustbevakningen har ett brett uppdrag, som vi till stor del löser i samverkan med andra. Genom vår unika förmåga till sjöss är vi också en myndighet som andra vill och behöver samverka med för att lösa sina uppdrag. I förhållande till vår storlek skapar vi ett stort mervärde för samhället.

Det gångna året har inneburit en påverkan på och förändringar i verksamheten, på grund av det försämrade säkerhetspolitiska läget med anledning av kriget i Ukraina.

Operation Nord Stream i slutet av september och början av oktober prövade vår förmåga inom flera olika områden i en ny situation, en gasläcka på havsbotten i svensk ekonomisk zon. Genom samverkan med Säkerhetspolisen, Polisen och Försvarmakten kunde viktig information säkras i en förundersökning om grovt sabotage.

Inom vårt sjöövervakningsuppdrag har vi bland annat arbetat för att förbättra och effektivisera fiskerikontrollen. Satsningen på kompetensförstärkning genom en resursgrupp för fiskerikontroll, som inleddes redan 2020, har gett effekt i form av högre kvalitet i kontrollerna och en stärkt samverkan med Havs- och vattenmyndigheten för att följa upp och inrikta verksamheten.

Inom gränsförvaltning har Kustbevakningen bidragit till att upprätthålla EU:s sanktionspaket mot Ryssland genom att i sin gränsövervakande uppgift särskilt övervaka och identifiera ryskflaggade fartyg som eventuellt avsåg bryta mot förbudet att tillträda svenska hamnar. Kustbevakningen fortsätter också att vara en aktiv del i den europeiska gränsförvaltningen och har under året deltagit med personal och fartyg i Frontexledda operationer i Medelhavet.

Den 15 maj 2022 trädde lagen (2021:626) om förarbevis för vattenskoter i kraft och därmed började Kustbevakningen att kontrollera förarbevis för vattenskoter inom den ordinarie verksamheten. En första analys visar att lagen bidragit till en lugnare och mer sjösäker användning av vattenskotrar, vilket är positivt.

Antalet större miljöräddningsoperationer till följd av mineraloljeutsläpp har varit få och de utsläpp som konstaterats har volymmässigt varit små. Myndigheten noterar dock att det under året skett ett antal större utsläpp av andra skadliga ämnen till följd av tankrengöringar till sjöss och trenden är att denna typ av utsläpp ökar. Tillsammans med Transportstyrelsen, Havsmiljöinstitutet, Havs- och vattenmyndigheten och privata aktörer har vi under året arbetat för att öka kunskapen om problematiken och orsakerna till utsläppen av andra ämnen än olja. Myndighetsgemensamt har vi arbetat för att identifiera behov av förändringar i regelverk, rutiner och metodik för förundersökning.

Det sedan länge ansträngda personalläge har lett till att vi, liksom de senaste åren, inte har kunnat upprätthålla beslutad nivå av miljöberedskap och därmed haft en reducerad förmåga. Tack vare en ökad budgettilldelning har Kustbevakningen under året kunnat fatta beslut om att öka rekryteringstakten och två aspirantklasser har startats under året, vilket är ett positivt första steg mot en stärkt bemanning och i förlängningen en fullgod förmåga att genomföra våra uppdrag.

Jag vill rikta ett varmt tack till alla medarbetare som med kompetens och engagemang bidragit till vår verksamhet under året. Under 2023 fortsätter vi de välbehövliga satsningarna för att bli fler.

Therese Mattsson
Generaldirektör

Foto: Peter Knutson

2. Kustbevakningen – för en trygg, ren och levande havsmiljö för alla

2.1 Vårt uppdrag

Kustbevakningen arbetar för en trygg, ren och levande havsmiljö under dygnets alla timmar året runt. Vi är samhällets civila aktör med störst förmåga under, på och över havets yta. Myndighetens verksamhet är bred och kombinerar två uppdrag: räddningstjänst till sjöss och sjöövervakning. Uppdragen är en del av Sveriges krisberedskap och totalförsvar och ska utföras oavsett omvärldsläge.

2.1.1 Räddningstjänst till sjöss

Miljöräddningstjänst till sjöss

Utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen utgör ett allvarligt hot mot den maritima miljön. Kustbevakningen ansvarar för miljöräddning till sjöss och arbetar för att skadorna vid utsläpp av olja eller andra farliga ämnen ska minimeras så att naturen kan skyddas så långt det är möjligt. Kustbevakningens fartyg och flygplan för havsövervakning är ständigt i beredskap.

Ett oljeutsläpp på svenskt vatten involverar flera olika aktörer. När ett utsläpp av olja eller ett annat skadligt ämne sker till havs eller i de stora svenska insjöarna Vänern, Vättern och Mälaren ansvarar Kustbevakningen för att bekämpa det, i första hand genom att stoppa, begränsa och ta upp det. När oljan når land, ansvarar berörd kommun för bekämpningen. Vid utsläpp som sker i vatten inom kommunalt ansvarsområde, till exempel vattendrag eller i hamnar, ansvarar kommunal räddningstjänst för miljöräddningen. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) är ett stöd för kommunerna i den övergripande samordningen av oljeskyddet på land.

Havet är allas gemensamma angelägenhet. Eftersom utsläpp av olja och andra skadliga ämnen inte känner några nationsgränser krävs gränsöverskridande samarbeten. Kustbevakningen ingår i omfattande internationella samarbeten; mellan Östersjöländerna inom Helsingfors-kommissionen, HELCOM, mellan Nordsjöländerna inom Bonnöverenskommelsen, mellan de nordiska länderna inom Köpenhamnsavtalet och i EU genom Europeiska sjösäkerhetsbyrån, EMSA. Inom ramen för dessa avtal och samarbeten sker regelbundna kunskaps- och erfarenhetsutbyten på expertnivå och övningar där länderna tillsammans utvecklar förmågan till samarbete vid miljöolyckor till havs.

Sjöräddningstjänst och annan räddningstjänst

Utöver miljöräddningstjänst har Kustbevakningen även förmåga att delta vid sjöräddningstjänst och annan räddningstjänst. Vid en olycka till sjöss är första prioritet alltid att rädda liv. Kustbevakningens flygplan och fartyg är utrustade för sjöräddningsuppdrag och utgör en viktig resurs för den nationella räddningstjänstkapaciteten och beredskapen. Kustbevakningens flygplan är även en resurs vid insatser som leds av annan räddningsledare. Det handlar då främst om insatser som att söka, markera, fälla livräddningsflottor och koordinera helikopterinsatser. Kustbevakningsflyget kan också, i mån av tillgänglighet, bistå vid flygräddning, fjällräddning och sökinsatser efter försvunna personer (på land) samt delta vid till exempel skogsbränder vid begäran av räddningsledare.

2.1.2 Sjöövervakning

Vi bedriver övervakning till sjöss och ordningshållning i sjötrafiken samt utövar tillsyn och kontroll inom bland annat fiskeri, tull, gräns, sjötrafik och jakt. Kustbevakningen ansvarar också för att övervaka maritima miljöer och tillhandahålla sjöinformation till andra myndigheter. Kustbevakningen förebygger och utreder även vissa brott i den maritima miljön.

Kustbevakningen är den myndighet som oftast upptäcker brott med maritim koppling. Våra befogenheter inom brottsbekämpning, ordningshållning samt kontroll och tillsyn framgår av kustbevakningslagen, som ger oss ett brottsbekämpande ansvar i den maritima miljön, främst genom att inleda förundersökning och utreda olika brottstyper.

2.1.3 Krisberedskap och totalförsvar

Kustbevakningens uppdrag räddningstjänst till sjöss och sjöövervakning ska utföras oavsett omvärlds- och säkerhetsläge. Som en del av samhällets krisberedskap och totalförsvar – både det civila och militära – upprätthåller Kustbevakningen samhällsviktig verksamhet inom ramen för de ordinarie ansvarsområdena.

Kustbevakningen ska som beredskapsmyndighet ha förmåga att, med kvalitet och uthållighet, enskilt och tillsammans med andra verksamheter, värna samhällets skyddsvärden i alla lägen på hotskalan. Det betyder att hantera händelser från relativt vanliga skeenden (olyckor) till storskaliga skeenden (kris) och situationer med höjd beredskap och ytterst krig. Detta ska ske parallellt med att ordinarie uppdrag genomförs.

I förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap, som trädde i kraft den 1 oktober 2022, anges beredskapsmyndigheters samt sektorsansvariga myndigheters uppgifter inför och vid höjd beredskap och krig. Kustbevakningen ingår i två beredskapssektorer, *Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen* (MSB har sektorsansvaret) och *Ordning och säkerhet* (Polismyndigheten har sektorsansvaret), vilket följer av Kustbevakningens ordinarie civila uppdrag. Kustbevakningens förmåga är emellertid efterfrågad även i det militära försvaret. Vid höjd beredskap eller krig kan Försvarsmakten ta personal och materiel ur Kustbevakningen i anspråk för att användas för övervakning, transporter och andra uppgifter, enligt förordningen (1982:314) om utnyttjande av kustbevakningen inom försvarsmakten.

2.2 Kombinationstanken

Miljöräddningsuppdraget dimensionerar Kustbevakningen. Personal, fartyg, flygplan, materiel och ledningscentraler krävs för att hålla ständig beredskap och förmåga för räddningstjänst och miljöskydd. Att kombinera uppdragen räddningstjänst till sjöss och sjöövervakning, det vill säga främst uppgifter åt andra myndigheter, som har huvudansvaret men inte förmåga i Sveriges havsområden, är kostnadseffektivt och ett tecken på god förvaltning av statens resurser.

Ett exempel på en sådan arbetsuppgift är tullkontroller. Tullverket är huvud- och helhetsansvarig för kontrollen av varor vid införsel till och utförsel från Sverige och har enligt lagen (2000:1225) om straff för smuggling även ett huvudansvar för tillhörande brottsbekämpning. Insatser mot smuggling av narkotika och storskalig smuggling av alkohol och tobak är prioriterade av regering och riksdag. Då Tullverket inte förfogar över egna fartyg, flyg eller dykresurser använder sig Tullverket av Kustbevakningen som sin maritima plattform.

Fler exempel är fiskerikontroller till sjöss åt Havs- och vattenmyndigheten, lastsäkrings- och farligt gods-kontroller åt Transportstyrelsen och gränsövervakning åt Polismyndigheten, som också begär biträden i polisiära ärenden och uppgifter där Kustbevakningens kompetens och förmåga behövs. Vi samarbetar också med Umeå marina forskningscentrum som ombord på KBV 181 utför marinvetenskaplig forskning i Bottenhavet under vissa av Kustbevakningens patruller, samtidigt som besättningen utför ordinarie kustbevakningsverksamhet.

Det här arbetssättet präglar hela planeringen och genomförandet av myndighetens verksamhet, liksom den teknik, den materiel och de kompetenser som finns för att utföra uppdraget. Arbetsuppgifterna utförs på det här sättet på ett för samhället kostnadseffektivt sätt.

2.2.1 Kustbevakningen bedriver verksamhet till sjöss

Uppdragen räddningstjänst och sjöövervakning utförs, något förenklat, i Sveriges territorialhav och maritima zoner, i Vänern och Mälaren samt i Vättern när det gäller miljöräddning.

Miljöräddning och miljöövervakning och fiskerikontroll är exempel på uppdrag som också sker utanför svenskt vatten. Multilaterala avtal och EU-rätten möjliggör att ge eller ta emot stöd i exempelvis Östersjön, Västerhavet och Nordsjön. Som en av Sveriges gränsövervakningsmyndigheter deltar Kustbevakningen regelbundet i Frontex operationer i Medelhavet.

2.3 Kustbevakningen finns i hela landet

Kustbevakningen sorterar under Försvarsdepartementet och ministern för civilt försvar, men vår verksamhet omfattar ansvarsområden inom flera departement. Kustbevakningens operativa verksamhet bedrivs längs hela Sveriges kust samt i Vätern, Vättern (endast miljöräddning) och Mälaren, utifrån 20 kuststationer och en flygkuststation. Myndighetens lednings- och stödfunktioner finns huvudsakligen i Karlskrona, Göteborg, Stockholm och Nyköping (Skavsta).

Myndigheten är organiserad i en verksledning och sex avdelningar: metodutvecklingsavdelningen, materiel- och lokalförsörjningsavdelningen, operativa avdelningen, IT-avdelningen, personal- och ekonomiavdelningen samt avdelningen för strategisk inriktning och ledningsstöd.

2.3.1 Internrevision

Internrevisionen vid Kustbevakningen är en fristående organisatorisk funktion, placerad direkt under generaldirektören. Internrevisionen ska enligt internrevisionsförordningen och Kustbevakningens arbetsordning granska och lämna förslag till förbättringar av myndighetens processer för intern styrning och kontroll. Internrevisionen ska även ge råd och stöd till generaldirektören inom områden som ligger inom internrevisionens kompetensområde.

2.3.2 Insynsråd

Kustbevakningen har ett insynsråd som ska utöva insyn i verksamheten och ge generaldirektören råd. Insynsrådet, som utses av regeringen, har inga beslutsbefogenheter. Generaldirektören är ordförande i insynsrådet och ska hålla rådet informerat om verksamheten.

RESULTAT- REDOVISNING

3. Räddningstjänst till sjöss

Statlig räddningstjänst är fördelad på flera myndigheter och Kustbevakningen har huvudansvaret för miljöräddningstjänst till sjöss, i syfte att begränsa konsekvenserna av olyckor och utsläpp¹. Kustbevakningen har även beredskap för och deltar, på begäran av räddningsledare, i sjöräddningstjänst och annan räddningstjänst. Kustbevakningen ska därigenom bidra till ökad sjösäkerhet, att människoliv räddas, att personskador begränsas och att konsekvenserna för egendom och miljö minskas².

3.1 Miljöräddningstjänst till sjöss

Den statliga miljöräddningstjänst som Kustbevakningen ansvarar för definieras i 4 kap. 5 § lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Inom Sveriges sjöterritorium och inom Sveriges ekonomiska zon ansvarar Kustbevakningen för räddningstjänst när olja eller andra skadliga ämnen har kommit ut i vattnet eller det föreligger en överhängande fara för detta. Det gäller däremot inte vattendrag, kanaler, hamnar och andra insjöar än Vänern, Vättern och Mälaren.

3.1.1 Utsläppsredovisning

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet:

Kustbevakningen ska redovisa uppgifter om:

- *det totala antalet anmälda och konstaterade utsläpp av skadliga ämnen,*
- *hur många konstaterade utsläpp som har lett till miljöräddningsoperation av Kustbevakningen,*
- *hur många konstaterade utsläpp som har lett till brottsanmälan till åklagare, respektive lett till beslut om vattenföroreningsavgift, samt*
- *en bedömning av var de konstaterade utsläppen har skett och volymen på dessa.*

Åter-
rapporterings-
krav

Tabell 1

Utsläpp	2022	2021	2020	2019	2018
Anmälda utsläpp ¹	225	245	225	201	246
Konstaterade utsläpp ²	156	162	187	162	103
Antal utsläpp som lett till miljöräddningsoperation	24	38	-	-	-
Uppskattad volym utsläppt olja (m3), minimivärde	3,5	2,2	1,7	6,8	8,6

Källa: Durtvå, RMB och Korus

¹Anmälda utsläpp motsvarar brottsanmälningar enligt brottskod 8001 Miljöbalken, miljöbrott inkl. grovt eller 8014 Lagen om åtgärder mot föroreningar från fartyg.

²Konstaterat utsläpp innebär att Kustbevakningen har mätt/beräknat yta/volym.

¹ 4§ förordningen (2019:84) med instruktion för Kustbevakningen.

² 11§ förordningen (2019:84) med instruktion för Kustbevakningen.

Tabell 2

Fördelning per utsläppstyp, antal	2022	2021	2020	2019	2018
Mineralolja	102	99	129	118	76
Andra skadliga ämnen	54	63	58	44	27
Totalt antal konstaterade utsläpp	156	162	187	162	103

Källa: Korus

Tabell 3

Fördelning av antal per utsläppstyp, %	2022	2021	2020	2019	2018
Mineralolja	65%	61%	69%	73%	74%
Andra skadliga ämnen	35%	39%	31%	27%	26%
Totalt	100%	100%	100%	100%	100%

Källa: Korus

Antal anmälda utsläpp, det vill säga antalet brottsanmälningar till följd av utsläpp, uppgick till 225 under 2022. 156 utsläpp kunde konstateras, vilket är i nivå med de senaste åren. 24 utsläpp har lett till miljöoperation och (se vidare avsnitt *Förmåga till miljöräddningsoperationer*). Total uppskattad minsta volym utsläppt olja under 2022 uppgick till 3,5 kubikmeter vilket är en låg nivå trots en liten volymökning under året.

Metodiken Kustbevakningen använder för att beräkna utsläppt volym olja används internationellt och är framtagen inom ramen för Bonnavalet, den så kallade Bonn Agreement Oil Appearance Code (BAOAC). I beräkningarna finns alltid en osäkerhetsfaktor, vilket renderar i skattningar med ett min- och ett maxvärde³. I sin rapportering använder Kustbevakningen minvärdet, vilket innebär att faktisk volym utsläppt olja kan vara högre. Det förändrar dock inte jämförelsetalen över tid. Under 2022 konstaterades bl.a. ett oljeutsläpp utanför västkusten, orsakat av överbunkring samt ett oljeutsläpp i Kartviken, Piteå från land, på totalt 0,55⁴ kubikmeter respektive 1,4⁵ kubikmeter. Dessa utsläpp utgjorde de största utsläppen av mineralolja under 2022 och trenden med små volymer per utsläpp av mineralolja kvarstår. Kustbevakningen bedömer att resultatet för året i detta avseende varit tillfredsställande.

Sett till fördelningen av antal utsläpp mellan mineraloljor och andra skadliga ämnen står de förstnämnda för 65 procent av utsläppen under 2022. Under 2022 har det jämfört med 2021 skett en minskning av antalet konstaterade utsläpp av andra skadliga ämnen än mineralolja men sett till en femårsperiod visar trenden på en ökning. Detta resultat bedöms vara otillfredsställande. När det gäller volymbestämning av utsläpp av andra skadliga ämnen kan metodiken som tillämpas på oljeutsläpp inte användas, och några fastslagna volymbedomningar finns därför inte att tillgå. Uppmätt yta som utsläppen täcker kan användas som indikator. Under 2022 har 54 utsläpp av andra skadliga ämnen än mineralolja konstaterats och ytan som uppmäts är totalt 287 km². Kustbevakningens bedömning är att utsläppen av andra skadliga ämnen, trots att de är färre till antalet än utsläppen av olja, de senaste två åren stått för betydligt större volymer än oljeutsläppen.

³ Metodiken för att beräkna ett oljeutsläpps storlek baseras på att olja i vatten reflekterar ljus olika beroende på hur tjockt oljelagret är. Det leder till olika färgskiftningar som kan användas som utgångspunkt för beräkningarna, och leder till en volymsskattning inom ett givet intervall.

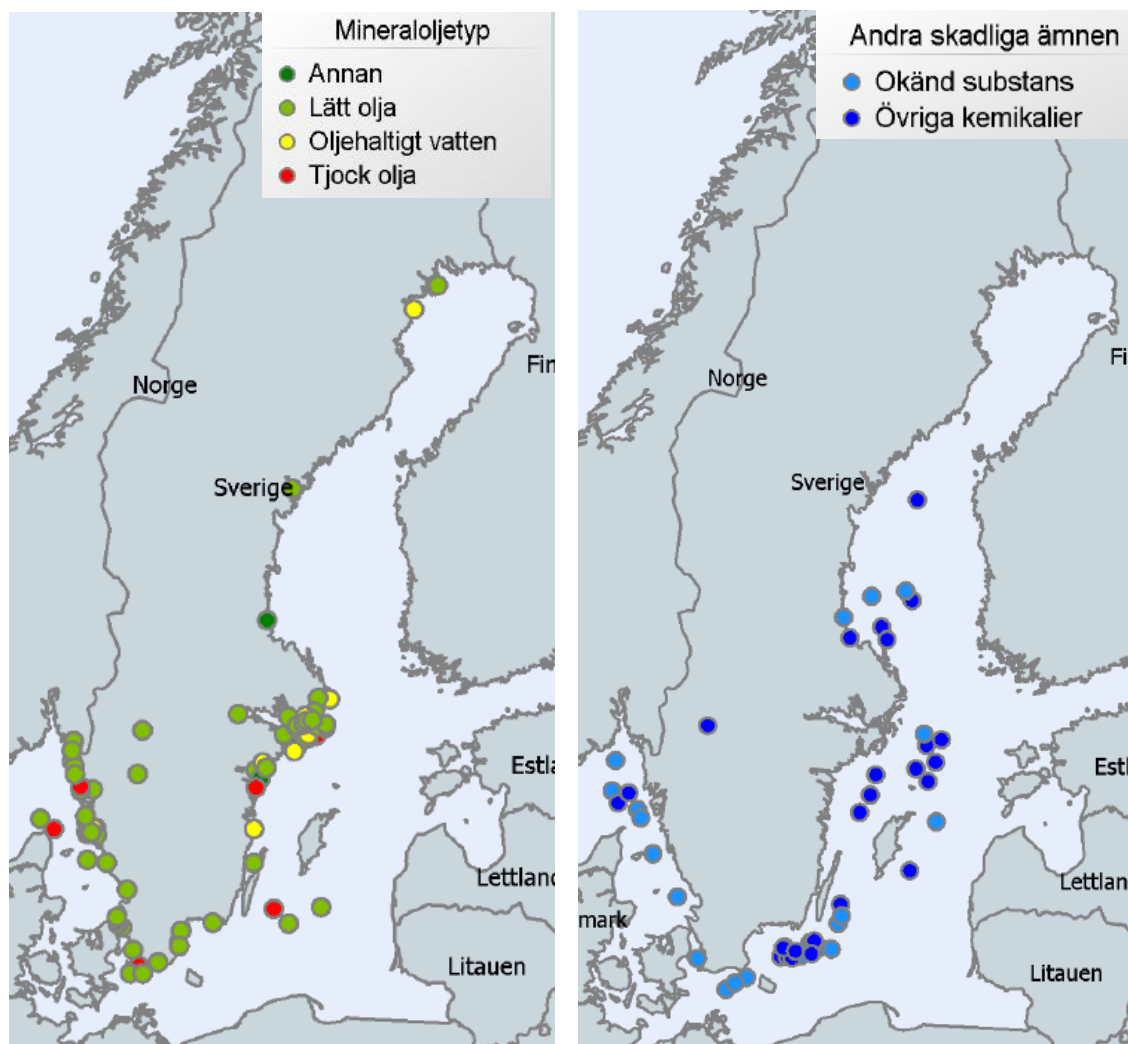
⁴ Data från utsläppsrapport (bekämpad/upptagen olja 0,9 m³ bekämpningsrapporter)

⁵ Data från utsläppsrapport

Att notera är dock att utsläpp av tvättvatten och kemikalier från operationell tankrengöring av fartyg till havs kan vara lagliga under vissa förutsättningar (se vidare avsnitt 4.4.2 *Brottsutredning*).

Under året upptäcktes ett större utsläpp av tallolja i Bottenhavet totalt 77 km² stort till ytan (läs mer om utsläppet under avsnitt 4.4.3 *Brottsutredning*). Utsläppet i Bottenhavet var troligen en följd av en tankrengöring till havs. Bedömning från konstaterade utsläpp är att de flesta utsläpp av andra skadliga ämnen härrör från tanksköljningar till havs, det vill säga utsläpp av ämnen som fartyg transporterar i sina lasttankar. Detta är en internationell fråga som behandlas i våra internationella avtal och samarbeten. Nationellt har Kustbevakningen tillsammans med Transportstyrelsen, Havsmiljöinstitutet och Havs- och vattenmyndigheten fortsatt ett myndighetsgemensamt arbete mot tankrengöring till sjöss. Inom ramen för det arbetet har myndigheterna bland annat genomfört en seminarieträff med deltagare från rederinäringen, prewash-inspektörer, agenter, industri och andra aktörer för att tillsammans visualisera en bild av hur tankrengöringar till sjöss sker och hur vi tillsammans kan arbeta för att minska antalet tankrengöringar och därmed utsläpp till sjöss. Under 2021 identifierades ett behov av att utveckla ett bättre beslutsstöd för att bedöma räddningstjänstkriterierna vid utsläpp av tallolja. Under 2022 har myndigheten påbörjat ett förtydligande av kriterier för räddningstjänst kring skadliga ämnen i räddningstjänstplanen men detta behöver fortsatt utvecklas.

Kartorna nedan visar var konstaterade utsläpp har skett under 2022.

Geografisk fördelning av utsläpp 2022 av mineralolja respektive andra skadliga ämnen

Tabell 4

Vattenföroreningsavgifter och brottsanmälningar till åklagare	2022	2021	2020	2019	2018
Antal vattenföroreningsavgifter	4	4	0	1	3
Summa vattenföroreningsavgifter (kr)	362 250	273 700	0	46 500	419 020
Antal utsläpp som ledde till brottsanmälan till åklagare	49	34	39	-	-

Källa: underlag brottsutredningsenheten, Polismyndigheten

Under 2022 ledde fyra konstaterade utsläpp till vattenföroreningsavgift. Ett av de fyra ärendena överklagades. Stockholms tingsrätt beslutade i sin dom att Kustbevakningens beslut skulle kvarstå. Under 2021 överklagades ett ärende där domstolen gick på Kustbevakningens linje. Av anmälda utsläpp ledde 49 brottsmisstankar till brottsanmälan till åklagare.

3.1.2 Förmåga inom miljöräddningsområdet

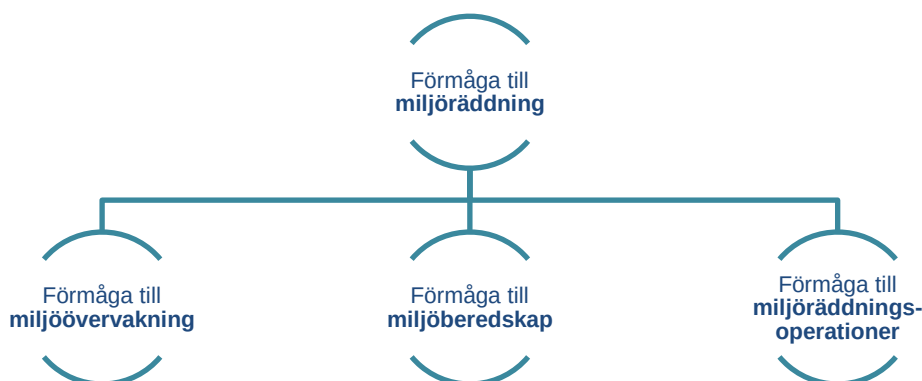
Återrapporteringskrav enligt regleringsbrev:

Kustbevakningen ska redovisa sin förmåga inom miljöräddningsområdet i förhållande till rådande hotbild, med hänsyn tagen både till nationella och internationella resurser. Redovisningen ska omfatta bekämpning av utsläpp av skadliga ämnen, nödbogsering och nödläktring. Kustbevakningen ska särskilt redovisa sina åtgärder för att upprätthålla myndighetens beslutade förmåga till miljöräddningstjänst.

Åter-
rapporterings-
krav

Kustbevakningen har miljöräddningsansvar när olja eller andra skadliga ämnen har kommit ut i vattnet eller det föreligger en överhängande fara för detta. På en övergripande nivå kan myndighetens förmåga till miljöräddning ses som resultatet av tre delförmågor:

- Förmåga att bedriva **miljöövervakning** för att kunna upptäcka utsläpp av olja och andra skadliga ämnen, eller överhängande fara för utsläpp.
- Förmåga att upprätthålla **miljöberedskap** för att kunna påbörja en miljöräddningsoperation och snabbt ta sig till utsläppet eller situationen.
- Förmåga att genomföra **miljöräddningsoperationer** och effektivt begränsa och bekämpa utsläppet eller vidta åtgärder för att förhindra ett utsläpp, exempelvis genom nödbogsering eller nödläktring.

Myndighetens bedömning av förmågan till miljöräddning baseras på en analys av de tre delförmågorna, vilken presenteras i kommande avsnitt. Då analysen ska göras utifrån rådande hotbild ges inledningsvis en övergripande sammanfattning av denna.

Rådande hotbild

Kustbevakningen arbetar löpande med hot- och riskbilda-bedömningar kopplade till miljöräddningsuppdraget. Utöver det myndighetsinterna arbetet baserar sig bedömningarna på HELCOM Brisk⁶ och rapporten Riskbild för oljeolyckor till sjöss⁷ som tas fram av Nationell samverkansgrupp för oljeskadeskydd (NSO)⁸. Rapporten uppdateras med ett par års intervall där den senaste rapporten gavs ut i november 2020.

Antalet olagliga utsläpp i Östersjön har visat en nedåtgående trend de senaste 20 åren⁹. Sannolikheten för en olycka med ett stort tankerfartyg med upp till 10 000 ton olja bedöms som mycket låg, men kvarstår som värsta-fall-scenario då råoljetrafiken är omfattande och på kort sikt väntas ligga kvar på dagens volymer. Givet olycksstatistiken består de flesta större utsläpp idag av bunkeroljor (olja för fartygets egen drift). Därför utgör denna typ av utsläpp ett mer troligt scenario för svensk oljeskyddsberedskap. När det gäller trafikbilden i Östersjön märker Kustbevakningen ett ökande antal tankfartygstransporter till följd av att Finland valt att importera bränsle från andra länder än Ryssland samtidigt som Ryssland hittat nya kunder till vilka transporterna går genom Östersjön. Vidare sker en stor industriell utveckling på Norrlandskusten där sjöfarten kommer att spela en betydande roll. Det kommer på sikt innebära en högre sjötrafikintensitet och ett större tonnage. Under 2022 har ett flertal utsläpp identifierats av andra skadliga ämnen i Bottniska viken med koppling till misstänkt tankrengöring.

En förändring i riskbilden under senare år är den ökade användningen av lågsavvliga bränslen och andra alternativa bränslen. Ändrade internationella regler om reducerad svavelhalt i fartygsbränsle som trädde i kraft 1 januari 2020 innebär att sjöfarten är tvungen att övergå till en annan typ av fartygsbränsle. En del av dessa nya typer av fartygsbränsle kallas med ett samlingsnamn för hybridoljor. Det finns ett stort antal hybridoljor som, beroende på sammansättning och tillsatser, kan bete sig olika i vatten. Detta medför att den teknik och de metoder som krävs för att ta upp traditionell tjockolja ur vatten endast delvis eller inte alls är applicerbar vid vissa typer av utsläpp. Vissa av de nya bränsletyperna har vid tester även visat sig vara mer giftiga jämfört med tjockolja. Förutom utveckling av upptagningsförmåga kan kraven på att arbeta mer proaktivt med läktring komma att öka, detta för att kunna tömma ett fartyg och ta hand om det skadliga ämnet innan det kommer ut i vattnet.

Kustbevakningens utsläppsredovisning visar att antalet utsläpp av mineralolja minskar och andra skadliga ämnen ökar. Förutom utsläpp från tanksköljningar inkluderar riskbilden kemikalier som fraktas i bulk eller farligt gods i förpackad form, som vid en olycka kan läcka ut ombord på ett fartyg eller komma ut i vattnet. Risken för denna typ av olyckor är lägre än för utsläpp av olja, men riskområdena är desamma som för oljeutsläpp. I riskbilden som Kustbevakningen hanterar ingår även utsläpp av gamla kemiska stridsmedel som dumpats.

⁶ Inom ramen för EU:s Östersjöprojekt BRISK – Sub-regional risk of spill of oil and hazardous substances in the Baltic Sea, genomfördes en riskanalys 2015 som fortsatt anses ha hög relevans.

⁷ Riskbild för oljeolyckor till sjöss – En kunskapsöversikt för Östersjön, Västerhavet och de stora sjöarna, MSB1643 – november 2020

⁸ NSO består av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (sammanhållande), Havs- och vattenmyndigheten, Kustbevakningen, Naturvårdsverket, Sjöfartsverket, Transportstyrelsen, Länsstyrelserna, Sveriges Kommuner och Regioner samt företrädare för det kommunala perspektivet.

⁹ HELCOM 2020

Förmåga till miljöövervakning

Målet för Kustbevakningens miljöövervakning av svenskt sjöterritorium och svensk ekonomisk zon är att kunna¹⁰:

- identifiera och dokumentera fartyg som släpper ut olja eller andra skadliga ämnen
- upptäcka och konstatera oljeutsläpp och utsläpp av andra skadliga ämnen med liknande utspridningsegenskaper snarast, dock senast 24 timmar efter det att utsläppet ägt rum
- följa utsläppets förflyttning

Identifiera och dokumentera fartyg som släpper ut olja eller andra skadliga ämnen

Kustbevakningsflyget utgör en avgörande resurs för myndighetens förmåga att identifiera och dokumentera fartyg som släpper ut olja. Vidare kan Kustbevakningen med hjälp av myndighetens sjöövervakningssystem Sjöbasis och driftprognosprogrammet Seatrack Web göra sökningar av vilka fartyg som passerat aktuellt område och identifiera misstänkta fartyg. Prognoserna är dock just prognoser, om än goda, och i stora farleder passerar stora mängder fartyg. Att identifiera utsläppskällan till ett oljeutsläpp kan således vara både svårt och tidsödande, och i många fall kan Kustbevakningen inte koppla identifierade utsläpp till en utsläppskälla.

Upptäcka och konstatera utsläpp

Kustbevakningen genomför övervakning främst av prioriterade områden till sjöss med både sjögående och luftburna enheter. Den stora yttäckande insatsen görs av flyget. Under 2022 genomförde Kustbevakningen 2 068 timmar flygövervakning (2 085 timmar 2021). Flygövervakning har genomförts längs hela den svenska kusten och över Väner, Vättern och Mälaren i syfte att tidigt upptäcka utsläpp som kräver insats. Flyget är också en effektiv resurs för att verifiera indikationer på utsläpp, exempelvis från satellitövervakning (se stycket nedan). Utöver myndighetens egen flygövervakning genomfördes gemensam sådan av parterna i enlighet med de internationella samarbetsavtalen (HELCOM, SWEDENGER, Bonn- och Köpenhamnsavtalet). Detta stärker ytterligare övervakningskapaciteten och därmed förmågan att detektera utsläpp. Med hjälp av flygövervakning konstaterades under året 105 utsläpp.

Kustbevakningens nationella ledningscentral tar emot information från en satellittjänst som upptäcker fenomen som misstänks vara någon form av utsläpp. Denna tjänst erbjuds av Europeiska sjösäkerhetsbyrån, EMSA. Satellitbilderna ger övergripande täckning av marina områden oberoende av dimma och molntäcke. Den information som hämtas innefattar bland annat utsläppsplats, utsläppsområde och längd, konfidensnivå för detektering och stödinformation om den potentiella källan till utsläppet. Under 2022 tog Kustbevakningen emot sammanlagt 995 satellitbilder (965 bilder under 2021). Av mottagna bilder visade 102 någon form av indikering på utsläpp (130 indikeringar 2021) varav 47 (62) klassificerades som mycket troligt utsläpp.

Trots god samlad teknisk förmåga påverkas möjligheterna att upptäcka och volymbedöma utsläpp av en mängd faktorer såsom väderförhållanden, typ av ämne som släppts ut och dess sammansättning. Vissa ämnen upplöses också relativt snabbt i vattenmassan. Det finns därför sannolikt utsläpp som Kustbevakningen inte upptäcker eller riskerar att

¹⁰ Kustbevakningens räddningstjänstplan 2022, dnr 2022-651

volymunderskatta. Myndighetens bedömning är dock att sannolikheten är låg för att större utsläpp undgår detektering.

Följa ett utsläpps förflyttning

Kustbevakningsflyget är myndighetens viktigaste verktyg för att kartera ett upptäckt utsläpp och dirigera enheter för bekämpning. Utöver detta har Kustbevakningen möjlighet att följa ett utsläpps rörelser via EMSA:s satellitbilder.

Kustbevakningens primära metod för att prognostisera hur olja från ett utsläpp kommer att förflytta sig är Seatrack Web som är ett webbaserat verktyg som tillhandahålls av SMHI. Systemet används för att skapa prognoser för hur strömmar, vindar och isläggning ändras timme för timme och hur oljan kommer att förändras och driva. På så sätt kan insatser mer träffsäkert riktas mot de platser till havs och längs kusten som riskerar att drabbas.

Prognoserna projiceras i Kustbevakningens system för sjöövervakning, Sjöbasis, vilket gör att Kustbevakningen enkelt och snabbt kan dela informationen mellan enheter. Att projicera prognosen i Sjöbasis gör det också enklare att se om mindre, lokala strömmar eller andra förhållanden kan påverka prognosen.

Förmågebedömning avseende miljöövervakning

Kustbevakningen bedömer att myndighetens egen miljöövervakning, i kombination med internationellt samarbete och satellitbilder ger en tillfredsställande och effektiv miljöövervakning avseende upptäckt av utsläpp.

Förmåga till miljöberedskap

Hög miljöberedskap är av största vikt för att kunna agera vid ett utsläpp eller då överhängande risk för utsläpp föreligger. Förmågan att agera skyndsamt är en avgörande faktor för att kunna förhindra eller minimera skadeverkningarna. Vid ett utsläpp är det också önskvärt att snabbt hinna fram till utsläppet då upptagning till sjöss är betydligt effektivare med hänsyn till tidsåtgång och kostnad än om utsläppet hamnar på land och måste omhändertas där. När det gäller nya typer av oljor och andra skadliga ämnen kan problematiken vara att de relativt snabbt löses upp i vattenmassan varför tidsfaktorn blir ännu mer kritisk för en framgångsrik utsläppsbekämpning.

Målsättningar

Kustbevakningens mål är att vara framme vid olycksplatsen med en egen enhet inom *fyra timmar för att skapa en lägesbild och vid behov påbörja begränsningsinsatser*, samt inom *åtta timmar med en enhet som kan påbörja bekämpningsåtgärder*. Under årets sammanlagt 39 miljöräddningsoperationer har vi uppfyllt fyratimmarsmålet till 85 procent (93 procent 2021). Med hjälp av andra aktörer såsom SSRS har lägesbild kunnat skapas inom uppsatt tid i 95 procent av fallen. Åttatimmarsmålet att nå platsen för att påbörja bekämpningsåtgärder uppfylldes till 90 procent (96 procent 2021). Myndighetens bedömning är att detta är ett tillfredsställande resultat.

Förmågan att ta sig till utsläppsplatsen inom målsatta tider påverkas av en mängd faktorer varav de viktigaste är:

- geografisk placering och bemanning
- upprätthållande av stomplan
- upprätthållande av dykberedskap, och
- enheternas operativa status

Geografisk placering och bemanning

Den geografiska placeringen av Kustbevakningens enheter (fartyg och flygplan) utgör en viktig förutsättning för att resurserna ska kunna användas där de gör störst nytta. Myndighetens placerings- och bemanningskoncept ”Bemanning och plattformar i balans” reviderades senast 2015. Utgångspunkten för revideringen var Kustbevakningens egen resurs- och riskanalys för den totala verksamheten samt HELCOM:s så kallade BRISK¹¹-analys som beskriver av var risken för utsläpp runt Sverige är som störst. I samband med att myndigheten under året ökat rekryteringstakten för att över tid tillföra fler kustbevakare till verksamheten har planering skett för hur placeringen av dessa ska se ut för att på bästa sätt stärka miljöberedskapen.

Givet den placering av plattformar som föreligger idag bedöms risken för att inställelsetiden inte kan upprätthållas som störst längst Norrlandskusten. För stationerna i Umeå, Örnsköldsvik och Hudiksvall finns även en sårbarhet sett till antalet kustbevakningstjänstemän. Liknande sårbarhet har identifierats i insjöarna och under året har beslut fattats om utökning till tre besättningar respektive station i Södertälje och Vänersborg.

¹¹ Sverige deltar i EU:s Östersjöprojekt BRISK – Sub-regional risk of spill of oil and hazardous substances in the Baltic Sea. Projektet täcker alla maritima regioner i Östersjön och Kustbevakningen leder det svenska arbetet. För karta, se https://helcom.fi/wp-content/uploads/2019/08/BRISK-BRISK-RU_SummaryPublication_spill_of_oil.pdf

Med anledning av hotbilden i Vätern, Vättern och Mälaren (se avsnitt *Rådande hotbild*) påbörjade Kustbevakningen under 2020 ett långsiktigt arbete som omfattar framtagning av risk- och sårbarhetsanalys och beskrivning av befintlig förmåga och identifiering av behov som ska ligga till grund för Kustbevakningens beredskapsplanering. Myndigheten har fått 2:4 medel för att fortsätta med utredningen av miljöräddningsförmåga i insjöarna och för att utveckla samverkan mellan Kustbevakningen och andra berörda aktörer. En del i projektet är att ta fram en oljespridningsmodell som flera aktörer kan ha nytta av, genom att de snabbt kan få en lägesbild om oljedrift och därmed kunna vidta åtgärder för att minimera påverkan på sin verksamhet och på miljön. Arbetet har pågått under 2022 och spridningsmodellen ska levereras och verifieras under 2023 av Kustbevakningen och vattenverken. Under 2022 har Kustbevakningen genomfört seminarier och övningar med samverkansaktörer i syfte att bygga och utveckla operativ samverkan i Vättern och Mälaren. Under 2023 kommer liknande övningar genomföras i Vätern.

När det gäller operativ förmåga i Vättern har Kustbevakningen ingen enhet placerad där, och förmågan till miljöräddning bygger på samverkan mellan Kustbevakningen och räddningstjänsterna i Motala och Jönköping samt SSRS. Ett reviderat avtal med Räddningstjänsten i Jönköping undertecknades i slutet av året och omfattar mer regelbunden övning samt att ny materiel som ska vara en resurs för hela Vättern placeras i Jönköping. Under 2022 har samarbetet med räddningstjänsten i Jönköping utvecklats både genom dialog och träffar, övningar och några skarpa insatser.

I slutet av juni välte en lastbil på E4 norr om Huskvarna vilket resulterade i ett utsläpp av diesel. Då vägen ligger nära Vätterns strand och det finns ett vattenverk precis vid platsen där utsläppet beräknades nå vattnet, startades en miljöräddningstjänstinsats av Kustbevakningen. Räddningstjänsten i Jönköping och SSRS biträdde Kustbevakningen med att lägga ut länsor för att förhindra diesel att nå vattenverket om utsläppet skulle nå strandkanten. Hanteringen av den välta lastbilen visar på att genomförda förmågehöjande insatser runt Vättern givit resultat och att de samverkande aktörer som Kustbevakningen är beroende av för en snabb första insats har en bättre förmåga än tidigare.

Upprätthållande av stomplan

Myndigheten arbetar utifrån fem prioriterade operationsområden. Utifrån dessa områden och löpande riskanalyser planeras den operativa verksamheten i en årlig stomplan. Stomplanen, som bygger på beslutad operativ planering och prioritering¹², styr och målsätter var och med vilka enheter som verksamhet till sjöss ska bedrivas. Denna planering har en mer avgörande betydelse för beredskapsförmågan än stationernas placering.

Förmågan att upprätthålla stomplanen avgörs främst av enheternas operativa status (tekniska tillgänglighet) samt den personella tillgängligheten. Stomplanen bygger på att Kustbevakningen året om ska ha fem miljöskyddsfartyg ute, samt en till två av Kustbevakningens tre största fartyg i 00-serien. Stomplanen innebär även att Kustbevakningsflyget ska göra en flygning per dag.

Stomplansuppföljningen för 2022 visar att den beslutade miljöberedskapen upprätthållits till 61 procent vilket är en liten försämring jämfört med 2021 (62 procent 2021 och 78 procent 2020). Under 144 dygn har myndigheten haft för få enheter till sjöss jämfört med de planerade målsättningarna (137 dygn 2021).

¹² Operativ planering och prioritering, version 1.3, dnr 2019-1859.

Miljöberedskapen upprätthålls med olika typer av fartyg. För myndighetens tre största fartyg i 00-serien har måluppfyllnaden legat på 73 procent, en försämring mot 2021 (78 procent 2021, 87 procent 2020 och 95 procent 2019). För miljöskyddsenheterna har stomplanen upprätthållits till 79 procent vilket är en förbättring jämfört med 2021 (76 procent 2021, 90 procent under 2020 och 88 procent 2019). Detta motsvarar 98 dygn med för få 00-fartyg och 77 dygn med för få miljöskyddsfartyg ute. 31 av dessa dygn överlappar, med resultatet att det varit både för få miljöskyddsfartyg och för få 00-fartyg till sjöss.

Bristerna i beredskapen avseende miljöskyddsenheterna fanns främst under det första och tredje tertialet. Under det första tertialet deltog KBV 201 i ett Frontexuppdrag som påverkade vår förmåga. Myndigheten bedömer ändå att en geografisk spridning av miljöskyddsenheterna uppnåddes även om vi inte fullt ut nådde vår målnivå om fem miljöskyddsfartyg. Under det sista tertialet togs KBV 050 och 051 in på varv vilket är den främsta orsaken till att vi under den perioden inte når upp till målet om fem miljöskyddsenheter.

Utöver bortfallet av planerade patruller påverkas förmågan till miljöberedskap av i vilken utsträckning fartygen går ut med full driftsbesättning¹³. Under 2022 har 11 procent av genomförda patruller genomförts med färre kustbevakare i besättningen än vad som krävs för att uppnå driftsbesättning (10 procent 2021 och 12 procent 2020). Att patruller går ut med en mindre besättning än driftsbesättning får en rad oönskade konsekvenser. När inte alla vakter kan besättas kan fartygen inte vara till havs dygnet runt utan endast i tolv timmar innan det måste gå till kaj eller ankra. Vidare kan den arbetsbåt/rib som finns ombord på fartygen inte användas för bordning vid exempelvis fiskekontroller för då det skulle bli för få kvar ombord på moderfartyget för att upprätthålla säkerhetsbesättning. Konsekvensen blir således en kraftigt reducerad nyttjandegrad och därmed förmåga.

Stomplanen för kustbevakningsflyget innebär att minst en översiktsflygning om dagen ska genomföras. Under 2022 uppfylldes detta till 94 procent, vilket motsvarar 23 dagar utan någon flygning (88 procent 2021). Inställda flygningar, totalt 49 stycken, beror på till största delen på personalbortfall. En fåtal flygningar ställdes in på grund av väder eller tekniska problem.

I augusti började en lastbil brinna ombord på Ropax-färjan Stena Scandica som var på väg från Nynäshamn till Ventspils. Färjan befann sig väster om Fårö och ombord på färjan fanns över 300 personer. Branden skadade el- och kontrollsystem ombord vilket ledde till att elförsörjningen slogs ut och att maskinerna stoppade. Detta resulterade i att fartyget började driva i den kraftiga vinden mot norra Gotland. JRCC som fick larmet inledde en sjöräddningsinsats och larmade bland annat Kustbevakningen samt MIRG (Maritime Incident Response Group). Kustbevakningen skickade de resurser som fanns i närområdet vilket endast var mindre övervakningsfartyg och flyg. Vårt närmaste miljöskyddsfartyg befann sig i Stockholmsområdet vid tillfället med många timmars gångtid till haveristen. Närmaste nödbogseringsfartyg i serien KBV 001-003 som var i tjänst befann sig på Västkusten och övriga två fartyg låg obemannade i Karlskrona och Slite i enlighet med fartygens stomplan. I staben beslutades det omgående att

¹³ Driftsbesättningen är den sammansättning av besättning som krävs för drift av fartygstypen i kustbevakningsverksamhet. Detta skiljs från säkerhetsbesättning som är det antal och den sammansättning av befattningshavare som minst krävs för säkert framförande av fartyg.

besättningen på KBV 001 på Västkusten skulle flyttas till KBV 003 i Karlskrona och så snart som möjligt gå mot haveristen. Med hjälp av Kustbevakningsflyget kunde en lägesbild skapas inom 30 minuter. Det konstaterades från flyget att det inte syntes några lågor men med hjälp av värmekameror kunde man se värmeutveckling på fartygets babord sida. KBV 313 ankom något senare men kunde inte göra något på platsen i det dåliga vädret. När MIRG kom ombord på Stena Scandica konstaterades det att besättningen själva lyckats släcka branden men MIRG-styrkan fick stötta besättningen med eftersläckning. Färjan fortsatte att driva mot norra Gotland och inga av Kustbevakningens större enheter beräknades vara på plats innan färjan skulle driva upp på land. Fartygsägaren kontrakterade en bogserbåt som lämnade Oxelösund för att bistå färjan men tillslut lyckades besättningen få igång färjans maskiner så att hon kunde sätta sig i säkerhet. När färjan fick igång sina maskiner befann man sig ca 2 distansminuter från norra Gotland.

Under året har myndigheten arbetat med åtgärder för att upprätthålla beredskapen. Den åtgärd som långsiktigt kommer att ge störst effekt på myndighetens förmåga att upprätthålla beslutad förmåga till beredskap är en ökning av antalet kustbevakare. Då myndigheten fick ökat anslag 2022 beslutade generaldirektören i april om att utöka aspirantrekryteringen till grundutbildningen från en klass vart annat år till kursstart för två klasser per år under perioden 2022-2024. Detta beräknas ge ett tillskott med ett hundratal kustbevakare till 2027.

En åtgärd som förväntas ge effekt på något kortare sikt är ett avvikelseavtal gällande arbetstidsförläggning. Ett sådant togs fram under 2021 och började gälla den 1 mars 2022. Avtalet är en del i arbetet för att uppnå större flexibilitet och bättre följsamhet i schemaläggningen och på så vis skapa en patrullplanering som skapar bättre förutsättning för måluppfyllnad. Det är än så länge för tidigt att se någon större effekt av avtalet. Under 2024 ska en större utvärdering göras och först då kan vi avgöra vilken effekt avtalet gett i den operativa verksamheten.

Med tanke på det ansträngda bemanningsläget fattades under året två strategiska beslut. Det första avser riktat transferfönster mot 00-serien där högre nautisk kompetens eller maskinkompetens är meriterande. Genom beslutet tillfördes sju tjänstemän till serien under en tidsbegränsad period på 2 år. Dock kompenserar de enbart det tapp som serien står inför med pensionsavgångar och tjänstledigheter. Det andra beslutet var att KBV 034 ska utökas med en besättning genom förflyttning av en besättning från KBV 314 samt rekrytering av ytterligare två tjänster. Båda åtgärderna syftar till att uppnå bästa möjliga miljöberedskap med de förutsättningar myndigheten under de kommande tre till fyra åren kommer att ha.

Åtgärder för att i det kortsiktiga perspektivet upprätthålla en så god beredskap som möjligt har också varit av betydelse. Ett särskilt forum, taktisk ledningsgrupp, inrättades under 2021 med syftet att säkerställa beredskap, pådrag, insatser, operationer och övningar. Fokus har under året legat på att skapa en gemensam lägesbild kring operativ förmåga, större pågående verksamhet och vid behov prioritera inom uppdraget. Bedömningen är att gruppens arbete bidragit till beredskapen. Aktiva åtgärdsbeslut har tagits vid bland annat tekniska haverier. Vid större biträden exempelvis till Polismyndigheten har beslut om personalförstärkning och flytt av enheter under aktuella dagar säkerställt miljöberedskap längs med Sveriges kust.

Den lägesbild som skapas av den taktiska ledningsgruppen delges främst operativa chefer inom myndigheten två gånger per vecka. Detta för att skapa en gemensam helhetssyn av Kustbevakningens kommande verksamhet och på så vis skapa möjlighet för att arbeta

proaktivt med händelser som uppstår. Taktisk ledningsgrupp är fortsatt under utveckling för att bli effektivare och skapa ännu bättre situationsbild och situationsmedvetenhet.

Upprätthållande av dykberedskap

Kustbevakningens räddningsdykare är en viktig resurs för att stoppa eller begränsa utsläpp av farligt ämne under och över vatten genom exempelvis läktring, tätning av läcka och bärgningsinsatser. De kan även genomföra rök- och kemdykning vilket möjliggör inträngning i område där luftföroreningar sprids okontrollerat och/eller i område med syrebrist för att exempelvis begränsa och bekämpa okontrollerat utflöde av farligt ämne. Utöver att ha en viktig roll vid miljöräddningsoperationer är dykarna en viktig resurs i myndighetens övriga uppdrag vid exempelvis brandbekämpning, livräddning, tulldyk, riskbedömningar, sökinsatser och dykning inom brottsbekämpning.

Räddningsdykarna ingår även i Sveriges nationella lösning för räddningsinsatser till sjöss och kan tillsammans med MIRC-grupper (Maritime incident response groups) från tre räddningstjänster bistå med både rök och kemdykning för att rädda liv och miljö vid olyckor ombord på fartyg.

Idag är ett 40-tal dykare fördelade på nio olika platser från Lysekil till Härnösand. Dykarna ingår i driftsbesättningar för de kombinationsfartyg som är stationerade på dessa platser. Fartygen ingår regelbundet i miljöberedskapen och patrullerar i riskområden. På grund av personalressurssituationen togs i juli 2020 ett beslut om att gå ner i målsättning för dykberedskapen från minst tolv till minst sex räddningsdykare i tjänst, med en ambition att vara nio i tjänst.

Utifrån den nya målsättningen har myndigheten klarat att upprätthålla kravet på minst sex räddningsdykare på max två orter under 64 procent av årets dagar (78 procent 2021, 86 procent 2020). Målet på nio räddningsdykare i tjänst har uppnåtts till 31 procent (till 45 procent 2021, 57 procent 2020). Under fyra procent av årets dagar (sju procent 2021, sex procent 2020) har vi inte haft någon dykberedskap alls i patrullverksamheten.

Även om myndigheten har räddningsdykare i tjänst är det en utmaning att de samtidigt behöver ingå i fartygens driftsbesättningar för att klara bemanningen av stomplanen. Ungefär 60 procent av dykarna har tjänster som styrman och maskinist, vilket begränsar möjligheterna att lämna fartyget för dykinsatser. Om dykarna ingår i patruller som går ut med mindre än driftsbesättning innebär det att fartyget inte skulle ha den säkerhetsbesättning som krävs för att framföra fartyget om dykarna togs ut i insats. Under 2022 har även bemanningen av Frontexuppdrag inkluderat kustbevakningstjänstemän som är dykare, vilket förstärkt det ansträngda läget inom dykorganisationen det sista kvartalet.

För MIRC-beredskap/kemdykarberedskap krävs plattformar som har kapacitet för sanering, kan vara reträttplats och bidra med säkert släckvatten för att kunna genomföra insats. Framför allt saneringskapacitet men även personalnumerär på fartygen har under året varit svår att säkerställa eftersom räddningsdykarna också är en del av driftsbesättningen.

Bemanningsläget i Kustbevakningen medger inte en helt fristående dykeriorganisation utan en kraftig nedgång i numerär och geografisk spridning. Dykeriet som en tillikauppgift kopplat till övriga arbetsuppgifter kommer fortfarande vara en nödvändighet för att klara insatstid, tillgänglighet och uthållighet vid större operationer. De anslag som beviljats myndigheten och beslutet om en utökning av sjögående personal med hundra kustbevakare kommer inte att förändra förutsättningarna för en annan inriktning i dagsläget.

För att möta situationen inom dykverksamheten har myndigheten under året vidtagit en rad åtgärder. Dessa åtgärder inkluderar rekrytering av nya dykare som utbildas och placeras på 8 orter i landet, samt en fastställd förmåga och avgränsning som dimensionerar behovet av teknisk anskaffning och metodutveckling. Ledning och samordning av dykeriverksamheten behöver ytterligare tydliggöras och planeringsförutsättningarna för en ökad tillgänglighet ses över. För att leda arbetet har rekrytering av en verksamhetsansvarig chef genomförts under året, och denna kommer att tillträda våren 2023.

Kustbevakningens dykeriorganisation har under 2022 genomfört en rad biträden till samverkande myndigheter där dykeriorganisationen bidragit till effektivt nyttjande av samhällsresursen. Kustbevakningens dykeriorganisation har också fortsatt utveckla övningsverksamhet och samverkan med Försvarmakten inom ramen för gällande överenskommelse.

Utöver det har dykeriorganisationen löst en rad uppgifter. Vid Nord Stream-händelsen och den med Stena Scandica upprätthöll Kustbevakningens räddningsdykare insatsberedskap på plats för att snabbt kunna agera på ett försämrat läge. Kustbevakningens dykeriorganisation var även vid årsskiftet 2021/2022 involverade i insatsen runt Almirante Storni följt av Karin Höj, där dykeriorganisationen i samverkan, löste ut ett eftersök på två försvunna besättningsmän där en av dessa kunde lokaliseras och bärgas ur fartyget.

Enheternas operativa status

Miljöskydds- och 00-fartygens tekniska tillgänglighet har sammantaget under året uppgått till 82 procent, vilket är en förbättring mot föregående år (75 procent). Av det totala bortfallet i tillgänglig tid har 10 procentenheter (5 procentenheter) orsakats av oplanerat underhåll, vilket bedöms som tillfredsställande (se vidare avsnitt 7 *Tekniskt underhåll och vidmakthållande*).

Förmågebedömning avseende miljöberedskap

Kustbevakningen har under året haft svårigheter att upprätthålla miljöberedskapen dygnet runt i alla operationsområden. Risk bedöms föreligga för att inställelsetiderna inom utpekade delar av våra operationsområden inte skulle möta uppsatta krav vid ett utsläpp eller olycka.

Förmåga till miljöräddningsoperationer

Under året har Kustbevakningen genomfört 39 miljöräddningsoperationer, vilket är en minskning med nästan en tredjedel. Alla operationer utom en (Nord Stream) gällde oljeutsläpp. Av genomförda oljeskyddsoperationer gällde 24 stycken konstaterade utsläpp medan resterande andel var operationer där det förelåg risk för utsläpp. Under 2022 har utsläppen som lett till en operation, liksom föregående år, varit små sett till volym per utsläpp (se avsnitt 3.1.1 *Utsläppsredovisning*).

Tabell 5

Miljöräddningsoperationer	2022	2021	2020	2019	2018
Oljeskyddsoperationer	38	57	54	57	52
Kemikalieskyddsoperationer	1	0	0	0	0
Summa	39	57	54	57	52

Källa: underlag från operativa planeringsenheten

Anmärkning: Statistiken inkluderar operationer där olyckan inte har förorsakat något utsläpp (genom förebyggande åtgärder som till exempel läktring av olja från en haverist, nödbogsering eller brandbekämpning).

En av de största operationerna genomfördes i april då ett utsläpp skedde på en ankarplats utanför Göteborg när ett större tankfartyg bunkrade. En okänd mängd olja rann ut från tankfartyget och spriddes i havet utanför Göteborg och till viss del vidare norrut utmed kusten. Under de kommande dygnen arbetade Kustbevakningens fartyg intensivt med att både ta upp olja från havet samt att söka efter olja i framför allt i Göteborgs norra skärgård. I närheten av utsläppskällan lyckades Kustbevakningen ta upp ca 500 liter olja den första natten. Under de kommande dagarna observerades mindre mängder olja utmed kusten av Kustbevakningen, samverkande aktörer och allmänheten. På grund av de förhärskande nordliga strömmarna spriddes oljan norrut utmed Västkusten och mindre mängder hittades så pass långt norrut som på norska sydkusten. Totalt sett tog Kustbevakningen upp runt 900 liter olja och jobbade intensivt i samverkan med övriga aktörer för att hitta och plocka upp så mycket olja som möjligt. Myndigheten bedömer resultatet som tillfredsställande.

För att framgångsrikt bedriva miljöräddningsoperationer behöver Kustbevakningen ha förmåga eller tillgång till:

- ledning av miljöräddningsoperationer
- förhindrande av utsläpp, inklusive läktring och nödbogsering
- begränsning och bekämpning av utsläpp
- nationella och internationella stödresurser och samövningar

Att effektivt genomföra miljöräddningsoperationer är beroende av att myndigheten har rätt kompetens, materiel och metod för uppdraget. Ingen viktning görs av dessa faktorernas inbördes betydelse för den totala förmågan. Fokus ligger på att hålla en stabil nivå inom samtliga områden för att säkerställa att myndigheten kan möta de varierande utmaningar den ställs inför. Att genomföra en miljöräddningsoperation är en komplex uppgift med unika förutsättningar för varje operation, varför analysen av nödvändighet behöver hållas på en övergripande nivå.

Ledning av miljöräddningsoperationer

Oavsett operation är ledningsförmågan central. Syftet med ledning av miljöräddningstjänsten är att säkerställa att tillgängliga resurser utnyttjas på bästa sätt. Ledningsbehovet skiftar utifrån uppgift och resurser men ledningsprocessen är alltid densamma, nämligen att kontinuerligt planera, genomföra samt följa upp verksamheten. Vid behov av internationell assistans etableras en ledningsstruktur enligt aktuellt avtal.

Då det gäller förmågan att påbörja och leda miljöräddningsoperationer är myndighetens ambition att klara av två parallella händelser samtidigt. Kustbevakningens dagliga operativa verksamhet styrs av ledningscentralen i Göteborg, som är bemannad dygnet runt. Kustbevakningen har en Tjänsteman i beredskap (TiB) och en Operativ beredskapshavare (OBH) i ständig beredskap. Utanför kontorstid finns endast beredskapsfunktionerna samt ledningscentralspersonalen tillgänglig.

Kustbevakningens kompetens inom stabsmetodik och förmåga att leda och arbeta i stab har genom operations- och övningsutvärderingar sedan ett antal år tillbaka identifierats som ett utvecklingsområde. Det framkom även under utvärderingarna av förra årets största operationer Almirante Storni och Karin Hoej. Stabsförmågan påverkas av hur ofta en skarp stab bildas samt genomförande av stabsövningar. Sedan mitten av 2022 har övningsintensiteten ökat genom regelbundna scenariobaserade övningar med beredskapshavare. Bedömningen är att förmågan till följd av detta har stärkts. Att fortsätta utveckla övningar som främjar stabsarbetet, samt att fortsätta arbeta med metodik och planer för arbetet i staben samt att utvärdera genomförda operationer för att kunna förbättra stabsarbetet är fortsatt prioriterat. Sammantaget bedöms myndigheten ha en godtagbar förmåga att kunna bilda stab.

Förhindrande av utsläpp

När olyckor inträffar, eller det råder överhängande risk för olycka, arbetar Kustbevakningen för att det inte ska resultera i utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen i naturen. I syfte att hindra eller minimera utsläpp har Kustbevakningen förmåga till nödbogsering, nödläktring (överföring av olja mellan fartyg) och storskalig brandbekämpning till sjöss. Räddningsdykare bidrar till dessa förmågor genom att möjliggöra läktring och tätning under vatten (vattendyk) och tätning av läckande kemikalier ombord (kemdyk) samt genom att skapa access till branddrabbade utrymmen (rökdyk).

Under 2022 läktrades 3,8 kubikmeter olja¹⁴ (3,2 kubikmeter 2021). Utöver den skarpa verksamheten har 31 nödläktringsövningar genomförts. Samtliga av Kustbevakningens miljöskyddsfartyg har enskilt kapacitet att läktra minst 100 kubikmeter. 00-fartygen har en kapacitet på upp till 1000 kubikmeter. Vid större läktringsoperationer används flera miljöskyddsfartyg. Dessutom behövs en god mellanlagringskapacitet. Kustbevakningen kan upprätta mellanlagring med hjälp av så kallade oil bags i varierande storlek upp till

¹⁴ Baserat på bekämpningsrapporter i KIBS

100 kubikmeter. Fartyg som är kontrakterat av EMSA utgör en resurs för att inom 24 timmar förstärka denna kritiska funktion.

När det gäller Kustbevakningens förmåga till nödbogsering är det dimensionerande scenariot att kunna hindra ett fartyg på 100 - 150 000 ton från att driva på grund, och att hålla ett fartyg i hård vind. Nödbogseringsövningar ingår i Kustbevakningens ordinarie övningsverksamhet och den regelbundna övningen och tidigare erfarenhet av nödbogsering av mycket stora fartyg, gör att förmågan bedöms som god.

Begränsning och bekämpning av utsläpp

För att arbeta effektivt med begränsning och bekämpning av utsläpp ställs höga krav på materiel, metoder och personal.

Kustbevakningen har teoretiska modeller på kapaciteten för oljebekämpning på olika platser inom sitt ansvarsområde. Den teoretiska kapaciteten på fasta system på fartyg uppgår till cirka 1870 ton/timme och lösa upptagare till cirka 675 ton/timme. (Dessa är dock utspridda efter hela Sveriges kust och kommer inte samtidigt att kunna användas till ett och samma utsläpp.) Utifrån dessa modeller är Kustbevakningens fartyg placerade för att ha tillräcklig kapacitet kopplad mot riskbilden i operationsområdena för att kunna hantera ett utsläpp. Vid större olyckor är internationell hjälp enligt regionala avtal eller EMSA snabbare och effektivare än att samla alla egna fartyg till olycksplatsen.

För att begränsa skadan efter ett utsläpp finns även länsor, som bildar en barriär i vattnet för att kunna begränsa spridningen eller skydda ett visst område från olja. Dessa bidrar inte med direkt kapacitet att plocka upp olja men kan användas för att samla ihop olja och koncentrera denna för att öka kapaciteten hos upptagare.

Kustbevakningens förstärkningsresurser (miljöskyddsmateriel) på förråd består av utrustning för att begränsa spridning samt läktrings- och upptagningsutrustning. Kustbevakningen har i uppdrag att förrådshålla förstärkningsmateriel från MSB som kan användas vid behov. Kustbevakningens rikstäckande transportavtal säkerställer myndighetens förmåga att transportera utrustning från förråd till basplats. Materiel på miljöskyddsfartygen, förrådsutrustning samt tre mobila basplatssystem ger god teknisk uthållighet under miljöräddningsoperationer.

Fram till 2020 har traditionella oljor dominerat hotbilden men nu ökar förekomsten av nya typer av oljor som möter kraven på oljor med lägre svavelhalt och som har helt andra egenskaper. Detta medför att Kustbevakningens upptagningsförmåga av dessa oljor kraftigt begränsas. Kustbevakningen deltar i det internationella projektet IMAROS (Improving response capacities and understanding the environmental impacts of new generation low sulphur MARine fuel Oil Spills). Projektet syftar till att få kunskap om olika nya lågsvavliga fartygsbränsletypers egenskaper vid utsläpp och vilka nya krav detta kommer medföra för omhändertagande. Under 2022 har fokus legat på att testa olika bekämpningsmetoder, saneringsmetoder och toxicitet för dessa oljor. Bekämpningsmetoderna gav varierande resultat vilket kan kopplas till den stora variation i kemiska och fysikaliska egenskaper dessa oljor har. Mekanisk upptagning, den metod som vi i Sverige använder som bekämpningsmetod, kan ha begränsad effekt beroende egenskaperna hos lågsvavliga oljor och förutsättningarna. En viktig slutsats från projektet är att vid utsläpp försöka få information om aktuell olja i så tidigt skede som möjligt för att kunna planera rätt materiel och rätt metod.

Flera av Kustbevakningens uppgifter inom räddningstjänst till sjöss är sällanhändelser. Den operativa förmågan säkerställs därför till stor del genom övningsverksamhet. Kustbevakningen har en fastställd övningsplan för räddningstjänst till sjöss som omfattar övningar av oljebekämpning, CBRNE¹⁵, nödbogsering, storskalig fartygsbrandsläckning, nödläktring, stab ombord och flerpunktsankring. Genom övningarna tränas personalen att bibehålla och utveckla förmågan att hantera utrustningen vid skarp händelse. Handläggare

¹⁵ CBRNE är den internationella förkortningen för Chemical, Biological, Radiological, Nuclear and Explosive och används vid beskrivning av verksamhet inom området skadliga kemikalier, allvarliga smittämnen, radioaktiva ämnen, nukleära ämnen och explosiva ämnen.

med specialistkompetens medverkar vid vissa övningar för att säkerställa att kunskapen uppdateras och håller hög kvalitet.

Uppföljningen av övningsverksamheten visar att årets mål för antal övningar per enhet har uppnåtts för alla övningstyper förutom flerpunktsankring och storskalig brandbekämpning. Under året har det utvecklingsarbete kring uppföljning av övningsverksamheten på individnivå som påbörjades förra året fortsatt. Fyra stationer omfattas nu av uppföljningen. Genom detta arbetssätt bedömer myndigheten att vi på ett mer träffsäkert sätt kan bedöma förmåga och rikta insatser.

Nationella och internationella stödresurser och samövningar

Utöver samverkande myndigheter i Sverige finns det samarbetsavtal med Sjöräddningssällskapet (SSRS) och Sjövärnsskåren. Förutom att klargöra hur SSRS eller Sjövärnsskåren kan bli ianspråktaga i en miljöräddningsoperation, inkluderar avtalen även en beskrivning av hur samövning ska ske och hur hjälp med utbildning ska ges. Under 2022 har Kustbevakningen och SSRS gemensamt tagit fram ett nytt samverkansavtal. I samband med det nya avtalet har Kustbevakningen bland annat tagit fram en ny webbaserad utbildning som riktar sig till SSRS personal. I avtalet har det också beskrivits vilka uppgifter som kan komma att bli aktuella för SSRS, målsättning för gemensamma övningar och hur Kustbevakningens ska kontakta SSRS för att få uppgifter om tillgängliga resurser. En annan nyhet i det nya avtalet är att Kustbevakningen och SSRS ska mötas minst en gång om året för att gemensamt bedöma och följa upp verksamheten och det gånga årets samverkan.

En central del i bekämpningsförmågan vid större operationer är möjligheten att avropa internationella resurser genom avtal med länder i vårt närområde om assistans vid utsläpp inom respektive lands ekonomiska zon.

Det finns idag ett omfattande internationellt samarbete mellan Östersjöländerna inom Helsingforskommissionen, HELCOM, mellan Nordsjöländerna inom Bonnnavtalet, mellan de nordiska länderna inom Köpenhamnsavtalet och i EU genom europeiska sjösäkerhetsbyrån, EMSA. Förutom samarbetsavtalen har EMSA förråd med utrustning i vårt område och kontrakterade fartyg som, efter begäran från medlemsländer, är beredda att bistå vid ett utsläpp.

Under året har Kustbevakningen gett internationellt stöd vid ett tillfälle. Stödoperationen gällde ett fartyg som efter en brand ombord blev liggandes till ankars i farleden in mot Haparanda på finskt territorialhav utan möjlighet att använda eget maskineri. Finska sjöräddningscentralen befarade att fartyget skulle dragga i den hårda vinden och i så fall snabbt driva upp mot grundområden i närheten. Kustbevakningens fartyg KBV 181 gick ut och stod berett om assistans skulle behövas. Två finska bogserbåtar kom senare till platsen och kunde koppla haveristen och bogsera fartyget till Haparanda.

En del av myndighetens uppdrag i de olika internationella miljöräddningsavtalen omfattar övningsverksamhet. Under 2022 stod Sverige som värd för en av övningarna, Köpenhamn Väst. Kustbevakningen deltog även i Köpenhamn och Balex Delta i Tyskland med inriktning på kemikalieutsläpp och oljebekämpning, där bedömningen är att framförallt kemövningarna stärkt förmågan.

Förmågebedömning avseende miljöräddningsoperationer

Baserat på ovanstående analys bedömer Kustbevakningen att det finns begränsningar i förmågan till miljöräddningsoperationer, främst kopplat till teknisk upptagningskapacitet för nya typer av bränslen, personell kompetens för storskalig läktring och, mest utslagsgivande, den personella uthålligheten avseende såväl stabsfunktioner för ledning som operativ personal.

Bedömning av förmåga inom miljöräddningsområdet

Baserat på analysen bedömer Kustbevakningen att den övergripande förmågan inom miljöräddningsområdet är begränsad och att det som rapporterats de senaste tre åren fortsatt är giltigt. Vissa utmaningar och brister i förhållande till förmågan kan konstateras. Den materiella statusen är relativt god, men flera miljöskyddsfartyg börjar nå den ålder att ersättningsfartyg behöver anskaffas inom kommande tioårsperiod. Personalsituationen inom Kustbevakningen är ansträngd och myndigheten har under året inte mött målsättningarna varken avseende lägstanivå på antal fartyg som ska vara i drift dygnet runt, året om, eller avseende att bemanna fartygen med driftsbesättning under samtliga patruller. Personalsituationen påverkar även förmågan till dykberedskap på ett negativt sätt. På vissa kustområden, framförallt på norrlandskusten och i våra stora insjöar, har myndigheten särskilda utmaningar att upprätthålla en tillräckligt god miljöberedskap. Uthålligheten och redundansen inom Kustbevakningen avseende personaltillgång vid en större och längre miljöräddningsoperation är idag begränsad i förhållande till hotbilden. Sammantaget leder detta till en ökad risk för negativa konsekvenser vid en större utsläppsoolycka. Givet den ökade rekryteringstakten till grundutbildningen som myndigheten beslutat om under året bedömer Kustbevakningen att möjligheterna att över tid stärka förmågan avsevärt förbättrats.

3.1.3 Oljeskadeersättning

Oljeskadeersättningsärenden är Kustbevakningens anspråk på ersättning enligt sjölagen (1994:1009) för en oljeskada. Erhållen ersättningen tillfaller inte Kustbevakningen utan staten.

Under året har myndigheten arbetat med att effektivisera handläggningen från räddningstjänst till ersättningsanspråk. Rutinerna har setts över för att säkerställa ett effektivt sätt att arbeta med räddningstjänstoperationer från dokumentation under räddningstjänst till ersättningsanspråk mot skadevållaren efter avslutad räddningstjänst.

Myndigheten ska driva ärenden om ersättningsanspråk med den information som finns i våra system på ett effektivt sätt och inom skälig tid gå från avslutad räddningstjänst till att anspråk skickas till skadevållaren, myndigheten har därför satt som mål att fartygsägaren eller försäkringsbolaget ha fått underrättelse om krav inom sex månader i ärenden med fartyg med försäkringsplikt och inom två månader i övriga ärenden. Under året har dokumentationen förbättrats utifrån de behov som finns. Samma information används i flera syften och såväl internt som externt och det är viktigt att dokumentationen tillgodoser alla behov, något som det nu finns förståelse för i hela myndigheten.

Från att tidigare ha haft väldigt långa handläggningstider uppfyllde vi under 2022 den nya målsättningen i 78 procent av våra ärenden där vi skickar krav. Myndigheten bedömer att vi fortsatt behöver arbeta med att förbättra detta utfall, genom att hitta sätt att möta en hög och ojämn arbetsbelastning under året vilket periodvis försvårar måluppfyllnad.

3.2 Sjöräddningstjänst och annan räddningstjänst

Kustbevakningen ska enligt förordningen med instruktion för myndigheten ha beredskap för att, och på begäran av räddningsledare, delta i sjöräddningstjänst och annan räddningstjänst. Kustbevakningen ska därigenom bidra till ökad sjösäkerhet, att människoliv kan räddas, att personskador begränsas och att konsekvenserna för egendom och miljö minskas.

Enligt Sjöfartsverkets nationella statistik genomfördes totalt 964 sjöräddningstjänst-insatser under 2022 (1 167 under 2021 och 1 221 under 2020). I snitt har antalet sjöräddningsinsatser per år under perioden 2017 till 2021 legat på 1 193 insatser, med mindre variation från år till år. Minskningen i antalet sjöräddningsinsatser för 2022 kan enligt Sjöfartsverket bero på minskad båttrafik, till följd av högre bränslepriser, inflation och att färre valde att semestra i Sverige.

Kustbevakningen har medverkat med en eller flera enheter i sammanlagt 220 insatser under 2022. Det motsvarar 23 procent av alla sjöräddningstjänstinsatser, vilket ligger i linje med de senaste årens medverkan. Bedömningen är att det föreligger en generellt god beredskap för sjöräddning.

Under 2022 har Kustbevakningen gett stöd till annan räddningstjänst vid 23 tillfällen, vilket är en fördubbling mot föregående år (elva tillfällen). Operationerna har med gott resultat visat hur vår förmåga inom miljöräddningstjänst till sjöss kan användas som stöd till annan räddningstjänst.

4. Sjöövervakning

Inom ramen för sjöövervakningen har Kustbevakningen en mängd uppgifter som inkluderar att bedriva kontroll och tillsyn inom en rad områden där myndighetens unika kompetens är avgörande. Kustbevakningen har också till uppgift att självständigt ansvara för eller biträda en annan myndighet med brottsbekämpning och ordningshållning i enlighet med kustbevakningslagen (2019:32) och annan författning. Myndigheten ska även besluta om och svara för tillsyn i fråga om tillstånd för marinvetenskaplig forskning.

Sedan den 8 maj 2019 arbetar Kustbevakningen i Polismyndighetens elektroniska utredningssystem Durtvå. I och med införandet av Durtvå har Kustbevakningen övergått till klassificering av brott enligt de brottskoder och brottsrubriker som används inom rättsväsendet. Detta gör att vi inte har någon jämförbar historik för brottsanmälningar innan 2019. För en sammanställning av samtliga ärenden och brottsanmälningar inom alla verksamhetsområden, se avsnitt 5.4.2 *Brottsutredande verksamhet*.

4.1 Tillsyns- och kontrollverksamhet

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet:

Gällande kontrollverksamhet ska Kustbevakningen redovisa hur man samverkat med andra myndigheter i syfte att inrikta denna.

Kustbevakningen har inom ramen för sjöövervakningen till uppgift att bedriva kontroll och tillsyn i enlighet med vad som framgår av särskild författningsreglering eller författningssenliga överenskommelser med andra myndigheter. De huvudansvariga myndigheter vilkas mål Kustbevakningen, genom kontrollverksamheten, bidrar till att uppfylla är Havs- och vattenmyndigheten, Tullverket, Transportstyrelsen och Polismyndigheten.

I kommande avsnitt redogörs för de olika delarna inom Kustbevakningens kontrollverksamhet. Målsättningar och genomförd verksamhet presenteras och analyseras per verksamhetsområde. Under varje avsnitt redogörs även på övergripande nivå för hur samverkan med huvudansvariga myndigheter sett ut under året. För att förenkla för läsaren att få en sammanhållen bild av tillsynen för respektive verksamhetsområde, ges en redovisning även av de delar av Kustbevakningens verksamhet som sker under eget ansvar eller som en del av Sveriges internationella åtaganden. Sett till den samlade kontrollverksamheten bedömer Kustbevakningen att myndigheten på ett tillfredsställande sätt bidragit till att uppfylla målen inom huvudansvariga myndigheters ansvarsområden.

4.1.1 Fiskeriövervakning och fiskerikontroll

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet:

Kustbevakningen ska samlat redovisa myndighetens vidtagna åtgärder för att förbättra och effektivisera den svenska fiskerikontrollen.

Myndigheten ska även redovisa andelen fiskerikontroller riktade mot yrkes- respektive fritidsfisket. Kustbevakningen ska också samlat redogöra för utfallet av kontroller av laxfiske i Östersjön och av räkfisket i Västerhavet.

Kustbevakningen är den svenska myndighet som har huvudansvaret för fiskerikontroller av yrkesfisket till sjöss. Myndighetens verksamhet syftar till att bidra till ett långsiktigt hållbart fiske och en ökad, eller bibehållen, regelefterlevnad. För att åstadkomma detta

utför myndigheten inspektioner och övervakning för att bland annat kontrollera fångst, fiskeområde, redskap, tillstånd och fiskeloggböcker. Utöver detta omfattar Kustbevakningens verksamhet även övervakning av fritidsfisket, samt fiskerikontroll inom ramen för internationella överenskommelser.

Verksamhet riktad mot yrkesfisket

I tillsynsplanen för 2022 (se avsnitt nedan om Samverkan) hade Kustbevakningen som mål att genomföra inspektioner till sjöss (ombordinspektioner där kontrollerna är fördelade inom vissa fiskerier och områden) och kontroller på ål- och laxfiskande redskap.

Målet på antal ombordinspektioner på en övergripande nivå (151 stycken) har under 2022 uppfyllts men vid nedbrytning per område och fiskerier har vissa av målen inte nåtts. Måluppfyllnaden är låg framförallt i fisket efter torsk i Östersjön med passiva redskap där målet uppnåddes till 80 procent (28 kontroller av 35). En av orsakerna är att torskfiske med passiva redskap har minskat i samband med vikande fiskbestånd.

Tillsammans mäter myndigheterna resultat i form av regelefterlevnad inom yrkesfisket med hjälp av ett antal indikatorer¹⁶. Sett till dessa indikatorer bedöms regelefterlevnaden som god. Kustbevakningen bedömer att det är ett resultat av bland annat mer ändamålsenliga inspektioner och en nära samverkan med Havs- och vattenmyndigheten.

Tabell 6

Fiskeriövervakning	2022	2021	2020	2019	2018
Antal inspektioner till sjöss, yrkesfiske	238	212	183	232	272
Antal kontrollerade laxfiskande redskap, yrkesfiske	116	95	52	41	
Antal kontrollerade ålfiskande redskap, yrkesfiske	142	205	189	142	
Antal genomförda JDP-dagar ¹	101	99	109	101	96
Fördelning i % mellan kontroller av fritids-, yrkesfiske samt omärkta redskap	68/29/3	66/29/5	77/20/3	65/30/5 ²	-
Brott - Antal brottsanmälningar ⁴	211	212	292	-	-

Källa: Korus, underlag operativa planeringsenheten, Durtvå och RMB

¹ Fiskerikontrollen genomförs även i samverkan med andra EU-medlemsländer i form av gemensamma kontrollinsatser i vissa havsområden, s.k. Joint Deployment Plans (JDP). JDP-dagarna som rapporteras i tabellen inkluderar flygpatrulldagar för Nord-ostatlantiska fiskerikommissionen (NEAFC).

² Avser perioden 11/2 – 31/12 2019. Före 11 februari 2019 rapporterades fördelning av kontrollåtgärder.

³ Avser perioden 1/1 – 10/2 2019

⁴ Brottskod 4012 Fiskelagen, inkluderar yrkesfiske, fritidsfiske samt omärkta redskap.

Verksamhet riktad mot fritidsfisket

När det gäller kontroller av fritidsfiskare finns ingen tillsynsplan som målsätter antalet kontroller. Kustbevakningen planerar självständigt denna verksamhet och under året kontrollerades 4 331 fritidsfiskare. Resultaten av genomförda kontroller har genererat brottsanmälningar som rör olagligt nätfiske, burfiske och fiske med andra redskap. Ett

¹⁶ Så kallad non-compliance frequency (NCF) dokumenteras och följs i Havs- och Vattenmyndighetens databas Havsbanken

antal av dessa brottsanmälningar avser fiskebrott av särskilt skyddsvärda arter såsom ålfiske. Många av fiskebrotten uppdagas genom att Kustbevakningen påträffar fiskeredskap utan någon märkning varför det är svårt att hänföra dem till en misstänkt person och driva ärendena vidare.

Åtgärder för att förbättra och effektivisera den svenska fiskerikontrollen

En resursgrupp för fiskerikontroll infördes i myndigheten 2020. Genom kontinuerlig utbildning av resursgruppen vid flera tillfällen om året i fiskerelaterade frågor så bidrar det till en djupare kunskap och en högre kompetens. För att utveckla och förbättra fiskerikontrollen allokeras tid till gemensam planering, genomförande och uppföljning av den operativa verksamheten tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten. Det leder i sin tur till snabba kontaktvägar mellan myndigheterna och en mer direkt återkoppling i samband med utförda fiskerikontroller. Kustbevakningen har fått positiv respons både från fiskenäringen och Havs- och vattenmyndigheten att genomförda inspektioner håller högre kvalitet jämfört med tidigare. Fortsatt utveckling av datasystem samt delningsytor för information har diskuterats mellan Kustbevakningen och Havs- och vattenmyndigheten.

I syfte att skydda och motverka bifångst av tumlare som är akut utrotningshotade i Östersjön har Kustbevakningen under 2022 prioriterat utveckling av en förbättrad kontrollmetodik för kontroll av s.k. pingers (ljudskrämmor) på nät. Arbetet har skett i dialog med Havs- och vattenmyndigheten och omfattat framtagande av förbättrad kontrollmetodik och inköp av ny kontrollutrustning. Den utvecklade metodiken och utrustningen innebär att myndighetens fiskeinspektörer bättre och effektivare kan kontrollera att pingers används enligt aktuell lagstiftning.

Samverkan med Havs- och vattenmyndigheten

Myndighetens fiskeriövervakning och kontroll av yrkesfisket planeras och styrs utifrån en nationell tillsynsplan som årligen arbetas fram i samarbete med Havs- och vattenmyndigheten. Tillsynsplanen ger en samlad bild av hur Kustbevakningen och Havs- och vattenmyndigheten avser att prioritera och rikta sin tillsyn.

Samverkan har skett frekvent genom en taktisk planeringsgrupp och genom att chefer träffats vid ett flertal tillfällen under året i en styrgrupp för fiskerikontroll. I den taktiska planeringsgruppen har operativa resursgruppen och fiskehandläggare ingått. Resursgruppens medverkan i den taktiska planeringen har lett till en starkare koppling mellan kontroll och analys samt till kortare och tydligare kontaktvägar mellan myndigheterna.

För att skydda beståndet av nordhavsräka i Skagerak genom att möjliggöra för unga individer att växa till sig i fred kan Havs- och vattenmyndigheten, efter en fiskerikontroll till sjöss av Kustbevakningen, fatta beslut om realtidsstängning av ett havsområde (så kallade Real Time Closures/RTC). Systemet för realtidsstängningar för räkfiske är ett relativt nytt regelverk som infördes i EU 2020 och Kustbevakningen har sedan dess gjort RTC-kontroller. Detta har under året resulterat i en realtidsstängning vid ett tillfälle för nordhavsräka. Myndigheten har också prioriterat andra kontroller av räkfiske och Kustbevakningen har deltagit i pådrag under fem veckor tillsammans med Havs- och vattenmyndigheten. Under de kontrollintensiva veckorna har en viss ökning i inrapporteringen av råräka i förhållande till kokräka i fångsterna inom räkfiskeriet kunnat ses i Havs- och vattenmyndighetens system. Detta indikerar att de gemensamma kontrollinsatserna resulterar i en förbättrad och mer korrekt rapportering.

Operativ samverkan sker också löpande under året inom den ordinarie fiskerikontrollen. Dels genom en öppen och tät dialog inför kommande kontrollinsatser men även genom ett kontinuerligt informationsutbyte. Myndigheterna har även samverkat genom planering och deltagande i internationell verksamhet och internationella kontrollmöten.

Internationella åtaganden

Kustbevakningen ansvarar för Sveriges del av de kontrollåtgärder som EU genomför till sjöss och samarbetar med Europeiska fiskerikontrollbyrån (EFCA), framför allt gällande kontrollinsatserna inom Joint Deployment Plan (JDP). JDP-kontroller utförs i Västerhavet, Östersjön och inom det område som regleras av Nordostatlantiska fiskerikommissionen (NEAFC).

Kustbevakningen har representanter i EFCA:s JDP-styrgrupper och tekniska grupper och deltar i workshops och seminarier. Åtagandet för JDP, att skicka inspektörer från Kustbevakningen för tjänstgöring på EFCA:s fartyg för fiskeriövervakning, har uppfyllts för 2022.

4.1.2 Sjösäkerhetstillsyn

Sjösäkerhetstillsynen som Kustbevakningen genomför utgör ett led i att stärka säkerheten vid sjötransporter. Kustbevakningen bidrar till säkerheten genom att förbygga, hindra och begränsa att sjötransporter, och landtransporter från hamn till väg, orsakar skador på liv, hälsa, miljö eller egendom.

Kustbevakningens tillsyn bidrar till Trafikverkets nollvision avseende trafiksäkerhet i transportsystemet där visionen är att ingen människa ska dödas eller skadas allvarligt vid resa i transportsystemet.

I sjösäkerhetstillsynen ingår kontroll av bemanning, behörigheter och fartygscertifikat på svenska yrkesfartyg upp till 1 500 brutto¹⁷ samt svenska fritidsfartyg. Sjösäkerhetstillsynen omfattar även kontroll och tillsyn av förpackat farligt gods och lastsäkring av gods som passerar genom hamnar.

Varje år redovisar Kustbevakningen årsstatistik på antalet genomförda kontroller inom sjösäkerhetstillsynen. Årsstatistik gällande bemanning och behörighet och lastsäkring redovisas till Transportstyrelsen. Statistiken avseende farligt gods redovisas både till Transportstyrelsen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) beroende på vilket transportslag som avses.

I samband med kontroll och tillsyn i hamnars landområden är det vanligt förekommande att Kustbevakningen uppdagar misstanke om brott inom andra områden som inte rymms inom Kustbevakningens direkta brottsbekämpning exempelvis stöldgods och illegala gränsöverskridande transporter av avfall. Kustbevakningens tillsyn gör därmed att annan brottslighet upptäcks och kan utredas. Genom att planera samverkanskontroller och i övrigt samverka med andra myndigheter som exempelvis Polismyndigheten och Tullverket skapas möjligheter att avbryta brottslig verksamhet genom att vara på rätt plats vid rätt tid med rätt resurser. I ett tidigt skede kan misstänkta brott som ligger utanför ramarna för Kustbevakningens direkta brottsbekämpningsområden lämnas över till berörd ansvarig myndighet.

Kontroll av farligt gods

Kontroll av farligt gods genomförs i hamnars landområden och avser förpackat farligt gods som ska vidare i transportkedjan från hamnen antingen genom sjö-, väg- eller järnvägstransport. Kontrollerna planeras och genomförs utifrån en årlig tillsynsplan. Kustbevakningen inriktar verksamheten till de hamnar med störst flöde av gods/transportenheter, hamnar där risken för att påträffa överträdelser är störst och hamnar där konsekvensen av att överträdelser förekommer utgör en risk.

Kontrollerna genomförs av särskilt utbildade farligt godsinspektörer som årligen genomgår kompetensutvecklande utbildning. Under året har Kustbevakningen haft 25 verksamma farligt godsinspektörer.

¹⁷ Bruttodräktighet ska uttryckas sortlöst, och är ett jämförelsetal baserat på ett fartygs totala inneslutna volym.

Tabell 7

Kontroll av farligt gods	2022	2021	2020	2019	2018
Kontrollerade objekt	1 637	1 538	1 358	1 236	1 429
Kontroller där brister upptäckts	699	580	557	476	603
Utfall brister/kontrollerade objekt	42,7%	37,7%	41,0%	38,5%	42,2%
Förbud mot fortsatt transport	463	386	277	226	272
Utfall förbud/kontrollerade objekt	28,3%	25,1 %	20,4%	18,3%	19,0%
Föreläggande ¹	236	194	-	-	-
Utfall föreläggande/kontrollerade objekt	14,4%	12,6%	-	-	-
Ordningsbot ²	222	197	87	97	131
Brott – Antal brottsanmälningar ³	45	38	66	-	-

Källa: Korus, Durtvå och RMB

¹Redovisning av utfall görs för kontroller som endast fått föreläggande. Föreläggande kan omfatta alla trafikslag. Under 2022 har myndigheten ändrat det sätt på vilket rapportering av utfallet av kontrollverksamheten sker. Detta har gjorts i syfte att få en rapportering som överensstämmer med rådande EU-direktiv och den internationella sjöfartsorganisationen IMOs inspektionsprogram. Möjliga åtgärder vid upptäckta brister är förbud och föreläggande. Detta har inte förändrats. Tidigare år har Kustbevakningens redovisning av antal kontroller som lett till föreläggande dock innehållit samtliga kontroller som resulterat i föreläggande, inklusive kontroller som utöver föreläggande även resulterat i förbud. Den genomförda ändringen i rapporteringen innebär att myndigheten under Föreläggande nu endast redogör för antal kontroller där enbart föreläggande utfärdats, alltså antal kontroller helt utan några kontrollpunkter som lett till förbud.

²Ordningsbot kan endast tillämpas på ADR (vägtransporter)

³Brottskod 3171 Övriga vägtrafikbrott mot trafikförordningen, fordonsförordningen m.fl. där endast böter ingår i straffskalan, 4013 Brott mot lagen om transport av farligt gods,

Inriktningen av kontroller i hamnarna har varit på de avgångar och tidpunkter där vi tidigare påträffat överträdelser. Det största flödet av inkommande och utgående gods sker i södra Sveriges hamnar samt i Göteborgs hamnar. Myndigheten noterar också att hamnar bygger ut och att trafikflöden ökar jämfört med tidigare, i vissa hamnar. Kontroller av farligt gods som passerar hamnarna inriktas på gods som transporteras enligt ADR-S¹⁸ (väg), IMDG¹⁹ (sjö) och Östersjöavtalet²⁰ (sjö).

Under året har Kustbevakningens farligt godsinspektörer kontrollerat 1637 objekt/lastbärare som transporterar förpackat farligt gods, vilket motsvarar 109 procent av målet enligt tillsynsplan. Under de senaste fyra åren har Kustbevakningen årligen ökat antalet kontroller vilket beror på ett successivt tillskott av fler behöriga farligt godsinspektörer.

Antalet brister är likt tidigare år fortsatt högt. Andelen kontrollerade objekt/lastbärare med gods som påvisade brister 2022 uppgick till 42,7 procent, vilket är en ökning från föregående år.. Detta kan bland annat bero på att Kustbevakningen och andra myndigheter och aktörer inte når ut med information till de i transportkedjan som före ankomst till hamn ska ha vidtagit säkerhetsförebyggande åtgärder. Kustbevakningen bedömer dock att utfallet även speglar andra skäl att inte följa regelverken eller arbeta för en god säkerhetskultur. För alla typer av insatser är flödenas omfattning och antalet aktörer är en utmaning. För att nå framgång i arbetet för att få ner det höga utfallet ser

¹⁸ ADR-S är benämningen på MSB:s föreskrifter om transport av farligt gods på väg och terräng. Bokstaven "S" betecknar att föreskriften innehåller en svensk version av bilagorna A och B.

¹⁹ IMDG står för (International Maritime Dangerous Goods Code) och är IMO:s internationella regelverk för transport av förpackat farligt gods till sjöss

²⁰ Östersjöavtalet är benämningen på Transportstyrelsens författning gällande transport av förpackat farligt gods på rorofartyg i Östersjöområdet.

Kustbevakningen att samverka mellan de myndigheter som arbetar med farligt godskontroll är avgörande (se vidare avsnitt *Samverkan avseende sjösäkerhetstillsyn*).

Under 2022 har Transportstyrelsen översatt IMDG-koden, som rör transport av förpackat farligt gods som ska transporteras till sjöss, till svenska. Detta medför att det från och med den 1 juli 2022 återigen är möjligt att nå en lagföring av de som bryter mot IMDG-regelverket, vilket kan komma att bidra till ökad regelefterlevnad.

Säkerhetstillsyn av lastsäkring

I enlighet med överenskommelsen²¹ med Transportstyrelsen utför Kustbevakningen tillsyn av lastsäkring av gods i lastbärare som är avskild för sjötransport. Kontroll av lastsäkring av gods, som inte är farligt gods, planeras och genomförs utifrån en årlig tillsynsplan. Fokusområden är de hamnar med störst flöde av gods/lastbärare och de hamnar där den bedömda risken för att påträffa brister och där konsekvensen av att brister förekommer är störst.

Kontrollerna omfattar lastbärare i hamnars landområde som ska vidare från hamnen med fartyg. Vid kontroll undersöks att godset är tillfredsställande lastsäkrat för sjötransport.

Tabell 8

Kontroll av lastsäkring	2022	2021	2020	2019	2018
Kontrollerade objekt	15 974	16 190	18 478	19 686	17 838
Kontrollerade objekt med brister	1 426	1 563	1 702	1 733	1 881
Utfall brister/kontrollerade objekt	8,9%	9,7%	9,2%	8,8%	10,5%
Förbud mot fortsatt färd	-	-	1 129	1 554	1 645
Utfall förbud/kontrollerade objekt	-	-	6,1%	7,9%	9,2%
Hindrad från att lastas ombord	114	189	131	-	-
Utfall Hindrad från att lastas ombord /kontrollerade objekt	0,7%	1,2%	0,7%	-	-
Ej enligt regler (åtgärdad).	1 312	1 374	319	-	-
Utfall Ej enligt regler (åtgärdad) /kontrollerade objekt	8,2%	8,5%	1,7%	-	-

Källa: Korus

Kustbevakningen har under 2022 kontrollerat 15 974 objekt/lastbärare vilket är en minskning med 1,3 procent jämfört med året innan. Myndigheten har de senaste åren genomfört ett högt antal kontroller och når trots årets minskning målen enligt tillsynsplanen för lastsäkring. Andelen kontrollerade objekt/lastbärare som påvisade brister uppgick till 8,9 procent vilket ligger på samma nivåer som under de senaste fem åren. Av de kontrollerade lastbärarna var det 0,7% (114 objekt) som hade brister som inte kunde åtgärdas innan avgång och därför blev kvar i hamn, vilket är i linje med tidigare år.

Kontroll av bemanning, behörighet och fartygscertifikat

Kustbevakningen utför kontroller av bemanning, behörighet och fartygscertifikat på svenska yrkesfartyg med en bruttodräktighet²² på mindre än 1 500, vilket till exempel kan omfatta handelsfartyg, fiskefartyg, passagerarfartyg och traditionsfartyg. Kontrollerna sker på uppdrag av Transportstyrelsen enligt den överenskommelse som finns mellan myndigheterna.

²¹ Transportstyrelsens tillkännagivande om Kustbevakningens medverkan vid viss tillsyn TSFS 2018:42

²² Bruttodräktighet ska uttryckas sortlöst, och är ett jämförelsetal baserat på ett fartygs totala inneslutna volym.

Tabell 9

Bemanning	2022	2021	2020	2019	2018
Kontrollerade objekt	510	532	454	521	615
Kontrollerade objekt med brister	127	127	106	93	89
Utfall brister/kontrollerade objekt	24,9%	23,9%	23,3%	17,9%	14,5%

Källa: Korus

Kustbevakningen har under året kontrollerat 510 fartyg avseende bemanning, behörighet och fartygscertifikat vilket innebär en måluppfyllelse på 109 procent. Målet med kontrollverksamheten är att svenska yrkesfartyg och dess besättningar ska följa gällande regler och därmed öka chanserna till en hög sjösäkerhet. Andelen kontrollerade fartyg med brister uppgick till 24,9 procent, vilket är i linje med föregående år. Att det är en så stor andel fartyg med brister är troligtvis ett resultat av att kontrollerna främst har inriktats mot de fartyg som aldrig eller sällan blivit kontrollerade eller de fartyg där sannolikheten för en brist är som störst. Den kategori fartyg med störst antal brister är, likt 2021, mindre handelsfartyg som inte transporterar gods eller passagerare, även kallade arbetsfartyg. Kustbevakningen har strävat efter att ha en stor geografisk spridning av kontrollerna och har arbetat längs hela Sveriges kust men med en större koncentration i de två storstadsregionerna Stockholm och Göteborg.

Kontrollerna av bemanning, behörighet och fartygscertifikat består av två skilda delar där själva bemanningen av fartyget och de behörigheter som krävs för sjömännen som arbetar ombord på fartyget utgör en del och kontroll av de certifikat som hör till själva fartyget utgör den andra.

De flesta sjömän följer de regler som finns när det gäller krav på utbildning, behörigheter och andra typer av intyg och certifikat. Brister inom detta område har dock ökat något, främst när det gäller innehav av giltiga läkarintyg och certifikat. I många fall finns dessa men giltighetstiden har gått ut vilket betyder att fartyget inte är bemannat på rätt sätt. Under 2021 misstänktes en orsak vara att lättnader avseende uppdatering av certifikat under pandemin lett till att certifikat missades att förnyas då lättnaderna upphörde. Då lättnaderna upphörde redan i september 2021 kan inte det vara den huvudsakliga orsaken under 2022. Istället är det troligtvis en följd av att regelefterlevnaden blivit sämre när det gäller villigheten att uppdatera sina behörigheter, intyg och certifikat. När det gäller själva fartyget är det fortsatt, precis som under 2021, avsaknad av inre och/eller yttre märkning som står för den största andelen brister. Även det relativt nya kravet om egenkontrollintyg har resulterat i ett flertal brister.

Kustbevakningen anmäler brott gällande brister i sjömännens behörigheter eller utbildningar samt avsaknad av fartygs certifikat. Under 2022 har även ett par fartyg som bedrivit yrkesmässig verksamhet utan att vara registrerade för detta anmälts för brott.

Den 15 maj 2022 trädde *lagen (2021:626) om förarbevis för vattenskoter* i kraft och därmed började Kustbevakningen att kontrollera förarbevis för vattenskoter inom den ordinarie verksamheten. 1 262 förare har kontrollerats varav 75 (sex procent) har haft någon form av brist (olovligt förande av vattenskoter, tillåtande av olovligt förande av vattenskoter, ej medfört förarbevis eller ej uppvisad legitimation vid kontroll). En första analys visar att lagen bidragit till en lugnare och mer sjösäker användning av vattenskotrar.

Under året har två pådrag genomförts. Det första gällde fritidsfartyg med målet att öka medvetenheten hos allmänheten gällande kraven samt att se hur regelefterlevnaden i denna kategori ser ut. Det andra pådraget har gällt förarbevis för vattenskoter med målet

att öka medvetenheten om den nya lagen samt skapa ett material för vidare analys kring hur den nya lagen fungerar. Regelefterlevnaden inom de båda områdena har varit mycket god.

Samverkan avseende sjösäkerhetstillsyn

Samverkan inom sjösäkerhetsområdet kontroll och tillsyn av farligt gods och lastsäkring sker med Transportstyrelsen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, både på chef- och handläggarnivå och i det operativa arbetet. Samverkan omfattar normeringsfrågor, metodutveckling, planering av gemensam tillsyn, utbildning med mera.

Särskild samverkan i frågor om tillsyn av farligt gods sker under samordning av MSB. Kustbevakningen har under året deltagit vid de gemensamma mötena där behov av utveckling av metodik diskuterats och erfarenheter utbyts. Samverkanskontroller med andra myndigheter som också bedriver tillsyn av farligt godstransporter sker återkommande. Omvärldsbevakning, samverkan och utveckling avseende farligt godstillsynen sker även genom deltagande i SAMTILL:s²³ möten. I dessa möten har dialog förts om vilka eventuella åtgärder och insatser som myndigheterna tillsammans kan göra för att nå en effektivare tillsyn. Arbetet kommer fortlöpa under kommande år vilket bedöms skapa förutsättningar för att nå en effektivare och mer harmoniserad tillsyn som på sikt kan bidra till en ökad säkerhetsmedvetenhet och ökad regelefterlevnad tidigt i transportkedjan.

Kustbevakningen deltar och samverkar även inom SAGIT²⁴, ett svenskt expert- och samrådsforum i lastsäkringsfrågor inom land och sjötransportområdet. SAGIT verkar för att öka kunskapen och kompetensen inom lastsäkring i samverkan med de olika intressenterna inom transportsektorn, med den övergripande målsättningen att utveckla säkrare godstransporter.

Samverkan i hamnarna sker med flertalet myndigheter, bland annat Polismyndigheten, Tullverket, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, Transportstyrelsen, Strålsäkerhetsmyndigheten, Arbetsmiljöverket, Kommunens miljö och hälsa, Livsmedelverket, Naturvårdsverket och Länsstyrelserna. Genom samverkan kring ett gemensamt område eller objekt kan en effektivare tillsyn och brottsbekämpning uppnås både på sikt och med direkt effekt. Samverkan i hamnar ger också en ökad förståelse för varandras roll och uppdrag och underlättar handläggning av det som påträffas.

Under året har Kustbevakningen genomfört ett antal pådragsveckor inriktade mot transporter av farligt gods som ska med rorofartyg²⁵ som går enligt Östersjöavtalet.

Tillsammans med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Polismyndigheten har två stycken tre-dagars pådrag planerats och genomförts med inriktning att kontrollera transporter av farligt gods som passerar hamnarna.

Utöver pådragen inriktade på kontroll och tillsyn av farligt gods och lastsäkring, har farligt gods- och lastsäkringsinspektörer även deltagit i både nationella och internationella

²³ SAMTILL står för SAMordnad TILLSyn. SAMTILL är en arbetsgrupp som består av representanter för samtliga tillsynsmyndigheter och leds av MSB.

²⁴ SAGIT står för Säkring Av Gods I Trafik

²⁵ av engelskans *roll on/roll off*, lastfartyg som är konstruerade för att fartygets last lätt ska kunna köras ombord och i land

pådrag mot brottslig verksamhet utifrån Kustbevakningens verksamhetsområde i hamnarna.

Samverkan med Transportstyrelsen gällande bemanning, behörighet och fartygscertifikat har under året utvecklats genom en kontinuerlig dialog, både i den ordinarie verksamheten och genom att myndigheterna har genomfört ett antal gemensamma möten och utbildningar. Statistik på Kustbevakningens kontroller skickas månadsvis till Transportstyrelsen för vidare handläggning.

4.1.3 Tullkontroll

Tullverket är huvudansvarig för kontrollen av varor vid införsel till och utförsel från Sverige. Tullverket har enligt smugglingslagen även huvudansvar för tillhörande brottsbekämpning. Kustbevakningen kan bidra till att Tullverket uppnår målen för sin kontrollverksamhet, där våra maritima resurser och kompetenser gör särskild nytta.

Kustbevakningen kan, enligt tullförordningen, utföra tullkontroller i sjötrafiken utan en föregående begäran om biträde från Tullverket. Tullkontroller syftar till för att kontrollera deklarations- och uppgiftsskyldigheten samt övrig regelefterlevnad i samband med införsel av icke-unionsvaror till EU.

Tabell 10

Tullkontroll	2022	2021	2020	2019	2018
Antal kontrollvisitationer	395	332	395	500	494
Antal kontrollåtgärder	2 048	2 766	4 516	6 494	6 405
Brott – Antal brottsanmälningar	2	0	0	-	-

Källa: Korus, Durtvå och RMB

Brottskod 4046 Narkotikasmuggling, ej grov, olovlig införsel av narkotika, olovlig utförsel av narkotika, 4103 Smuggling, olovlig in- och utförsel av dopningsmedel

Kustbevakningen har deltagit i den expertgrupp som varit knuten till delbetänkandet ”Tullverkets rättsliga befogenheter i en ny tid”, SOU 2022:48. Delbetänkandet utgör en del av den s.k. Tullbefogenhetsutredningen, som syftar till att genomföra en samlad översyn av reglerna om Tullverkets befogenheter inom kontrollverksamheten och brottsbekämpningen.

Samverkan med Tullverket

Samverkan mellan Kustbevakningen och Tullverket regleras i en gemensam ramöverenskommelse om samverkan för tullkontroll. Då Tullverket inte förfogar över egna fartyg, flyg eller dykresurser använder de sig av Kustbevakningen vid behov av en maritim plattform.

Myndigheterna stödjer varandra och samverkar genom informationsutbyte inom ramen för respektive myndighets uppdrag. Genom kontinuerligt informationsutbyte verkar myndigheterna för en gemensam maritim hot- och lägesbild. Myndigheterna verkar även för att samordna riskanalyser av sjötrafiken och av hamnarna.

Inom ramen för den myndighetsgemensamma funktionen Nationell Samordningscentral (National Coordination Center, NCC) har Kustbevakningen, Tullverket och Polismyndigheten samverkat i flertalet kontroller av handelsfartyg. Kontrollerna har skett utifrån myndigheternas respektive uppdrag och har förbättrat samverkan samt kvaliteten på kontrollerna genom ökad kunskap och förståelse för respektive myndighetsuppdrag och befogenheter.

Kustbevakningen har under året genomfört löpande samverkan både genom biträde till Tullverket och gemensamt planerade samverkansoperationer. Kustbevakningen har i samverkansoperationerna bland annat bidragit till upptäckten av storskalig organiserad narkotikasmuggling kopplat till handelssjöfarten.

4.1.4 Sjötrafikövervakning

Sjötrafikövervakning är en viktig del i uppgiften att värna liv, miljö och säkerhet till sjöss genom en förebyggande och ordningshållande verkan på sjötrafiken. Kustbevakningen övervakar handelssjöfarten under hela året medan övervakning av fritidsbåttrafiken i huvudsak sker under sommarmånaderna. Övervakningen till sjöss omfattar bland annat kontroll av ordning och säkerhet, nykterhet och att sjötrafikregler följs. Inom sjötrafikövervakningen genomförs kontroller och övervakning av både fritids- och yrkesfarten så att de följer gällande regelverk.

Tabell 11

Sjötrafikövervakning	2022	2021	2020	2019	2018
Fart					
Antal kontrollåtgärder ¹	274	520	849	732	
Antal ordningsbot	196	382	534	445	512
Brott - Antal brottsanmälningar	11	24	22	-	-
Övriga sjötrafikregler					
Antal kontrollåtgärder	154	412	456	283	961
Antal ordningsbot	30	57	49	29	35
Sjöfylleri					
Antal kontrollåtgärder (sällningsprov)	3 318	1 849	1 400	3 500	3 946
Brott - Antal brottsanmälningar	123	103	93	-	-
Rattfylleri					
Antal kontrollåtgärder (sällningsprov)	6 165	1 005	7 394	22 742	30 239
Brott - Antal brottsanmälningar	37	6	24	-	-

Källa: Korus, Durtvå och RMB

¹ Under sommaren 2018 ändrades arbetssättet för genomförande av fartkontroller varför antalet kontrollåtgärder för detta år inte utgör en relevant jämförelse.

Brottskod: 3202 Fartöverträdelser till sjöss, 3201 Sjöfylleri, 3005 Rattfylleri, inkl. grovt, under påverkan av enbart alkohol eller under påverkan av både alkohol och narkotika

Fartkontroller och sjötrafikregler

Riktade kontroller inom fart och sjötrafikregler har genomförts mot fritidsfartyg vid tider och på platser där behovet bedömts vara som störst och där Kustbevakningen av erfarenhet vet att det förekommer en intensiv båttrafik samt där olyckor kan få stora konsekvenser. I syfte att skapa en förebyggande effekt genom kontroller och närvaro utanför huvudstråken har en del av kontrollerna även förlagts till platser som vi tidigare sällan besökt.

Under året har det inom området fartkontroller skett en markant nedgång i antalet kontrollåtgärder, ordningsförelägganden och rapporter. Under årets högsäsong, som är sommartid, har Kustbevakningen märkt av en kraftig minskning i antalet fritidsbåtar till sjöss. Myndigheten ser flera faktorer där bland annat ökade bränslepriser kan ha lett till mindre båtåkande generellt. Bedömningen är också fler inte sjösatt sina båtar utan valt annan typ av semester. En kraftig nedgång i antalet vattenskotrar har observerats vilken

delvis kan bero på tidigare nämnda faktorer men också på kravet på förarbevis för vattenskoter vilket sannolikt lett till att färre personer kör skotrar och till en större allmän regelefterlevnad bland dem som gått den nya utbildningen. Detta kan, liksom att det på grund av bränslekostnaderna finns större incitament att framföra båtar i lägre farter då detta är mer bränslesnålt, vara en förklaring till minskningen avseende utfärdande av ordningsbot.

Kustbevakningen har även i år haft samverkanspådragen City2022 och Ada2022 tillsammans med Kronofogden och Polismyndigheten. Pådraget har genomförts under flera år och framförallt syftat till att verka dämpande på sjötrafiken vilket har uppskattats av allmänheten. Även här har vi märkt av en minskad problematik på grund av redan nämnda faktorer men Kustbevakningen bedömer också att myndighetens ökade närvaro i problemområdena de senaste åren har verkat preventivt.

Nykterhetskontroller

Sjöfylleri

Kustbevakningen utför nykterhetskontroller till sjöss. Kontrollerna utförs både slumpmässigt och vid indikation på att någon kan vara berusad. Utfallet, det vill säga antalet personer som anmälts för brott i förhållande till antalet genomförda kontroller, har de senaste åren legat på tre till fyra procent, med undantag för pandemiåren 2020 och 2021 där utfallet påverkades och var något högre till följd av ändrade rutiner för kontroll i syfte att minska smittspridning.

Under 2020 och 2021 upphörde Kustbevakningen tillfälligt med att göra rutinmässiga sållningsprov för att upptäcka sjöfylleri på grund av Covid-19. I år har vi dock återgått till dessa och ser att resultatet ligger på ungefär samma nivå som åren innan 2020.

Vi har haft två nationella pådragsveckor, Nykter2022, med inriktning på kontroll av nykterhet på fritidsfartyg. Pådraget som gjordes tillsammans med sjöpolisen fick ett bra genomslag med medial spridning över hela landet.

Rattfylleri

I Sveriges hamnar genomför Kustbevakningen löpande rattfyllerikontroller. Till skillnad mot sjöfyllerikontroller sker rattfyllerikontroller som regel uteslutande genom slumpmässiga kontroller och i samband med annan kontrollverksamhet i hamnarna, som till exempel lastsäkring och farligt godskontroller.

4.1.5 Gränsförvaltning

Gränsprojektet

Genom att medverka i gränsövervakningen av sjötrafiken, bidrar Kustbevakningen till att mål för gränsövervakningen uppnås; att förhindra obehöriga gränspassager, att åtgärder vidtas mot de som passerat gränsen olagligt och saknar vistelserätt samt bekämpande av gränsöverskridande brottslighet inom myndighetens geografiska ansvarsområde.

Kustbevakningen har genom ett internt projekt, som slutfördes under årets första tertial, arbetat för att succesivt leva upp till de krav som ställs på myndigheten i gällande EU-regelverk och nationella regelverk. Arbetet omfattade framförallt de regler och krav som berör Kustbevakningens uppdrag inom gränsövervakning nationellt men också frågor som rör deltagandet i Frontex²⁶ stående styrka. Projektets huvudsyfte var att säkerställa att Kustbevakningen inom ramen för sitt uppdrag aktivt tar ställning till och i tillräcklig utsträckning införlivar arbetssätt för integrerad gränsförvaltning enligt EBCG-förordningen²⁷.

Projektets slutrapportering innehöll bland annat internt styrande dokument för Kustbevakningens medverkan inom gränsförvaltningen baserat på rättsanalyser av gällande regelverk.

²⁶ Frontex har det fullständiga namnet *European border and Coast Guard Agency*, den europeiska gräns- och kustbevakningsbyrån.

²⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1896 av den 13 november 2019 om den europeiska gräns- och kustbevakningen och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1052/2013 och (EU) 2016/1624

Projektets viktigaste klarlägganden är att Polismyndigheten har huvudansvaret för gränsförvaltningen i vilken Kustbevakningen medverkar och biträder, främst genom gränsövervakning och i nära samverkan med Polismyndigheten. Kustbevakningen är också en del av den europeiska gräns- och kustbevakningen och ska medverka där, såväl nationellt som i övriga EU.

Under året söktes och godkändes även finansiering från EU:s fond för inre säkerhet, ISF, och instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik, BMVI för att finansiera identifierade utvecklingsbehov för teknik- och kapacitetsutveckling vad gäller myndighetens deltagande i stående styrkan samt för utveckling och implementering av nya IT-system.

Schengenutvärderingen

Sverige var i mars föremål för en Schengenutvärdering där yttre gräns samt Schengens informationssystem (SIS) var de delar för vilka Kustbevakningen utvärderades. Ett stort antal frågor besvarades i början av året inför utvärderingen vilken föregicks av planering i nära samarbete med Polismyndigheten som huvudansvarig myndighet. Kommissionens rapport från inspektionen, pekade för Kustbevakningens del bland annat på behov av utveckling av samarbetet med Polismyndigheten och av riskanalysarbetet samt att myndigheten säkerställer medverkan i Eurosur-samarbetet. Rekommendationerna från föregående utvärdering 2017 har till stor del åtgärdats och kvarstående rekommendationer utförs och rapporteras fortlöpande i samarbete med Polismyndigheten.

Sårbarhetsbedömning (Vulnerability Assessment)

Frontex utför årligen sårbarhetsbedömningar av medlemsstaternas förmåga och beredskap att hantera nuvarande och kommande utmaningar vid de yttre gränserna, att bidra till den stående styrkan samt deras kvalitativa och kvantitativa kapacitet att utföra alla gränsförvaltningsuppgifter.

Kustbevakningen besvarade i januari ett större antal frågor angående myndighetens kapacitet att möta hot vid yttre gräns. Sårbarhetsbedömningen för 2022 identifierar inte några större brister för Kustbevakningens del men pekar på att myndigheten måste tillförsäkra adekvat personalstyrka samt utbildning, koordinera åtgärder med Polismyndigheten för att möta framtida utmaningar, utveckla riskanalysbaserat arbete samt fortsatt bidra till Frontex stående styrka.

Operativt arbete och inriktning

Under året har löpande operativ samverkan bedrivits med Polismyndigheten. Bland annat har Kustbevakningen och Polismyndigheten genomfört gemensamma kontroller på handels- och fritidsfartyg. Särskilda förutsättningar har rått under året med anledning av säkerhetsläget och Rysslands invasion av Ukraina. Kustbevakningen har bidragit till att upprätthålla EU:s sanktionspaket mot Ryssland genom att i sin gränsövervakande uppgift särskilt övervaka och identifiera riskflaggade fartyg som eventuellt avsett bryta mot förbudet att tillträda svenska hamnar. Kustbevakningen har även haft skärpt bevakning av sjögränsen under inreseförbudet från våra grannländer. Kustbevakningen tog tidigt under året beslut om en operativ inriktning där vi prioriterade sjöövervakning i Öresund samt mot sjögränsen mot Norge för att hindra eventuell otillåten inresa. Den operativa inriktningen har under året ändrats flera gånger för att följa regeringens beslut om förbud mot inresa ifrån olika länder. Kustbevakningen har genomfört kontroller och i preventivt syfte upplyst personer till sjöss om det tillfälliga regelverket.

Tabell 12

Gränskontroll och förhandsanmälningar	2022	2021	2020	2019	2018
Antal fartygsanmälningar	24 752	24 766	23 510	25 528	25 350
Antal SIS-slagningar	881 225	123 999	32 057	36 332	35 523
Antal kontrollåtgärder	12 896	17 714	10 096	18 307	16 080
Brott - Antal brottsanmälningar	0	0	0	-	-
Antal fysiska kontroller ombord på handelsfartyg	761	589	521	770	741

Källa: Korus, Durtvå och RMB

För fartyg som ankommer från en utrikeshamn och omfattas av skyldighet att förhandsanmäla uppgifter om fartyget och personerna ombord görs en granskning av förhandsanmälningarna. En slagning görs i Schengens informationssystem, SIS²⁸, en process som under 2021 automatiserades från att tidigare ha utförts manuellt. Automatiseringen har medfört att granskningen under året har utökats från att primärt inkludera handelsfartyg från tredje land till att även inkludera kryssningsfartyg, vilket förklarar den stora ökningen i antal slagningar. Om slagningen genererar en träff i SIS meddelas Kustbevakningens ledningscentral, Polismyndigheten i den region fartyget ankommer samt den myndighetsgemensamma nationella samordningscentralen, NCC. Under 2022 meddelades 49 SIS-träffar (50 träffar 2021).

Med anledning av världsläget och ökat fokus på totalförsvaret ska Kustbevakningen ha en låg tröskel för att uppmärksamma avvikelser i den maritima miljön. Tidsbesparingen som automatiseringen av SIS-slagningar medfört har ökat utrymmet för administratörerna på SMC att analysera och upptäcka anomalier i de förhandsanmälningar som inkommer från sjöfarten. I sådana förekommande fall kontaktas Kustbevakningens ledningscentral för vidare hantering, informationen delges också myndighetens underrättelsehandläggare och NCC.

Eurosur

Polismyndighetens EUROSUR II projekt, där Kustbevakningen deltar, har under 2022 fortsatt utvecklingsarbetet inom de olika delmålen som bland annat berör beredskapsplaner, säker informationsdelning, riskanalysarbete samt inrättandet av en nationell samordningscentral.

Kustbevakningen ingår tillsammans med Polismyndigheten och Tullverket i den myndighetsgemensamma samordningscentralen, NCC. Enligt EBCG-förordningen ska NCC säkerställa informationsutbyte och samarbete mellan de nationella myndigheterna med ansvar för yttre gränskontroll, med nationella samordningscentraler i andra medlemsstater och med Frontex. NCC har bl. a. till uppgift att skapa och upprätthålla en nationell situationsbild för de yttre gränserna. Kustbevakningen har under året inom ramen för NCC-arbetet medverkat i styrgruppen för Eurosur II projektet och där aktivt bidragit till styrning och utveckling av NCC bland annat genom att ha varit med och utvecklat ett förslag till myndighetsgemensamt gränsråd samt byggt upp kapaciteten av fartygsprofilering av riskfartyg vilket lett till narkotikabeslag. Ett utvecklingsarbete har

²⁸ Schengens informationssystem (SIS) är det mest använda och största systemet för informationsutbyte för säkerhet och gränsförvaltning i Europa. Eftersom det inte finns några inre gränser mellan Schengenländerna i Europa, kompenserar SIS för gränskontrollerna.

initierats inom Kustbevakningen för inrättandet av ett operativt taktiskt center (OTC). En av avsikterna med detta är att skapa möjlighet att leverera bättre underlag och statistik till NCC i enlighet med gällande krav. Kustbevakningen har även deltagit vid den myndighetsgemensamma Eurosurkonferensen samt vid insatser och studiebesök.

Inom det strategiska arbetet kopplat till Eurosur har det identifierats ett behov att fortsätta det gemensamma arbetet med att utveckla sjögränsperspektivet. Detta arbete kommer att fortsätta under nästa år i samverkan med Polismyndigheten.

Gränsövervakning i Medelhavet

2022 har Kustbevakningen deltagit vid två olika Frontexledda operationer; under början av året i Operation Poseidon (Grekland) och i slutet av året i Operation Themis (Italien). Vid det första tillfället deltog Kustbevakningen med KBV 201 (Kalamata, Grekland) och vid det andra med Polismyndighetens fartyg M15 (Lampedusa, Italien). Uppdraget i operationerna är att delta i övervakningen av EU:s yttre gräns och att upptäcka brottslig verksamhet till sjöss. Det innebär att upptäcka, identifiera och rapportera fartyg på väg mot gränsen. Förutom gränsövervakning, beredskap och förmåga till sjöräddning, syftar operationerna till att motverka gränsöverskridande brottslighet och att förbättra det europeiska samarbetet kring kustbevakningsuppgifter, så kallade coast guard functions, i samarbete med den europeiska fiskerikontrollbyrån, EFCA, och den europeiska sjösäkerhetsbyrån, EMSA. Besättningarna bedriver sjöövervakning med inriktning mot irreguljär migration, smuggling av narkotika, utsläpp av olja och olagligt fiske.

Operation Poseidon

Kustbevakningen inledde under 2021 en insats, i operation Poseidon, med basering på Kalamata i Grekland med ett utsjöbevakningsfartyg med två besättningar. En sambandsperson placerades även i den internationella ledningscentralen i Aten.

Deltagande genomfördes i nära samarbete med sjöpolisen och Kriminalvården där alla befattningar tillsattes av myndigheterna. Deltagandet startade den 3 november 2021 och pågick till och med den 23 mars 2022. Under 2022 har besättningarna varit till sjöss under 1 166 timmar i operationen och deltagit i två SAR-operationer²⁹. Kustbevakningen, Polismyndigheten och Kriminalvården kunde tillsammans leverera övervakning enligt överenskommelsen med Frontex. Övervakningen har under året bidragit till att upprätthålla en uppdaterad sjölägesbild i området.

Tabell 13

Operation Poseidon	2022
Kustbevakningstjänstemän som tjänstgjort på plats	10
Genomförda SAR-händelser	2
Undsatta personer i samband med SAR	0
Gripna/omhändertagna personer	0
Gränskontroller	0
Objekt upptäckta av Kustbevakningen som Hellenic Coast Guard övertagit ansvaret för	0
Genomförda patrulltimmar	1 166

Källa: Patrullredovisning KBV

²⁹ Search And Rescue, sjöräddning,

Operation Themis

Kustbevakningen inledde i oktober 2022 en insats, i operation Themis, med basering på Lampedusa i Italien med en utsjöribb med två besättningar. En sambandsperson placerades även i den internationella ledningscentralen i Rom.

Deltagande genomförs i nära samarbete med sjöpolisen och med sjöpolisens båt M15. Deltagandet i operationen kommer att pågå till 19 april 2023.

Under 2022 har besättningarna varit till sjöss under 370 timmar i operationen och deltagit i 13 SAR-operationer. Varje vecka sker ett stort antal olagliga gränspassager och migrantflödet är högt i området kring Lampedusa. Tre veckor in i operationen gick en av motorerna på båten sönder vilket innebar ett bortfall av fyra veckors operationstid.

Tabell 14

Operation Themis, Utsjöribb (M15)	2022
Kustbevakningstjänstemän som tjänstgjort på plats	4
Genomförda SAR-händelser	13
Undsatta personer i samband med SAR	606
Gripna/omhändertagna personer	0
Gränskontroller	0
Objekt upptäckta av Kustbevakningen som Guardia di Finanza övertagit ansvaret för	2
Genomförda patrulltimmar	370

Källa: Patrullredovisning KBV

Deltagandet i Frontex stående styrka och maritima operationer

I Kustbevakningens uppdrag ingår förutom att bidra med teknisk utrustning med personal också att bemanna den stående styrkan. Under året har Kustbevakningen bidragit med personal i den stående styrkan genom en European Coast Guard Functions Officer, ECGFO. Denne rekryterades och anställdes under 2022 och uppdraget pågår till slutet av 2023. ECGFO:n har under året deltagit i de internationella staberna i tre olika operationer. Operation Poseidon, Operation Indalo (Madrid, Spanien) och Operation Themis.

Samverkan med Polismyndigheten

Kustbevakningens bidrag till den stående styrkan med teknisk utrustning och med personal har under både 2021 och 2022 skett i samverkan med andra gränsförvaltningsmyndigheter. Främst har samverkan skett tillsammans med Polismyndigheten genom sjöpolisen och nationella operativa avdelningen, NOA, men även med Kriminalvården som bidrog till besättningen i Kalamata, Operation Poseidon. Samverkan fungerade mycket väl både på plats i de olika operationerna och i det dagliga arbetet i Sverige.

Kustbevakningen har sedan oktober 2021 ett samarbete med Polismyndighetens IT-avdelning och dess grupp för myndighetsgemensam samverkan. Samarbetet har till syfte att utgöra en myndighetsgemensam kontaktyta i frågor som rör Kustbevakningens tillgång till Polismyndighetens register, system och IT-tjänster. Kustbevakningen och Polismyndigheten har inom ramen för samarbetet under året haft regelbundna möten som behandlat prioriteringsordningen för Kustbevakningens anslutning till polisiära system, beredningen av överenskommelser för registeråtkomst och IT-tjänster samt teknisk anpassning och utveckling och framtagande av gemensamma rutiner kopplat till systemåtkomsterna.

Kustbevakningen deltar i regeringsuppdraget (Ju2019/02044/PO) att tillsammans med Polismyndigheten, Migrationsverket, Säkerhetspolisen och Tullverket samordna genomförandet av EU:s interoperabilitetsförfordningar. Polismyndigheten som leder samordningen ska lämna slutrapport i mars 2024. Kustbevakningen har 2022 inom ramen för uppdraget deltagit vid möten med den gemensamma samordningsarbetsgruppen och de särskilda arbetsgrupperna för juridik och teknik, medverkat i beredningen av rättsliga frågor kopplade till genomförandet av interoperabilitetsförfordningarna samt lämnat underlag till Polismyndigheten för den löpande återslagberedningen av regeringsuppdraget.

4.1.6 Kontroll inom jakt

Kontrollverksamheten inom jakt omfattar främst sjöfågel- och säljakt. Kustbevakningen kontrollerar jaktkort och vapenlicens hos jägare till sjöss. När det gäller jägare som befinner sig på land är Kustbevakningen begränsad till att endast kontrollera jaktkort.

Tabell 15

Jakt	2022	2021	2020	2019	2018
Antal kontrollåtgärder	97	125	188	214	339
Brott - Antal brottsanmälningar ¹	1	4	0	2	-

Källa: Korus, Durtvå och RMB.

¹Brottskod 4011 Jaktlagen, Jaktbrott inkl. grovt, jakthäleri, ej illegal rovdjursjakt,

Minskningen av antalet redovisade kontrollåtgärder efter 2019 beror på att några kontrollåtgärder togs bort under mitten av 2020. Det skedde i samband med att riktlinjer för jaktkontroll togs fram, där Kustbevakningens tillsynsbefogenheter inom jakt tydliggjordes.

4.1.7 Marinvetenskaplig forskning

Inom verksamhetsområdet marinvetenskaplig forskning (MVF) har Kustbevakningen under 2022 arbetat utifrån de interna riktlinjer och rutiner som fastställdes 2020 avseende Kustbevakningens tillstånd- och tillsynsansvar. Arbetsmetoderna inom myndigheten har förbättrats så att myndigheten har en bättre översikt av utfärdade beslut vilket underlättar uppföljning och tillsyn av tillstånd. Genom förbättrade arbetsmetoder har myndighetens ledningscentral och enheter fått en samlad bild och tillgång till utfärdade beslut om marinvetenskaplig forskning. Samarbetet mellan samverkande myndigheter har utökats och medfört förbättringar i beslutsprocessen. Den förbättrade översikten och tydliggörandet av metoderna samt en påbörjad rekrytering av en särskild tillsynshandläggare kommer framöver också att innebära en förbättrad tillsyn.

Under 2022 inkom 45 ansökningar om marinvetenskaplig forskning avseende forskningsresor som skulle bedrivas under 2022. Av dessa avsåg 19 marinvetenskaplig forskning i Sveriges ekonomiska zon (EEZ), 25 forskning på territorialvatten/i EEZ (varav sex ansökningar gällde årstillstånd), samt en ansökan om forskning på territorialvatten.

En ansökan fick avslag för territorialvatten men godkändes för forskning i EEZ. 13 ansökningar innehöll ett antal koordinater där tillträde inte beviljades och forskning på koordinaterna kunde därför inte genomföras. Fem rapporter har inkommit efter avslutade forskningsresor. På grund av personalbrist har inga ärenden tillsynats administrativt under 2022, men rekrytering av en handläggare har påbörjats i slutet av året.

4.2 Samordning av sjöövervakning och förmedling av civil sjöinformation

Kustbevakningen ska enligt 15 § förordningen (2019:84) med instruktion för Kustbevakningen samordna civila behov av sjöövervakning och förmedla civil sjöinformation till berörda myndigheter.

Kustbevakningen har en viktig roll i att säkerställa en samlad, ändamålsenlig och aktuell sjölägesbild som vid behov förmedlas till andra myndigheter. Flyg och sjögående enheter rapporterar kontinuerligt sina iakttagelser till ledningscentralen. Information inkommer till Kustbevakningens ledningscentral från en rad andra myndigheter och organisationer, exempelvis Polismyndigheten, Tullverket, Sjöfartsverket, FN:s sjöfartsorganisation IMO, europeiska sjösäkerhetsbyrån (EMSA) och förmedlas vid behov vidare. Kustbevakningens enheter kan också rapportera direkt till externa myndigheter, t.ex. identifiering av fartyg.

I samordningen av sjöövervakning och förmedling av civil sjöinformation är systemet Sjöbasis en central del. Systemet, som är utvecklat av Kustbevakningen på uppdrag av regeringen, samlar in, sammanställer, bearbetar och förmedlar information mellan myndigheter. Att relevant sjöinformation samlas i ett gemensamt system, som är tillgängligt dygnet runt, möjliggör effektiv samordning och samverkan för inblandade myndigheter som Sjöfartsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Tullverket och Polismyndigheten.

En juridisk överenskommelse avseende direktåtkomst till Sjöbasis är upprättad mellan Kustbevakningen och Polismyndigheten och tanken är att motsvarande överenskommelser framöver ska kunna tecknas även med övriga myndigheter. Överenskommelsen formaliserar Polismyndighetens tillgång till Sjöbasis med tillgängliggjord åtkomst i överensstämmelse med de rättsliga förutsättningar som gäller för extern myndighets tillgång till systemet.

4.3 Bidrag till fredsfrämjande verksamhet

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet:

Kustbevakningen ska redovisa vidtagna åtgärder för genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet med utgångspunkt i den nationella handlingsplanen på området.

Ater-
rapporterings-
krav

Sverige vill med den nationella handlingsplanen stärka kvinnor som aktörer för fred och säkerhet. Kustbevakningen har under 2022 deltagit i det myndighetsgemensamma arbetet med Sveriges nationella handlingsplan för genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet 2016–2020 och arbetet att ta fram en ny handlingsplan inför 2023–2027.

Kustbevakningen har i den myndighetsgemensamma arbetsgruppen som finns kopplat till arbetet bidragit med expertkunskap inom myndighetens verksamhetsområde framförallt inom civilt säkerhetsarbetet i den maritima miljön. I arbetet har Kustbevakningen bland annat föreslagit att handlingsplanen i större omfattning skulle kunna beskriva arbetet i områden som drabbas av konsekvenserna av konflikter (till exempel inom gränskontroll och flyktingmottagande) och inte bara fokusera på konfliktområden.

Kustbevakningen säkerställer att den personal som åker på uppdrag utomlands får utbildning i FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet, samt om den nationella handlingsplanen, för att kunna agera i linje med dessa under missionsdeltagandet. Den personal från Kustbevakningen och Sjöpolisen som deltagit utlandsoperationer och de tjänstemän som rekryterats under 2022 för att ingå i Europeiska unionens stående styrka för gränskontroll har under 2022 genomgått de missionsförberedande utbildningarna. De senare kommer även att återkommande rapportera observationer och erfarenheter från den Europeiska unionens operativa verksamhet. Utbildningen har under 2022 genomförts med stöd av operation 1325³⁰.

4.4 Brottsbekämpning och ordningshållning

Enligt 2 § förordningen (2019:84) med instruktion för Kustbevakningen har myndigheten till uppgift att självständigt ansvara för eller biträda en annan myndighet med brottsbekämpning och ordningshållning i enlighet med kustbevakningslagen (2019:32) och annan författning. Enligt 4 a § ska Kustbevakningen delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet.

³⁰ Operation 1325 är en paraplyorganisation grundad av flera svenska kvinno- och fredsorganisationer. Genom information och utbildning, i Sverige och internationellt, arbetar organisationen för att öka kvinnors inflytande i fredsprocesser och i konfliktlösning.

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet:

Kustbevakningen ska samlat redovisa myndighetens verksamhet inom brottsbekämpning och ordningshållning. Redovisningen ska omfatta samverkan med och antal tillfällen biträde lämnats till andra myndigheter inom området.

Åter-
rapporterings-
krav

Utifrån kustbevakningslagen sker det brottsförebyggande arbetet främst med inriktning mot de brott som tillhör det direkta ansvarsområdet. Kustbevakningen arbetar proaktivt med att informera om regelverken för att göra det enklare att göra rätt. Under 2022 har myndigheten bland annat genomfört informationskampanjer i samband med ny lagstiftning om förarbevis för vattenskoter.

Övervakning i brottsförebyggande syfte har genomförts för att förebygga och förhindra brottslig verksamhet inom Kustbevakningens ansvarsområde, exempelvis genom miljöövervakning, fiskeövervakning och övervakning av överträdelser mot sjötrafikregler (kan gälla fart, nykterhet och lanterna) och sjösäkerhetsregler. Tillsyns- och kontrollverksamheten är ett led i brottsbekämpningen och denna verksamhet beskrivs mer i detalj i avsnitt 4.1.

För att skydda det maritima kulturarvet som ofta handlar om fornlämningsklassade vrak, sker samverkan med bland andra Sjöpolisen, Riksantikvarieämbetet, Statens maritima och transporthistoriska museer och vissa länsstyrelser. Det kan då handla om till exempel utpekande av särskilt skyddsvärda objekt, där Kustbevakningen sedan har ökad övervakning. Dykningar har genomförts som en del av en kartläggning av omfattningen av vrakplundring. En EU-initierad operation, Pandora, har liksom förra året, genomförts med ett övergripande syfte att bekämpa brottslighet som begås mot kulturegendom och kulturarvet. Inom ramen för operationen ingår att arbeta mot stöld och illegal handel med kulturegendom. Ett riktat arbete genomfördes under hösten på ett av de särskilt skyddsvärda vraken i Stockholms skärgård i samverkan med Polismyndigheten och Statens maritima och transporthistoriska museer. Kustbevakningen genomförde då dykningar och undersökningar från ytan. En anmälan upprättades avseende saknade föremål samt flyttade föremål på vraket.

När det gäller deltagandet i det myndighetsgemensamma arbetet mot organiserad brottslighet har vi medverkat i myndighetsgemensamma forum om grov organiserad brottslighet. Samverkan är viktig inom detta område och Kustbevakningen biträder andra brottsbekämpande myndigheter kontinuerligt när ärenden berör den maritima miljön. En stor del i detta arbete är informationsutbyte och underrättelseverksamhet.

4.4.1 Underrättelseverksamhet

Kustbevakningens underrättelseverksamhet övervakar, kartlägger och analyserar den maritima miljön i syfte att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslighet. Detta sker genom att inhämta information från flera olika källor samt bearbeta och analysera denna i enlighet med underrättelseprocessen.

Underrättelseverksamheten på Kustbevakningen ska vara kunskapshöjande och framåtblickande samt utgöra en nod för informationsutbyte på området. I största möjliga omfattning ska underlag från underrättelseverksamheten utgöra ett stöd för den operativa verksamheten samt ligga till grund för inriktning och planering.

Arbetet med underrättelseverksamhet bedrivs såväl enskilt på myndigheten som i nära samverkan med andra myndigheter.

Underrättelsearbetet

Kustbevakningens underrättelseverksamhet utgår från myndighetens sjöövervaknings-uppdrag och direkta brottsbekämpande uppdrag, där exempelvis fiske- och miljöbrott ingår. För all underrättelseverksamhet gäller att verksamheten ständigt måste anpassas efter förändringar – på myndigheten, i samhället eller i omvärlden. Detta har varit mycket tydligt under 2022 då Kustbevakningens underrättelseverksamhet ställt om till att fokusera mer på det försämrade säkerhetsläget samt på intern verksamhetsutveckling.

Med anledning av omvärldsutvecklingen och det försämrade säkerhetsläget har underrättelseverksamheten bidragit med sin kunskap om utveckling, avvikelser och aktiviteter i den maritima miljön. Arbetet har omfattat såväl utbyte av information som gemensamma workshops och konferenser med andra berörda myndigheter. Detta har medfört att vissa andra arbetsområden har prioriterats ned under året, till exempel insatser mot fiskebrottslighet.

Arbetet med att leverera en sjölägesbild för att tillsammans med andra myndigheter identifiera bland annat gränsöverskridande brottslighet har fortsatt och visar tydligt att narkotikasmuggling i maritim miljö är omfattande.

Underrättelseverksamheten tog under 2022 fram en lägesbild om brottslig verksamhet i maritim miljö. Syftet med lägesbilden var framförallt att verka kunskapshöjande samt utgöra ett underlag för inriktning av myndighetens operativa verksamhet. Lägesbilden lyfter att det finns betydande utmaningar när det gäller att förebygga, förhindra och upptäcka brott i den maritima miljön. Sjötrafiken ökar och brottsligheten blir alltmer gränsöverskridande. Många brott är svåra att upptäcka eftersom de sker i miljöer där vittnen i regel saknas. Ofta saknas även ett tydligt brottsoffer, exempelvis vid utsläpp eller fiskebrott, vilket innebär att brotten inte alltid anmäls. Framgångsfaktorer som lyfts i lägesbilden är främst att utveckla mer effektiva och ändamålsenliga IT-stöd, men även att öka samverkan både internt och med andra myndigheter samt ge mer stöd till Kustbevakningens medarbetare gällande den komplexa lagstiftningen avseende brottsligheten.

Omfattande arbete har också ägnats åt utveckling för att stärka underrättelseverksamhetens förmåga och förutsättningar, inte minst på IT-området. Viktiga målsättningar i utvecklingsarbetet på IT-området är att den operativa verksamheten ska ha access till underrättelseinformation dygnet runt. En sådan utveckling bedöms medföra att den operativa verksamheten får ett bättre underrättelsestöd, administrationen minskar liksom risken för manuella fel, och spårbarheten och informationssäkerheten stärks. Ett förbättrat tillvaratagande och analys av historisk information utgör ett viktigt stöd för myndighetens verksamhet på kort och lång sikt.

Samverkan inom underrättelseområdet

Kustbevakningen har under året deltagit i samverkan nationellt och internationellt med bäring på brottsbekämpning och säkerhetsfrågor. För att förbättra Kustbevakningens interna samordning har ett myndighetsgemensamt nätverk initierats under året där representanter från flera delar av myndigheten deltar.

När det gäller den myndighetsgemensamma satsningen mot organiserad brottslighet bemannar underrättelseverksamheten den strategiska arbetsgruppen i Nationellt underrättelsecentrum (Nuc) samt vissa av satsningens sju regionala underrättelsecentrum (Ruc). Kustbevakningen ingår också i Nuc styrgrupp och beredningsgruppen för operativa rådet. Kustbevakningen deltar framförallt i projekt och ärenden där det finns en

maritim anknytning. På grund av resursbrist har inte alla underrättelsecentrum kunnat bemannas under 2022.

Under 2022 har Kustbevakningen fortsatt sitt deltagande i innovationsprojektet inom ramen för myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet; ett förändrings- och forskningsprojekt finansierat av Vinnova. Genom innovationsprojektet har ett särskilt initiativ startats under året, projekt Vital, som handlar om att med myndighetsgemensamma krafter arbeta mot avfallsbrottslighet.

Kustbevakningen deltar i EU-samarbetet EMPACT (European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats) som är en process för EU:s medlemsländer att gemensamt arbeta mot allvarlig organiserad brottslighet. Kustbevakningen deltog under 2022 i projektet EUPHORIA som handlar om att utveckla den gemensamma planeringen och förbättra svenska myndigheters förmåga att bekämpa den organiserade brottsligheten tillsammans med andra EU-länder. Projektet har övergått i den slutliga och tillämpande fasen. Myndigheterna arbetar nu med utförande och planering så som utvärdering av utförda Operative Action Plans (OAP) och planering för kommande. Det samlade svenska EMPACT-arbetet koordineras och understöds av den svenska nationella EMPACT-koordinatoren (NEC) som utses av regeringen. Kustbevakningens deltagande i myndighetssamarbetet inom EMPACT har skett genom deltagande i taktiskt, operativt och strategiskt forum.

Kustbevakningens deltagande i det danska Gränscenter Öresund är under avveckling, men samverkan med vissa danska myndigheter har fortsatt under året. Kustbevakningen inledde under 2021 underrättelsesamverkan med Norge för att kunna skapa en formaliserad kontakt över tid. En sådan kontakt har också initierats med finska kustbevakningens underrättelseavdelning under 2022 vilket lett till ett förbättrat informationsutbyte.

4.4.2 Biträde

Under 2022 har Kustbevakningen biträtt andra myndigheter inom brottsbekämpning och ordningshållning vid 94 tillfällen. Spännvidden är stor rörande inom vilka områden som biträden skett men de områdena där Kustbevakningen mest frekvent lämnat biträde rör gränskontroll, transport, utredning, dykning och ordningshållning.

Antalet biträden kopplat till olika festivaler runt om Sveriges kust har ökat under 2022 efter att restriktioner med anledning av Covid-19 tagits bort. Mot bakgrund av det rådande säkerhetsläget och Sveriges ansökan till NATO har antalet biträden till Polismyndigheten ökat när det gäller ordningshållning kopplat till utländska statsfartygs besök i Sverige.

Resurskrävande biträden under året var evenemangen Marinen 500 år, samt miljökonferensen Stockholm +50 som genomfördes i Stockholm. Det sistnämnda biträdet krävde två övervakningsfartyg, ett kombinationsfartyg och en ribbåt för att tillsammans med Polismyndigheten sköta bevakning och ordningshållning i Stockholms maritima miljö för de utländska statsfartygens besök och konferensen. För Kustbevakningens del blev konsekvensen att vår miljötäckning påverkades negativt men minimikraven för miljöberedskap kunde upprätthållas.

Ett annat resurskrävande och medialt uppmärksammat biträde var till Åklagarmyndigheten och Säkerhetspolisen. Biträdet gällde utredningsåtgärder kopplat till händelserna kring gasledningarna Nordstream 1 och 2 på svensk ekonomisk zon. Kustbevakningen biträdde ytterst Åklagarmyndigheten med genomförande av utredningsåtgärder samt

bevakning av den avspärrade platsen. För Kustbevakningen innebar detta biträde att ett av myndighetens stora kombinationsfartyg i KBV001-serien avdelades som resurs under ett flertal dagar. Med anledning av biträdets omfattning begärde Kustbevakningen med stöd av förordningen (2002:375) om Försvarsmaktens stöd till civil verksamhet med vissa åtgärder på platsen. Utöver den maritima enhet som Kustbevakningen hade på platsen stärkte vi även upp med räddningsdykare, staber och insatsledare under insatsen. Kustbevakningen har under flera månader efter den initiala händelsen biträtt med omfattande utredningsåtgärder inom ramen för den förundersökning som åklagare bedriver.

År 2020 trädde förordningen (2020:726) om Kustbevakningens stöd till Polismyndigheten vid vissa polisiära insatser i kraft. Förordningen beskriver under vilka former och vid vilka tillfällen Kustbevakningen ska stödja Polismyndigheten vid insatser mot terrorism och annan brottslighet som kan innebära fara för människors liv eller för omfattande förstörelse av egendom. Under 2022 har inget biträde enligt förordningen genomförts.

4.4.3 Brottsutredning

Inom ramen för sjöövervakning har Kustbevakningens ett självständigt ansvar för brottsbekämpning och ordningshållning i maritima miljöer. Kustbevakningen har även möjlighet att biträda andra myndigheter med brottsbekämpning och ordningshållning.

Kustbevakningslagen har inneburit att myndighetens maritima kompetens och närvaro till sjöss tagits till vara på ett bättre sätt. Det utökade ansvaret för brottsbekämpning och ordningshållning har resulterat i en effektivare brottsbekämpning.

Kustbevakningen är en viktig resurs i den maritima miljön för att förebygga och förhindra brott. Den långa sjögränsen, hög trafikintensitet med många fartygsanlöp samt omfattande fritidsbåtstrafik ställer krav på närvaro till sjöss där Kustbevakningens båtar, fartyg och flyg utgör viktiga plattformar och resurser.

Myndigheten har genom kustbevakningslagen möjlighet att leda förundersökning gällande större delen av de brott som myndigheten ingriper mot. I och med detta bedriver oftast Kustbevakningen hela brottsutredningen innan den slutredovisas till åklagare. Detta innebär färre mellanled, kortare handläggningstider och förutsättningar för ökad lagföring eftersom att ärendena bedrivs av personal med kompetens inom den maritima miljön där ärendena också är initierade.

För att ytterligare öka effektiviteten inom den brottsbekämpande verksamheten krävs ökad åtkomst till polisiära system vilket skulle skapa bättre förutsättningar för ingripande och lagföring, samt minska behovet av att begära uppgifter i varje enskilt fall från Polismyndigheten. Det är en brist att Kustbevakningen saknar direktåtkomst till körkortbilder och passbilder. Detta är något som försvårar arbetet när en misstänkt saknar identitetshandling som kan styrka identiteten. Förfarandet kräver manuell hantering i flera led inom båda myndigheterna. Detta medför att själva ingripandet mot den enskilde kan pågå onödigt länge och det tar även operativa resurser i anspråk. Kustbevakningen saknar även åtkomst till flera andra relevanta register som till exempel efterlysningsregister, vapenregistret, signalementsregistret och Orbit. Register och systemtillgång är viktigt för att kunna bedriva en effektiv brottsbekämpning. En av konsekvenserna av att inte ha åtkomst till dessa register är exempelvis att en person som är efterlyst av Polismyndigheten eller annan brottsutredande myndighet för grova brott kan undgå ingripande från Kustbevakningen trots att Kustbevakningen genomför ett eget ingripande eller kontroll mot samma person. Vidare saknas även möjligheter att via registeråtkomst kontrollera någons vapentillstånd eller möjlighet att inför ett ingripande genom slagning i vapenregister få möjlighet att göra en säkerhetsbedömning om aktuell person. Kustbevakningen har länge arbetat för att få direktåtkomst till användbara register och har fått tillgång till enstaka system, men komplexa rättsliga och tekniska förutsättningar gör att det är ett resurskrävande arbete från samtliga inblandade myndigheter.

Redovisning av verksamhetsresultat

Tabell 16

Antal ärenden	2022	2021	2020	2019	2018
Totalt antal ärenden per år	684	669	736	760	617

Källa: Durtvå och RMB

Tabell 17

Antal brottsanmälningar	2022	2021	2020
3002 Olovlig körning inkl. grov	0	0	2
3005 Rattfylleri	0	0	16
3005 Grovt rattfylleri	0	0	8
3005 Rattfylleri, inkl. grovt, under påverkan av enbart alkohol eller under påverkan av både alkohol och narkotika	37	6	
3171 Övriga vägtrafikbrott mot trafikförordningen, fordonsförordningen m.fl. där endast böter ingår i straffskalan	45	38	60
3201 Sjöfylleri	123	103	93
3202 Fartöverträdelser till sjöss	11	24	22
3203 Övriga sjötrafikbrott med fängelse i straffskalan	0	0	1
3203 Övriga brott mot sjölagen med fängelse i straffskalan	43	44	39
3204 Övriga sjötrafikbrott (där endast böter ingår i straffskalan)	0	0	1
3204 Övriga sjötrafikbrott mot sjölagen, sjötrafikförordningen och vattenskoterförordningen där endast böter ingår i straffskalan	17	18	17
4011 Brott mot jaktlagstiftningen (Jaktl 1987:259, ej illegal rovdjursjakt)	1	4	0
4012 Brott mot fiskelagstiftningen Lag 1993:787	0	0	13
4012 Fiskelagen	211	212	279
4013 Brott mot lagen om transport av farligt gods	0	0	6
4013 Brott mot sjölagen	0	0	1
4013 Brott mot speciallagsstiftning	0	0	19
4013 Övriga brott mot specialstraffrätten där fängelse ingår i straffskalan	54	78	91
5010 Narkotikastrafflagen, innehav	0	0	1
8001 Miljöbalken, miljöbrott inkl. grovt	100	98	100
8001 Miljöbrott	0	0	2
8008 Miljöbalken, nedskräpning	0	2	2
8014 Brott mot lagen om åtgärder mot förorening från fartyg	0	0	10
8014 Lagen om åtgärder mot föroreningar från fartyg	125	147	113
8015 Brott mot områdesskydd	0	0	19
8015 Brott mot områdesskydd, förseelse mot områdesskydd	11	18	
8017 Övriga brott mot miljöbalken	4	3	4
8019 Otillåten gränsöverskridande avfallstransport, inom, till och från EU	0	1	1
8050 Fornminnesbrott genom att skada, ändra el avyttra fornynd	0	0	1
8050 Fornminnesbrott genom att tillägna sig, förvärva, gömma, skada, ändra eller avyttra fornynd	0	1	9
8051 Fornminnesbrott, övriga brott	0	3	4
Övriga brott	69	42	25
Totalt	851	842	959

Källa: Durtvå

Kustbevakningen har bedrivit en omfattande utredning gällande vrakplundring och fornminnesbrott. Utredningen resulterade i fällande domar, de åtalade dömdes till grovt fornminnesbrott villkorlig dom och samhällstjänst, medhjälp till grovt fornminnesbrott villkorlig dom och dagsböter, domen har överklagats och kommer prövas i Göta Hovrätt.

I ett antal förundersökningar har åklagare begärt biträde av Kustbevakningen i ärenden som faller inom den indirekta brottsbekämpningen men där Kustbevakningen bedöms ha särskild kompetens och förmågan att bistå med utredningsåtgärder. En sådan händelse var den tragiska fartygsolyckan som skedde mellan Bornholm och Ystad där två besättningsmän förolyckades. Utredningen omfattade brottsmisstankar inom såväl Kustbevakningens direkta såsom indirekta brottsbekämpning. Utredningen i sin helhet genomfördes av Kustbevakningen men stor samverkan skedde med Polismyndigheten, Sjöfartsverket, Haverikommissionen, Transportstyrelsen och utländska myndigheter.

Även i händelserna och misstanken om grovt sabotage riktat mot gasledningarna Nord Stream i Östersjön har Kustbevakningen bidragit med omfattande utredningsåtgärder på uppdrag av Åklagarmyndigheten i nära samverkan med Säkerhetspolisen. Dessa har skett med såväl flyg- som sjögående enheter.

Utsläpp av andra ämnen än mineralolja

Utsläppen av andra ämnen än olja ökar årligen och uppgår nu till en dryg tredjedel av samtliga utsläpp som upptäcks. Merparten av utsläppen härrör, enligt Kustbevakningens observationer och utredningar, från fartyg som rengör sina lasttankar ute till havs. Regelverket tillåter i många fall tankrengöring till sjöss, vilket gör det svårt för Kustbevakningen att i efterhand avgöra hur många av dessa som sker i enlighet med regelverket eller ej. Kustbevakningen kan dock konstatera att det under året förekommit mycket stora utsläpp som kan kopplas till tankrengöring från fartyg och där Kustbevakningen gör bedömningen att de inte skett i enlighet med gällande regelverk. De förundersökningar som inleds är ofta svåra att leda i bevisning då fartygen ofta hunnit lämna både platsen för utsläppet och Sverige när Kustbevakningen upptäckt utsläppet. I de fall Kustbevakningen lyckas knyta utsläppet till ett fartyg som lämnat landet krävs en begäran av miljöåklagare om rättsliga åtgärder i andra länder för att nå framgång.

I de utredningar som Kustbevakningen genomfört har det kunnat konstateras att biobränsle är den vanligaste produkten som det observerats utsläpp av. Tallolja är en annan produkt som det förekommer utsläpp av och under sommaren 2022 konstaterades ett utsläpp av tallolja på en yta av 77 km² i Bottenhavet. Utredningen kunde påvisa att utsläppet stod i samband med rengöring av lasttankar. I förundersökningen om det stora utsläppet av tallolja i Bottenhavet bedrev Kustbevakningen ett nära samarbete med finska gränsbevakningen då ungefär hälften av utsläppet hade skett på finsk ekonomisk zon. För att utveckla denna samverkan och möjliggöra än bättre förutsättningar till samarbete vid utredningar av dessa brott så har Kustbevakningen under hösten arrangerat besök av finska gränsbevakningens brottsbekämpningsenhet.

Under 2021 startade ett arbete med att kartlägga vart utsläppen sker samt analysera fartygstrafiken i syfte att öka kunskapen om huruvida utsläppen sker inom ramen för regelverket och i de fall det är ett uppenbart brott, möjliggöra en snabbare bevissäkring och därigenom öka förutsättningarna till en effektivare förundersökning och eventuell lagföring. Kartläggningen har också kunnat visa på vilka fartyg och flaggstater som kan knytas till utsläppen.

Parallellt med detta så har ett utvecklingsarbete påbörjats där flera aktörer deltar för att öka kunskapen om problematiken och orsakerna till utsläppen av andra ämnen än olja, syftet var också att tillsammans identifiera behov av förändringar i regelverk, rutiner och metodik för förundersökning.

Under 2022 genomfördes en myndighetsgemensam workshop samt ett seminarium under Almedalsveckan kring problematiken gällande tankrengöring. Utöver detta arrangerade Kustbevakningen, Havs -och vattenmyndigheten, Transportstyrelsen och Havsmiljöinstitutets sjöfartsgrupp tillsammans med forskare en gemensam konferens i Göteborg under hösten 2022 – Miljövänligare sjöfart med tankrengöring i hamn. Ett 80-tal experter och tjänstemän från sjöfartsnärings, energibolag, hamnar, samhällsplanering, avfallsmottagning samt myndigheter deltog. Syftet med konferensen var att belysa hur olika aktörer kan arbeta tillsammans för att undvika att sjöfarten släpper ut kemikalielastresten i havet men också belysa vilka utmaningar och förutsättningar som finns. Problembilden har även lyfts vid Helsingforskommissionens Maritima kommittés möte där även den svenska tolkningen av begreppet ”en route” diskuterades.

5. Krisberedskap och totalförsvaret

Kustbevakningen är en beredskapsmyndighet och en del av samhällets krisberedskap och totalförsvaret i fredstid, höjd beredskap och ytterst krig³¹. Som en del av samhällets krisberedskap och totalförsvaret upprätthåller Kustbevakningen samhällsviktig verksamhet inom ramen för myndighetens ordinarie ansvarsområde. Kustbevakningen ska ha förmåga, med kvalitet och uthållighet, att enskilt och tillsammans med andra verksamheter värna samhällets skyddsvärden i alla lägen på hotskalan.

Kustbevakningen ingår i två beredskapssektorer i det civila försvaret - *Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen* och *Ordning och säkerhet*. Samtidigt ska Kustbevakningens personal och materiel kunna användas inom Försvarmakten för bland annat övervakning och transporter i krig, eller efter särskilt beslut om höjd beredskap, enligt förordningen (1982:314) om utnyttjande av Kustbevakningen inom Försvarmakten. Kustbevakningen har därtill sitt ordinarie uppdrag att hantera under höjd beredskap och krig, då flera av myndighetens uppgifter är samhällskritisk verksamhet som måste upprätthållas. Det föreligger därmed en otydlighet kring Kustbevakningens roll under höjd beredskap och krig, vilket försvårar myndighetens planering. Här behövs en gemensam inriktning och samsyn mellan Kustbevakningen, de sektorsansvariga myndigheterna, MSB och Polismyndigheten samt Försvarmakten så att planering och genomförande förstärker uppfyllande av målen för totalförsvaret samt att samhällets resurser nyttjas effektivt. Kustbevakningens dubbla roll inom både det militära försvaret och det civila försvaret vid höjd beredskap och krig behöver alltså klargöras.

5.1 Planering för totalförsvaret

Regeringen har gett beredskapsmyndigheterna i uppdrag, Ju2020/04658 planeringsanvisningar för civila försvaret, att årligen redovisa vidtagna och planerade åtgärder, uppnådda resultat samt en bedömning av förmågan att bidra till respektive del i målet för det civila försvaret under perioden 2021–2025. Kustbevakningens förmåga inom totalförsvaret redovisades till Försvarmakten, MSB, Polismyndigheten och Regeringskansliet den 1 oktober 2022.

Under 2022 har Kustbevakningen lämnat redovisningar till MSB³² avseende åtgärder och kostnadsberäkningar för åtgärder inom civilt försvar. MSB redovisade till Regeringskansliet behovet av medel i en första delrapport i maj och en slutrapport i november vilken baserades på flera myndigheters kostnadsberäkningar däribland Kustbevakningens.

5.2 Planering för krisberedskap och civilt försvar

Under 2022 har mycket av arbetet inom krisberedskap och civilt försvar skett genom arbetet i beredskapssektorerna avseende planering för åtgärder som ska stärka förmågan i det civila försvaret utifrån det nya säkerhetspolitiska läget. MSB har sammanställt rapporteringarna från myndigheterna utifrån den samlade bedömningen av förmågan inom civilt försvar som redovisades till regeringen den 22 februari 2022. Den samlade

Regerings-
uppdrag

³¹ Förordning (2022:524) om statliga myndigheters beredskap

³² Regeringen (2022), Uppdrag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att lämna förslag på åtgärder för att stärka det civila försvaret, Ju2022/01209.

bedömningen baseras på myndigheternas förmåga inom det civila försvaret som redovisas den 1 oktober varje år i perioden 2021-2025 (Ju/2020/04658).

Den 1 oktober 2022 infördes förordningsändringar som reformerar det svenska beredskapssystemet. Bland annat infördes tio sektorer och sex civilområden. I förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap som trädde i kraft den 1 oktober 2022 anges beredskapsmyndigheters samt sektorsansvariga myndigheters uppgifter inför och vid höjd beredskap och krig. Förordningen anger att Kustbevakningen ska ingå i två beredskapssektorer, *Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen* och *Ordning och säkerhet*.

Verksamheten inom beredskapssektorn *Räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen*, där MSB är sektorsansvarig, ska bedrivas så att skador till följd av krigshandlingar förhindras eller begränsas. Detta för att säkerställa människors överlevnad och begränsa skador på egendom och miljö. Förutom MSB och KBV ingår länsstyrelserna, Polismyndigheten, Sjöfartsverket, SMHI och Strålsäkerhetsmyndigheten. De resurser och den beredskap som skapas inom ramen för beredskapssektorn ska också kunna utnyttjas vid svåra påfrestningar på samhället i fred samt vid internationella insatser. De aktörer som ingår i sektorn ska arbeta för att beredskapssektorns aktörer har en god grundförmåga vad avser varning och alarmering, befolkningsskydd, räddningsinsatser, strålskyddsberedskap, ledning, personal samt materiel.

Kustbevakningen har en viktig roll avseende statlig räddningstjänst inom sektorn och deltar i arbeten gemensamt med de andra myndigheterna i sektorn för att ta fram styrande dokument, grunddokument, samverkansöverenskommelse samt säkerhetsskyddsanalys för sektorn.

Kustbevakningen ingår också i sektorn *Ordning och säkerhet* där Polismyndigheten är sektorsansvarig myndighet. Förutom Kustbevakningen och Polismyndigheten ingår även Tullverket, Säkerhetspolisen, Åklagarmyndigheten, Domstolsverket och Kriminalvården. Inom sektorn pågår det nu ett arbete med att ta fram förutsättningar och ramar för arbetet i sektorn. Myndigheterna i sektorn har också deltagit i en övning gällande rättskedjan under höjd beredskap och krig. Syftet var att tillsammans med andra myndigheter ta fram en grundläggande struktur på hur sektorn ska jobba gemensamt med rättskedjan under höjd beredskap. Kustbevakningen deltar med analytisk och brottsutredande kompetens.

I beredskapssektorn *Ordning och säkerhet* pågår också samverkan med beredskapssektorn Elektroniska kommunikationer och post. Syftet har varit att skapa en gemensam förståelse för hot och sårbarheter kopplade till det rådande omvärldsläget samt tydliggörande av ansvarsförhållanden och eventuella omslagspunkter. Samverkan pågår även med beredskapssektorn för energiförsörjning där Kustbevakningen har deltagit.

Stöd till Försvarmakten under höjd beredskap och krig

I händelse av krig kan personal och materiel från Kustbevakningen komma att användas inom det militära försvaret för övervakning, transporter och andra uppgifter enligt närmare överenskommelse mellan Försvarmakten och Kustbevakningen. Regeringen får föreskriva att detsamma kan gälla även under höjd beredskap. De resurser som då ianspråk tas från Kustbevakningen nyttjas och leds av Försvarmakten.

Planeringsarbetet med att fastställa hur samverkan med Försvarmakten ska genomföras fortgår. Behoven av Kustbevakningens resurser inom de olika beredskapssektorerna och inom det militära försvaret behöver synkroniseras och samplaneras för att bästa effekt av Kustbevakningens medverkan i totalförsvaret ska uppnås.

Samverkan mellan Försvarmakten och Kustbevakningen

Det försämrade omvärldsläget har inneburit att den operativa lägesbilden till sjöss har ökat i betydelse. Som ett led att stärka samarbetet mellan myndigheterna och dela omvärldsläge, information och sjölägesbild med varandra, medverkar personal från Kustbevakningen i marinens operativa center ett antal dagar per vecka. Samarbetet på operativ avdelningschefnivå sker med tät frekvens för att stämma av omvärldsläget med anledning av det försämrade omvärldsläget.

Kustbevakningen medverkar årligen på ett antal av Försvarmaktens övningar för att utveckla arbetsformer och lära av varandras organisationer. I slutet av augusti genomfördes en samverkansövning med Försvarmakten på Västkusten, Marinövning höst. Fokus på övningen var undervattensstrid med olika logistikmoment. Kustbevakningen deltog i övningen i uppgifter såsom övervakning, bunkring av fartyg till havs och avspärrat område fritt från fartyg.

Myndighetscheferna träffas två gånger årligen för att stämma av hur samverkan och arbetsgruppernas arbete fortgår. Under 2022 har en uppdaterad överenskommelse mellan myndigheterna gällande för perioden 2023–2025 utarbetats och skrivits under.

5.2.1 Övningar inom krisberedskap och totalförsvar

För att säkerställa och pröva förmågan inom den egna organisationen och med samverkande aktörer, både nationella och internationella, är övningar en viktig del inom krisberedskap och totalförsvarsplaneringen. Förmågan stärks genom hela processen, planering, genomförande och erfarenhetshantering. Övningsverksamhet genomförs både internt inom ramen för Kustbevakningens uppdrag, inom beredskapssektorerna med fokus på civilt försvar samt med stöd av överenskommelsen med Försvarmakten gällande det militära försvaret.

Övningar med Försvarmakten

Kustbevakningen har medverkat vid ett flertal av Försvarmaktens övningar under 2022. Det övergripande målet är att Kustbevakningen ska öva med marinen för att skapa förståelse för våra respektive verksamheter. Övningarna har bland annat varit kopplade till överenskommelsen mellan Försvarmakten och Kustbevakningen.

Övning och erfarenhetsutbyte med U.S. Coast Guard

Under året har Kustbevakningens fartyg KBV 003 övat med USCG Hamilton. Bakgrunden var en förfrågan från Försvarmakten om att ta emot USCG Hamilton med anledning av fartygets besök till Europa och Östersjön där flera hamnbesök och övningar till havs med olika länder skulle genomföras. Kustbevakningen tränar regelbundet med andra länders fartyg men detta tillfälle var första gången på länge som ett fartyg från amerikanska kustbevakningen deltog. Förutom de olika övningsmomenten gavs flera tillfällen till att utbyta erfarenheter. Under övningarna simulerades bland annat brand ombord, nödbogsering och sjöräddning. Under sjöräddningsövningen ingick även Sjöfartsverkets nationella Sjö- och flygräddningscentral, Joint Rescue Co-ordination Centre (JRCC), som bidrog med en av sina helikoptrar.

Samverkansövning i miljöräddning i Mälaren

Kustbevakningen genomförde tillsammans med flera samverkansorganisationer den största nationella miljöräddningsövningen till sjöss någonsin. Totalt samarbetade cirka 130 personer och 25 fartyg och båtar under övningen i Mälaren. Mälaren är Sveriges viktigaste vattentäkt och försörjer 2,5 miljoner människor med dricksvatten. Ett utsläpp av olja eller andra skadliga ämnen i Mälaren kan därför orsaka både allvarliga skador på miljön och stora socioekonomiska konsekvenser för de drabbade kommunerna. Under genomförandet övade ett stort antal aktörer i att samverka för att sanera ett utsläpp av olja eller andra farliga ämnen.

Aktörerna som deltog i övningen kom från statliga myndigheter, kommunala räddningstjänstförbund, frivilligorganisation samt näringslivet. Utöver övningen genomfördes också föreläsningar, informationsutbyte och möjlighet för observatörer att ta del av de praktiska momenten till sjöss. Nätverkandet och samarbetet under övningen har ett stort mervärde då det inkluderar flera aktörer som berörs eller har ett ansvar vid ett utsläpp i Mälaren. Särskilt viktigt är samarbetet mellan näringslivet, rederinäringen, staten, kommuner och frivilliga som alla har en viktig del i att bygga robusthet inom det civila försvaret.

6. Personal- och kompetensförsörjning

6.1 Rekrytering och personalförsörjning

Rekrytering sker löpande utifrån behov vilket under året resulterade i 23 tillsvidareanställningar, två fler än 2021, och totalt sju tidsbegränsade anställningar (exkl. aspiranter) vilket är fem färre tidsbegränsade än föregående år.

22 nya aspiranter har påbörjat sin grundutbildning i september 2022. Prognosen för utnämning av de aspiranter myndigheten haft i verksamhet 2022 beräknas enligt sammanställningen nedan.

Aspiranter	Antal	Verksamhet	Utnämning
Klass 2020	1		Januari 2022
Klass 2021	8		Augusti 2022
Klass 2021	14	MBVII ht 2022	December 2022
Klass 2022	16	Teoretiskt år i Karlskrona	Maj 2024
Klass 2022	6	Teoretiskt år i Karlskrona	December 2024

* MBVII avser maskinbefälsutbildning klass VII som ingår i grundutbildningen för de aspiranter som inte har läst kursen innan påbörjad anställning i Kustbevakningen.

Den interna rörligheten är hög inom myndigheten. Detta beror på att kompetens ofta behöver sökas internt till tidsbegränsade uppdrag. Myndigheten hade per den 31 december 2022 totalt 74 personer med internt tidsbegränsade anställningar. Det är en ökning med nio personer jämfört med året innan.

Tabell 18

Antal anställda* per kompetenskategori	2022	2021	2020
Kärnverksamhet	563	535	532
Ledning	67	70	61
Stöd	251	263	254
Totalt	881	868	847

*Tabellen visar tillsvidare- och tidsbegränsade anställningar inklusive timanställningar vid årets slut, utifrån den BESTA-kodning som finns i myndigheten, blå kolumn 2022-12-31. För antal årsarbetskrafter och medelantal anställda, se finansiell redovisning avsnitt 14.

Tabellen ovan baseras på kompetenskategorier³³. I kategorin kärnverksamhet utgörs operativ personal av kuststationerna, flygkuststationen, delar av ledningscentralen och aspiranter under grundutbildningen. Medelåldern inom myndigheten under året var 45 år, vilket är oförändrat mot 2021.

Under året har 43 medarbetare lämnat myndigheten till följd av pension, uppsägning på egen begäran samt avslut av tidsbegränsade anställningar, vilket är tio fler än föregående år.

³³ Kompetenskategorier är en modell som används inom statsförvaltningen för att kunna gruppera och redovisa arbetsuppgifter för anställda.

Kustbevakningen har, liksom andra myndigheter, fått i uppdrag av regeringen att skapa praktikplatser för att ta emot personer med funktionsnedsättning respektive nyanlända arbetssökande. Myndigheten har möjlighet att ta emot en praktikant på 50 procent i samband med att grundutbildning för aspiranter genomförs. Under 2022, liksom 2021 och 2020, har vi på grund av Coronapandemin inte kunnat ta emot någon praktikant då grundutbildningen till stora delar har utförts på distans.

Regerings-
uppdrag

Långsiktig personalförstärkning inledd under året

Myndigheten har till följd av rådande personalbrist haft svårt att upprätthålla förmågan till miljöberedskap, vilket redovisats i avsnittet om miljöräddningstjänst till sjöss. Till följd av de anslagsökningar som myndigheten tilldelades för 2022 fattade generaldirektören beslut om att som ett första steg öka rekryteringstakten till grundutbildningen till två kursstarter per år under perioden 2022–2024. Detta beräknas ge ett tillskott till linjeverksamheten med ett hundratal kustbevakare till 2027. Myndigheten har under året även inlett rekrytering av andra förmågeskapande kompetenser till stödverksamheten i enlighet med de rekryteringsbehov som presenterades i myndighetens budgetunderlag för 2022–2024.

6.1.1 Arbete för jämnare könsfördelning

Under rubriken organisationsstyrning i regleringsbrevet anges att:

Kustbevakningen ska redovisa sitt arbete med att uppnå en jämnare könsfördelning i myndighetens personalsammansättning.

Målsättningen är att öka antalet kvinnliga anställda inom kärnverksamheten till minst 25 procent kvinnor fram till år 2025. För att uppnå en jämnare könsfördelning arbetar Kustbevakningen efter den strategi och åtgärdsplan som togs fram 2017. Att öka antalet anställda kvinnor i kärnverksamheten är ett långsiktigt arbete och det kommer att ta tid innan arbetet får genomslag. Tabellen nedan visar andel kvinnor inom respektive kompetenskategori. Jämfört med år 2021 har myndigheten år 2022 motsvarande andel kvinnor inom kärn- respektive ledningsverksamhet, medan en marginell minskning har skett inom stödverksamheten.

Tabell 19

Andel kvinnor av antal anställda (%)	2022	2021	2020
Kärnverksamhet	20	20	19
Ledning	24	24	25
Stöd	41	42	43
Samtliga anställda	26	27	27

Till grundutbildningen med start i september 2022 antogs en kvinna till en klass med 21 aspiranter vilket ligger under antagningen 2021 och motsvarar en lägre andel (5 procent) än totala andelen kvinnliga sökande till utbildningen (18 procent). Andel antagna kvinnor är färre än det förväntade resultatet.

För att öka andelen kvinnor, i synnerhet inom kärnverksamheten, pågår ett långsiktigt arbete med attraktionsskapande aktiviteter och att synas på andra arenor. Detta för att möjliggöra för fler kvinnor att söka till Kustbevakningens grundutbildning men även för att öka intresset för Kustbevakningens verksamhet hos kvinnor.

I november 2022 togs beslut om förändrade antagningskrav till Kustbevakningens grundutbildning med syfte att få fler sökande totalt, samt öka andelen kvinnliga sökande. De förändrade antagningskraven innebär att kurserna fartygsbefäl- och maskinbefäl klass VII tagits bort som förkrav och istället ingår de i grundutbildningen som förlängs om dessa förkunskaper saknas. För att nå ut med budskapet att Kustbevakningen förändrar sina antagningskrav har Kustbevakningen i samarbete med en extern kommunikationsbyrå tagit fram film- och bildmaterial för en rekryteringskampanj som startade i december 2022.

Med avsikt att nå ut brett med Kustbevakningens arbete och Kustbevakningen som arbetsgivare har myndigheten under året deltagit vid två mässor. Dessa har varit SJÖLOG på Chalmers tekniska högskola i Göteborg samt Kalmar Career Event på Sjöfartshögskolan i Kalmar.

Vid rekryteringen av tjänstemän för deltagande i europeisk gränskontrolloperation strävar Kustbevakningen efter att ha mixade besättningar så att både män och kvinnor ingår i alla besättningar, dels för att uppnå en jämställd operativ verksamhet, dels för att kunna utföra operativa uppdrag (flyktingmottagande) med ett genusperspektiv. Detta innebär bland annat att uppdraget utförs utifrån en förståelse för; att behov hos och hot mot kvinnor och män kan se olika ut, att det kan finnas motvillighet att ta hjälp från personer av motsatt kön

och att män i vissa kulturella sammanhang kan ha större tillgång till information än kvinnor.

I utlandsoperationen Themis som genomfördes under året, har totalt sju medarbetare deltagit från Kustbevakningen. I årets utlandsoperation deltog inga kvinnor från Kustbevakningen. Därmed uppnådde Kustbevakningen inte sitt mål med minst en kvinna i varje besättning.

Nyckeltalsinstitutet analyserar organisationer utifrån ett särskilt jämställdhetsindex genom 21 nyckeltal inom jämställdhetsområdet. En organisations resultat för året jämförs dels med tidigare resultat dels med resultatet för andra organisationer i samma bransch. Resultatet för 2022 visar att Kustbevakningen, trots sin mansdominerade organisation där nästan tre av fyra är män, definieras som en jämställd arbetsplats. Exempel på positiva delar är att kvinnor och män har lika möjligheter att bli chef, det är jämställda anställningsformer (heltids- och tillsvidareanställningar) samt att myndigheten uppfyller regelverket som finns kring dessa frågor. Myndigheten har även kommit långt vad gäller ledningsgruppens sammansättning och lönestrukturer (mellan olika yrkesgrupper). De stora utmaningarna, som Kustbevakningen delar med många andra organisationer, är att få fler jämställda yrkesgrupper och att minska kvinnors långtidssjukfrånvaro. Under våren 2022 levererades sammanställningen för 2021. Resultatet är bra och Kustbevakningen tilldelades av Nyckeltalsinstitutet utmärkelserna Excellent arbetsgivare. Utmärkelserna innebär att vi jämfört med alla andra deltagande verksamheter tillhör den grupp på tio procent som visar bästa resultat i kategorin kartläggning av jämställda arbetsvillkor. Kustbevakningen har fortfarande arbete kvar att göra för att fullt ut kunna bli en jämställd organisation och det pågående arbetet har beskrivits tidigare i detta avsnitt.

6.2 Utbildning och kompetensförsörjning

Kustbevakningen är en kunskapsintensiv organisation och arbetet med kompetensförsörjning syftar till att myndigheten ska kunna attrahera, rekrytera, utveckla och behålla kompetenta medarbetare. Det är viktigt för att säkerställa att myndigheten kan genomföra en effektiv, säker och kvalitativ verksamhet.

I början av 2022 hade coronapandemin viss påverkan på utbildningsverksamheten och en handfull utbildningar fick ställas in och planeras om till senare tillfälle under året. Flera utbildningar har fungerat väl att genomföra på distans varför vi valt att fortsätta med det, även efter coronapandemin.

Grundutbildning

Under 2022 har grundutbildningen genomförts som planerat för de aspiranter myndigheten haft i verksamhet. Åtta aspiranter har utnämnts under sommaren och fjorton aspiranter utnämndes vid årsskiftet.

En aspirantklass rekryterades under våren och påbörjade sin grundutbildning under hösten 2022. Genom prioritering av rekrytering av aspiranter möjliggjordes tidig planering, rekrytering och genomförande av denna utbildningssatsning.

Hela Kustbevakningen påverkas av den utökade rekryteringstakten då denna kräver att ordinarie verksamhet kan tillhandahålla lån av personal, båtar och materiel för att genomföra grundutbildning kommande år. Under 2022 har ett fokus varit att säkerställa en hållbar planering för den utökade rekryteringstakt av aspirantklasser som beslutats för åren 2023–2024. På utbildningsenheten har utökning skett med en extra kursansvarig under tidsbegränsad period.

Repetitions- och vidareutbildning

För att våra kustbevakningstjänstemän ska ha rätt behörigheter och befogenheter planeras många utbildningstillfällen med repetitions- och vidareutbildningar varje år. Till följd av pandemin kunde behörighetsgivande utbildningar under 2021 inte ske i planerad takt och undantag gjordes för att tidsbegränsat förlänga behörigheter för att klara verksamheten. När pandemirestriktionerna under 2022 togs bort har fokus legat på att säkerställa att rätt deltagare planeras in på olika behörighetsgivande utbildningar. Bedömningen är att vi nu vid årets slut är väl i fas gällande repetitions- och vidareutbildningar.

Kustbevakningen har under 2022 utbildat 17 nya förundersökningsledare i ratt- och sjöfylleri som genomgått Kustbevakningens Förundersökningsledarutbildning på två veckor. Nio räddningsdykare har rekryterats och i samverkan med Försvarmakten utbildats under hösten 2022.

I tabellen nedan redovisas antalet utbildningsdagar för vidareutbildningen och för både 2020 och 2021 syns tydliga konsekvenser av coronapandemin.

Tabell 20

Antal utbildningsdagar *	2022	2021	2020
Grundutbildning aspiranter inklusive praktik	9 732	14 550	13 872
Vidareutbildning	5 231	3 983	3 468
Summa	14 963	18 533	17 340

*Uppgifterna för samtliga år är beräknade utifrån 7 dagar/vecka inom grundutbildning och 5 dagar/vecka inom vidareutbildning.

6.2.1 Ledarskap och medarbetarskap

Arbetet med att utveckla ledarskapet inom Kustbevakningen fortsätter i enlighet med Kustbevakningens myndighetsstrategi. Ett modernt och tillitsbaserat ledarskap är av största betydelse för att myndigheten ska stå rustad inför framtidens utmaningar. Ett ledarskap som ser till hela myndighetens uppdrag, skapar tydlighet kring inriktningen och ger förutsättningar för den enskilda medarbetaren att bidra till verksamhetens utveckling och resultat.

Som en del i det långsiktiga arbetet med att utveckla ledarskapet inom Kustbevakningen bereds alla med ledande positioner möjlighet att genomföra samma ledarskapsutbildning, det vill säga alla chefer och även andra medarbetare med ledande uppgifter i olika delar av verksamheten. Utbildningssatsningen Klart Ledarskap fortsätter därför löpande att erbjudas. Under 2022 har 26 chefer, befälhavare, annan personal i ledande befattning på flyget och ledningscentralen, HR-partners och handläggare med ledande roller genomgått utbildningen i Klart ledarskap.

Under året har ett arbete pågått för att ta fram förslag om ett myndighetsgemensamt program för utveckling inom ledarskapsområdet. En utsedd arbetsgrupp med representanter från avdelningarna samt från arbetstagar- och arbetsmiljöombudsorganisationerna har arbetat med att utforma ett förslag till program.

6.3 Arbetsmiljö och sjukfrånvaro

Kustbevakningen prioriterar arbetsmiljö och hälsa högt och arbetar systematiskt med arbetsmiljö ur flera perspektiv: sjö- och flygsäkerhet, teknisk, fysisk och psykosocial arbetsmiljö samt organisatorisk och social arbetsmiljö. Det systematiska arbetsmiljöarbetet är inarbetat i verksamhetsplaneringen och ingår som en naturlig del i det dagliga arbetet.

Mot bakgrund av den fortsatta smittspridningen av Covid-19 under årets början, beslutades att endast medarbetare vars fysiska närvaro är nödvändig för att kunna bedriva verksamheten skulle befinna sig i myndighetens lokaler, fartyg och flygplan. Resterande medarbetare arbetade hemifrån och erbjöds liksom tidigare under pandemin att låna hem viss arbetsutrustning för att förbättra sin arbetsmiljö. En ökad digital kontakt uppmuntrades, både tätare möten, samtal och även digitala fika-pauser, för att bidra till en bättre arbetsmiljö vid arbete hemifrån.

Beslut om hemarbete hävdes i februari 2022 och som ett led i arbetet med en attraktiv arbetsplats och ett hållbart arbetsliv kunde medarbetare med kontorsarbetstid eller förtroendearbetstid ges möjlighet att utföra arbete upp till 40 procent av ordinarie arbetstid på annan plats än på kontoret genom att teckna ett distansarbetsavtal. Vid årets slut har merparten av medarbetarna med kontorsarbetstid eller förtroendearbetstid tecknat ett distansarbetsavtal.

Kustbevakningens årliga arbetsmiljörapporter mäter myndighetens efterlevnad och prestation i förhållande till arbetsmiljölagstiftning och myndighetens arbetsmiljömål.

Kustbevakningens arbetsmiljömål är:

1. Kustbevakningen ska ha en god social och organisatorisk arbetsmiljö
2. Kustbevakningen ska ha ett fungerande systematiskt arbetsmiljöarbete
3. Personskadorna i verksamheten ska minska över tid

Arbetsmiljörapport 2021 mätte mål 2 och 3 vilka noterade en försiktig men positiv utveckling.

Myndighetens arbetsmiljökommitté har mötts fyra gånger under året enligt plan. Exempel på frågor som hanterats under året är uppföljning av handlingsplan för Göteborgskontoret, arbetsmiljörapport 2021, friskvårdsinspiratörer samt kunskap om psykisk ohälsa.

Arbetsmiljöutbildning som även inkluderar organisatorisk och social arbetsmiljö genomförs kontinuerligt för olika målgrupper inom myndigheten. Under 2022 har vi haft tre utbildningar med totalt 55 deltagare.

Friskvård på arbetstid med möjlighet till två timmars fysisk aktivitet per tvåveckorsperiod för alla medarbetare började gälla enligt beslut den 1 januari 2021. Under 2022 registrerade 548 personer totalt 5912 antal timmar utnyttjad friskvård. Det är en minskning med 21 personer och 752 timmar från 2021. Satsningen är en del i att vara en attraktiv arbetsplats och ett hållbart arbetsliv. Arbetet som påbörjades under 2021 med att undersöka möjligheten till att införa friskvårdsinspiratörer i Kustbevakningen har fortsatt 2022 och är i sin slutfas. Syftet är att inspirera till en hälsosam livsstil och därmed bidra till välmående på arbetsplatserna.

Tabell 21

Sjukfrånvaro (%)	2022	2021	2020
Alla anställningar	3,17	2,64	3,11
Andel med minst 60 dagars sjukfrånvaro	30,03	27,62	31,75
Alla kvinnor	4,22	3,56	3,84
Alla män	2,79	2,3	2,84
Alla yngre än 30 år	3,18	2,28	3,67
Alla mellan 30-49 år	3,21	2,84	2,84
Alla 50 år och äldre	3,10	2,32	3,56

Sjukfrånvaron har ökat till drygt tre procent och ökningen har skett inom samtliga ålderskategorier och kön. En sannolik bidragande orsak kan vara att Folkhälsomyndigheten drog in restriktionerna från februari 2022. Detta har inneburit att medarbetare i Kustbevakningen som tidigare haft möjlighet att arbeta hemifrån under pandemin i stället i huvudsak ska tjänstgöra på arbetsplatsen. Därtill kom Folkhälsomyndighetens fortsatta rekommendationer att stanna hemma och undvika nära kontakt med andra vid sjukdom med symtom som kan vara covid-19.

7. Tekniskt underhåll och vidmakthållande

Kustbevakningen fartygsflotta består av cirka 150 enheter med olika förmågor och komplexitet av system. Målet för arbetet med att vidmakthållande- och förvaltningsarbetet är att:

- fartyg och flygplan är säkra att arbeta på och arbeta med
- miljöpåverkan av verksamheten begränsas
- kostnader är identifierade och kontrollerade
- de är tillgängliga och kan sättas in i de olika insatser som myndighetens uppdrag innebär

Kustbevakningens materiel ska vara användbar och tillgänglig för den operativa verksamheten. Användbar innebär i detta sammanhang att den med tillräcklig prestanda kan bidra vid genomförandet av myndighetens uppdrag. Med tillgänglig betyder att materiel ska fungera för användarna när den behövs i uppdrag.

Utöver detta ska materielen samtidigt vara säker för användare att arbeta med och endast ha en begränsad påverkan på den yttre miljön.

7.1 Tillgänglighet

Under de senaste åren har stora satsningar genomförts för att öka tillgängligheten på fartygen och minska antalet oplanerade underhållsinsatser. Detta arbete har fortsatt under 2022 och konceptet att genomföra en planerad översyn varje år är nu helt implementerat. Detta innebär i förlängningen en förskjutning från det avhjälpande akuta underhållet till det mer långsiktigt förebyggande.

Den totala tiden för planerat underhåll för 2022 uppgår till nio procent (14 procent 2021) av totalt tillgänglig tid. Den lägre siffran kan förklaras med färre antal större planerade modifieringar under 2022. Den oplanerade otilgängligheten för miljöskyddsfartyg, kombinationsfartyg och övervakningsfartyg var sammantaget sju procent under 2022, vilket ligger i paritet med 2021 (åtta procent 2021). Samma siffra för endast kombinations- och miljöskyddsfartyg är dock tio procent. Den stora skillnaden förklaras i huvudsak med ett större haveri på framdrivningssystemet, samt modifiering av brandsläckningssystemet på KBV 010, efter genomförd livstidsförlängning. Totalt innebar dessa händelser 279 dagar oplanerad otilgänglighet på KBV 010. Övriga större oplanerade händelser som inträffade 2021 och påverkade den totala tillgängligheten är; framdriftsproblem på KBV 047, plåtreparationer efter operation Almirante Storni på KBV 002, byte av bottenfärg på KBV 051 och växelpå problem på KBV 050.

7.2 Systemstöd för underhåll

Under 2022 har arbetet med att bygga ett robust och centraliserat systemstöd för underhåll och vidmakthållande av fartyg och materielsystem fortsatt. Samtliga materielsystem för fartyg och miljöskyddsutrustning har standardiserats i underhållssystemet, vilket ger bättre möjligheter för fortsatt utveckling av Kustbevakningens underhållsverksamhet. Förändringarna ger goda förutsättningar att möta de förändrade krav som om totalförsvaret kommer att innebära för myndigheten.

7.3 Teknisk anläggningsinformation

För att möjliggöra en effektiv förvaltning av Kustbevakningens fartyg och materielsystem, behövs relevant information i form av bland annat dokumentation och ritningar, under samlingsnamnet teknisk anläggningsinformation. Den tekniska

anläggningsinformationen ska ses som en obruten informationskedja under ett fartygs eller materielsystems hela livstid. Att rätt information finns tillgänglig vid rätt tillfälle kan vara avgörande för att kunna genomföra Kustbevakningens uppdrag, men är också viktig ur ett säkerhetsperspektiv, så beslut tas utifrån rätt information. Under 2022 har arbete genomförts med att ta fram rutiner och underlag som ska rendera i en riktlinje för hur teknisk anläggningsinformation ska hanteras i Kustbevakningen. Under hösten 2022 har upphandlingsunderlag för ett systemstöd som hanterar teknisk anläggningsinformation tagits fram.

7.4 Förstärkt försörjningsberedskap avseende underhåll

Under 2022 har arbete bedrivits inom ramen för ett MSB-finansierat projekt för att förstärka myndighetens försörjningsberedskap. Fokus är att skapa en robust underhållslösning inklusive reservdelsförsörjning för Kustbevakningens fartyg och materielsystem. Arbetet kommer bland annat att leda till ett förnyat avtal till 2024 inom fartygsunderhåll. Målet är att genom det nya avtalet skapa ökad effektivitet inom logistikområdet, med hänsyn tagen även till totalförsvarsaspekter.

7.5 Materielplan och projekt

Kustbevakningens tre största kombinationsfartyg, KBV 001-serien, behöver genomgå större modifieringar, då vissa större delsystems tekniska livslängd närmar sig sitt slut, samt för att se över en hybridlösning för framdrivningen för att minska förbrukningen av drivmedel och därmed minskad utsläpp växthusgaser. Under 2022 har arbetet med förstudie fortlöpt för att ta fram underlag för detta. Fartygen beräknas gå in på varv i omgångar under åren 2024-25 och därefter få ytterligare minst 15 års teknisk livslängd. Miljöskyddsmateriel i form av stora kustlänsor som är ett av våra viktigaste hjälpmedel i att begränsa oljeutsläpp, har under 2022 upphandlats till KBV 001-serien.

Kustbevakningen har under 2022 förberett för upphandling för livstidsförlängning av kombinationsfartyg KBV 201 och 202. Upphandling beräknas ske under våren 2023 och fartygen byggs om under perioden 2023-2025. Fartygen är en viktig resurs i övervaknings- och miljöräddningsförmågan vid Norrlandskusten och modifieras för ytterligare 15 år.

Under 2022 har kontrakt skrivits med leverantör av nya övervakningsfartyg, KBV 320s, som ersätter äldre övervakningsfartyg, KBV 301s. Placering av de nya fartygen har fastställts under året. Konstruktionsfas har påbörjats tillsammans med leverantören.

Under 2022 har en förstudie genomförts för att ersätta Kustbevakningens arbetsbåtar, som behöver bytas ut då de nått sin tekniska livslängd. En livstidsförlängning med 10 år av fyra övervakningsbåtar som bl.a. används för Frontexuppdrag i medelhavet har påbörjats. Då åtskilliga av Kustbevakningens nuvarande övervakningsbåtar börjar bli gamla och dyra i underhåll har en förstudie för en ny serie, KBV 100s, genomförts.

Kustbevakningens fordonsflotta har också uppdaterats med nya elbilar som tjänstebilar, på grund av såväl ålder på befintliga fordon som av miljöskäl. Beslut har även fattats att använda hyrbilar istället för att anskaffa ytterligare tjänstebilar då detta bedöms bli mer kostnadseffektivt.

En förstudie är genomförd gällande behov av ersättning för befintlig utrustning inom ROV (undervattensrobot) och sonar. Marknaden för området har utvecklats mycket sedan tidigare anskaffningar och ny materiel har provats för att ersätta behoven för både ROV och sonar.

7.6 Underhållskostnader

Underhållskostnader har mellan åren ökat med 30 300 tkr. Kostnaderna ökar för både fartyg och flyg och är en konsekvens av omvärldsförändringar vilka gör att kostnader blir betydligt högre än föregående år. Priserna för underhåll är bland annat påverkade av valutakurser och brist på komponenter.

8. Informationssäkerhet och IT

8.1 Informationssäkerhet

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet:

Kustbevakningen ska övergripande redovisa hur myndigheten har arbetat för att stärka sin informationssäkerhet och för hur den planerar att möta framtida behov, bl.a. utifrån aktuella digitaliseringsinitiativ. Myndigheten ska särskilt redovisa vidtagna åtgärder för att utveckla den interna styrningen och uppföljningen av informationssäkerhetsarbetet inklusive myndighetsledningens roll i detta.

Åter-
rapporterings-
krav

Digitaliseringen i samhället sker i en väldigt snabb takt och innebär en snabb förändring av informations- och kommunikationsteknologi. Den snabba utvecklingen ställer höga krav på tekniken men medför samtidigt ökade risker och därmed större krav på säkerhet avseende informationshanteringen. De högt ställda kraven på informationens konfidentialitet, riktighet samt tillgänglighet konkurrerar med verksamhetens krav på ändamålsenlighet, vilket innebär att skyddet måste vara anpassat och adekvat till den aktuella skyddsvärdesnivån. Informationssäkerhet är en självklar del i Kustbevakningens arbete inom området. Syftet med informationssäkerhetsarbetet är att skydda våra tillgångar, vårt uppdrag samt att följa kraven avseende god hushållning med statens resurser. Informationen ska skyddas på ett adekvat sätt som speglar dess värde för att myndigheten ska kunna utföra sina uppdrag. Den ska även hanteras på ett sådant sätt att eventuella skador för myndigheten eller en tredje part elimineras eller begränsas.

Kustbevakningen har under flera år aktivt arbetat med att tillse en god och adekvat informationssäkerhetsnivå inom myndighetens informationshantering. Arbetet bedrivs genom förebyggande insatser och anpassningar utifrån de identifierade riskerna kopplade till informationstillgångarna. Myndighetens ledningssystem för informationssäkerhet säkerställer att arbetet bedrivs systematiskt och är framtaget med ISO 27000 som standard. Systematiken i arbetet består av ledning och styrning genom ledningssystemet för informationssäkerhet (Kustbevakningens ledningssystem för informationssäkerhet; KLIS). Oavsett vilken typ av reglering som är tillämpningsbar för informationshanteringen, ska informationen värderas och därefter skyddas. Hot- och riskanalyser är en naturlig del vid exempelvis anskaffning av nya system eller utveckling och förändring av befintliga system. Riskhantering och adekvat skydd är beståndsdelar i både anskaffnings- och förändringsprocesser. Arbetet med informationssäkerhet ska ske riskbaserat där medvetenheten om hot, risker och deras påverkan på verksamheten analyseras, för att underlätta beslutsfattandet och olika avvägningar. Det här arbetssättet bidrar även till en höjning av medvetenheten inom området och därmed en direkt påverkan på en positiv utveckling av myndighetens säkerhetskultur.

Ledningssystemet består av en informationssäkerhets- och dataskyddspolicy som anger myndighetsledningens inriktning inom områden. Dessutom finns det fyra riktlinjer underställda policyn: riktlinjer om personuppgiftsbehandling, riktlinjer om informationssäkerhet, riktlinjer om behandling av säkerhetsskyddsklassificerade handlingar och uppgifter samt riktlinjer för IT-användning.

Riktlinjer om informationssäkerhet består av en övergripande riktlinje för arbetet med informationssäkerhet samt tre bilagor som reglerar, förtydligar samt ger en konkret vägledning gällande informationssäkerhetsklassning, metod för riskanalyser samt en IT-säkerhetsbilaga där tekniska säkerhetskrav specificeras beroende på informationssäkerhetsklass i en så kallad säkerhetskravsportfölj.

Informationen värderas utifrån kraven på tillgänglighet, riktighet, konfidentialitet och spårbarhet. Dessutom finns ett flertal lagstyrda krav omhändertagna, som exempelvis kraven reglerade i säkerhetsskyddslagen och dataskyddsregelverket. Detta innebär att en god informationssäkerhet kan uppnås och att Kustbevakningens hantering av information får det skydd som behövs, för att minska riskerna för exempelvis obehörig åtkomst, läckage, förlust och förvanskning.

Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter berörs i riktlinjer om informationssäkerhet men regleras och specificeras närmare i myndighetens riktlinjer om säkerhetsskyddsklassificerade handlingar och uppgifter.

Processerna framtagna för nyansskaffning, utveckling samt avveckling är tillämpliga på alla informationsnivåer, de interna som är uppdelade i fyra olika klasser samt nivåerna reglerade i säkerhetsskyddslagstiftningen.

Under 2022 har myndigheten tagit fram en detaljerad kompetensbaserad utbildningsplan avseende informationssäkerhet och dataskydd där utbildningsbehov för olika befattningar analyserats. Alla nyanställda på myndigheten genomgår en introduktionsutbildning inom informationssäkerhet där man även får en utbildning inom dataskyddsregelverk och offentlighets- och sekretesslagen. Myndighetens aspiranter genomgår en anpassad utökad utbildning inom säkerhet och dataskydd, där informationssäkerhet, hotbild, skyddsmekanismer, medvetenhet och omvärldsbild är några av ämnen som tas upp. Flera särskilt anpassade utbildningar har också genomförts för viktiga funktioner i myndigheten, i syfte att öka medvetenheten inom området. Som exempel har myndighetens upphandlingsfunktion utbildats i informationssäkerhet och säkerhetsskydd med särskilt fokus på frågor som rör upphandling kopplat till metodstöd avseende anskaffning av nya system och säkerhetsskyddad upphandling. Ytterligare ett exempel är myndighetens ledningscentral där en anpassad utbildning inom säkerhet och dataskydd genomförts.

Som ytterligare en del i det systematiska arbetet med informationssäkerhet har en tillsynsplan för 2022-2024 tagits fram så att uppföljning av informationssäkerheten kan ske på ett strukturerat och systematiskt sätt. Urval och prioritering av tillsynsområden har gjorts utifrån var riskerna för brister är störst eller där felaktig hantering får störst effekter. Under 2022 har tillsynen fokuserat på systemägarskapet.

Under 2022 har myndigheten beställt stöd med penetrationstester av IT-infrastrukturen i sin helhet samt två andra högt prioriterade system inom myndigheten. Penetrationstesterna av IT-infrastrukturen har genomförts av FRA och systemen har testats av en privat extern aktör. Rapporterna kommer att ligga till grund för förbättrings- och uppföljningsplanerna inom området.

Ledningens genomgång är en viktig del av arbetet med informationssäkerhet och genomförs minst en gång per år, samt vid särskilda behov. Under dessa tillfällen får myndighetens ledningsgrupp en lägesbild av statusen på myndighetens informationssäkerhet och information om arbete som genomförts under året.

Kustbevakningen har en god incidentrapporteringskultur inom ett flertal områden och som en effekt av översynen av ledningssystemet har även en förbättring avseende rapporteringsbenägenheten märkts inom informationssäkerhet. Dock har en negativ trend kunnat påvisas under pandemin, vilket kan härledas till att utbildningarna inte kunnat genomföras i samma utsträckning som innan pandemin.

Ett flertal förbättringar avseende skyddad kommunikation har genomförts, där man bland annat infört SGSI-lösning mellan myndighetens e-postdomän och ett flertal andra aktörer.

Under året har det nya regelverket avseende vattenskoterbevis trätt ikraft och systemanpassningar och integrationer med Transportstyrelsen har genomförts med tillgodosedda krav avseende informationssäkerhet. Förutom satsningarna på att säkerställa en skyddad transport av e-post, har även en krypteringslösning säkerhetsgranskats och godkänts som ett komplement till den redan befintliga lösningen med KSU samt signalskydd.

Som ett led i Kustbevakningens utökning av befogenheter har även frågan om informationsutbyte mellan myndigheten och andra samverkansmyndigheter aktualiserats. Förutom arbetet med den rättsliga regleringen avseende ansvarsförhållanden mellan myndigheterna har även informationssäkerhet varit självklar komponent i arbetet. Exempel på detta är överenskommelsen mellan Kustbevakningen och Polismyndigheten avseende informationsutbytet i Kustbevakningens system Sjöbasis, samt integration mellan KIBS (Kustbevakningens system för informations och beslutsstöd) och Transportstyrelsens system för förarbevis. Det sistnämnda i syfte att säkerställa en rättsadekvat och säker kontroll av förarbevis för vattenskotrar.

En påtaglig förändring av säkerhetskulturen inom organisationens alla nivåer är tydlig, vilket bland annat visar sig i organisationens arbete med regelefterlevnad, behovsframställan avseende utbildning samt det faktum att säkerhet är en självklar del i myndighetens andra processer, såsom exempelvis upphandlingsprocessen. För att underlätta genomförandet av planerade utbildningar, har ett arbete med att införa en e-learningplattform inletts, vilket kommer att underlätta planering och genomförande av utbildningar för alla anställda.

8.2 IT-infrastruktur och digitalisering

IT är ett fortsatt viktigt och strategiskt område för att Kustbevakningen ska utvecklas och nå verksamhetens mål. IT-funktioner bidrar till effektivitet och kvalitet i såväl den operativa som i den administrativa verksamheten. Utvecklingsinsatser i Kustbevakningens IT-infrastruktur har under året haft ett särskilt fokus för ökad IT-robusthet.

Myndigheten har idag begränsade möjligheter att utbyta information mellan såväl interna som externa IT-system. Avsaknaden av systemintegration medför att myndigheten har begränsade möjligheter att ta fram statistik och effektivt genomföra verksamhetsanalyser som kräver data från olika system. En förstudie för ett modulärt standardsystem har genomförts för framtida strategisk inriktning för utveckling av IT-system.

Kustbevakningen ser fortsatt en snabbare utvecklingstakt i digitaliseringen hos myndighetens samverkanspartners, framförallt Polismyndigheten och Tullverket. Utvecklingen inom området integrerad gränsförvaltning inom EU skärper ytterligare kraven på digitalisering. För att Kustbevakningen ska kunna utföra sina uppdrag inom ramen för sjöövervakningsuppdraget krävs integration och systemstöd med huvudansvariga myndigheters system. Arbeta pågår inom detta område för att få till stånd nödvändiga integrationer, men i nuläget finns en begränsning av vår förmåga i uppdragen och ett beroende till framför allt Polismyndigheten i egenskap av ansvarig myndighet för kontrollen av personer vid de yttre gränserna.

När det gäller robusthet och IT-säkerhet har Kustbevakningen haft ett särskilt fokus på detta under året. Inga utbrott av virus eller andra allvarliga IT-säkerhetsincidenter har inträffat under 2022. IT-avdelningen har haft utmaningar i leveranser av IT-hårdvara men det har inte påverkat vårt säkerhetsarbete. I övrigt har Kustbevakningens IT-infrastruktur varit stabil och inga haverier har inträffat. Fortsatt arbete har under året genomförts för att säkra stabilitet och bättre tillgänglighet för IT-systemen i operativ verksamhet.

Moderniseringen av Kustbevakningens informations- och beslutsstödsystem (KIBS) har fortsatt under 2022. Bland annat en ny kontroll av förarbevis för vattenskoter och vidareutveckling av stöd för ledningscentralens arbete. Det har även under året skett kontinuerliga förbättringar av systemet för sjöövervakning, Sjöbasis.

9. Miljöledningsarbete

Återrapporteringskrav enligt regleringsbrevet:

Kustbevakningen ska redovisa vidtagna åtgärder för att bidra till en ökad uppfyllelse av de miljö kvalitetsmål och delar av Generationsmålet som är av relevans för myndighetens verksamhet.

Ater-
rapporterings-
krav

Sveriges miljömål är riktmärken för vårt miljöarbete och visar vägen mot en hållbar utveckling tillsammans med Agenda 2030. Det övergripande syftet med Generationsmålet och de 16 miljömålen är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. Alla behöver bidra till samhällsomställningen men det offentliga behöver gå före.

Kustbevakningens uppdrag handlar om att bidra till att framtida generationer kan ta del av havsmiljön på samma sätt som vi kan idag. Verksamheten bidrar till en ökad uppfyllelse av fyra miljö kvalitetsmål, *Hav i balans samt levande kust och skärgård, Ett rikt växt- och djurliv, Giftfri miljö och Levande sjöar och vattendrag*. Uppfyllelsen sker genom Kustbevakningens arbete med att förhindra och bekämpa skadliga utsläpp från sjöfarten, annan miljöövervakning, kontroll och övervakning av fiskenäringen, och kontroll av last som transporteras med fartyg.

Genom vår verksamhet och för att kunna utföra vårt uppdrag uppstår miljöpåverkan och påverkar därmed många miljö kvalitetsmål negativt. Framför allt genom:

- användning av fossila bränslen för drift av fartyg, fordon och flyg,
- användning av kemikalier,
- energiförbrukning i lokaler och utrustning samt
- transport av personal och materiel.

Under 2022 har Kustbevakningen delvis fortsatt sitt arbete med omställningen mot en fossilfri fartygsflotta. Arbetet utförs enligt *Genomförandeplan 2021–2025 Fossilfri fartygsflotta*, men kan inte genomföras i nödvändig takt inom ramen för nuvarande anslagstilldelning. Under året har det för myndighetens största fartygsserie bland annat genomförts en energieffektiviseringsgenomgång och myndigheten förbereder en hybridisering. Förra året skedde det en övergång från eldningsolja till diesel Mk1 för hela fartygsflottan. I år har även ett av Kustbevakningens fartyg enbart körts på bränslet HVO100, vilket medför en minskning av utsläpp av växthusgaser och partiklar. Detta fartyg har sitt bevakningsområde inom Sveriges enda marina nationalpark, Kosterhavet. Det har även utförts en förstudie av fossilfri uppvärmning av fartygen i hemmahamn.

Ett ytterligare steg mot en mer klimatsmart fartygsflotta som har tagits, är att i år skrevs ett nytt avtal om en ny serie av övervakningsfartyg. Dessa kommer levereras och tas i tjänst under den senare delen av 2024. I avtalet har det ställts klimat- och miljökrav för att fartygen ska ge ett lägre klimatavtryck. Detta genom att bl.a. själva designen kommer minska energiförbrukning då skrovet blir ca 10 ton lättare genom att det byggs i kolfiberkomposit. Fartygen beräknas få 20 % lägre bränsleförbrukning jämfört med tidigare serier.

Kustbevakningen har ett pågående projekt som rör ett effektivt skydd av våra tre största insjöar, tillika viktiga dricksvattentäkter. Målet är att uppnå en effektivare räddningstjänst då Kustbevakningen har det statliga miljöräddningsansvaret. Detta genom att bland annat öka kunskapen, ta fram nya riskanalyser och göra gemensamma övningar. Projektet har bedrivits i samverkan med olika aktörer så som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, kommunala räddningstjänster, Länsstyrelser, VA-producenter m.m. Under 2022 har arbetet berört Vättern och Mälaren. Nästa år kommer arbetet att röra Väneren. Det här projektet bidrar till att uppnå miljö kvalitetsmålet "*Levande sjöar och vattendrag*" men också till att stärka en robust dricksvattenförsörjning.

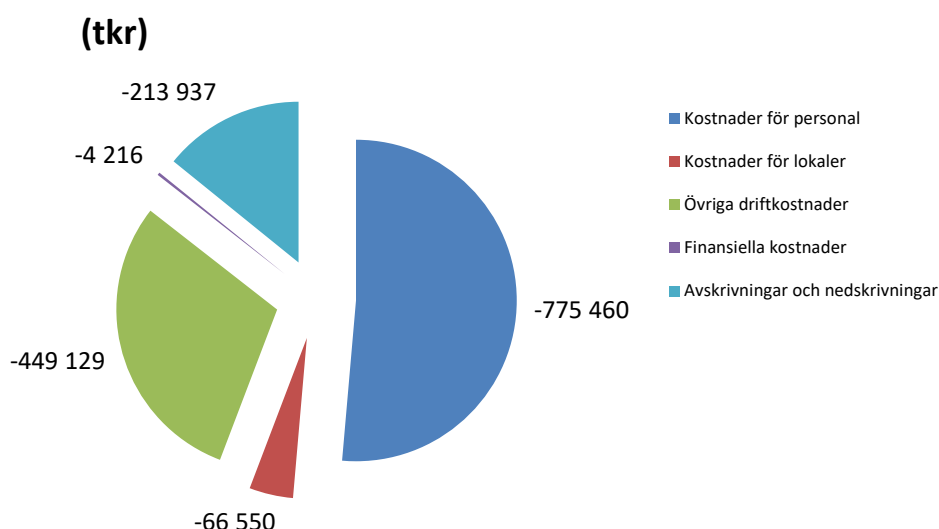
Något som påverkar miljö kvalitetsmålet *Hav i balans samt levande kust och skärgård* negativt är de nya fartygsbränslen (lågsvavliga- och hybridbränslen). Dessa har toxiska egenskaper för organismerna i havet och de har dessutom visat sig vara svårreanade. För att öka kunskapen om de nya bränslena och kunna minimera den negativa påverkan har bland annat Kustbevakningen, under ett par år, deltagit i det internationella projektet IMAROS (Improving response capacities and understanding the environmental impacts of new generation low sulphur MARine fuel Oil Spills).

Samarbetet med Umeå marina forskningscentrum har fortsatt under året. Ett av Kustbevakningens större fartyg renoverades förra året och invigningen skedde i år på kuststationen i Umeå. Vid renoveringen byggdes det ett nytt laboratorium ombord och det gjordes stora anpassningar för att underlätta för marinvetenskaplig forskning och miljöövervakning. I det nya laboratoriet görs det biologiska och kemiska analyser månadsvis genom insamling av bland annat botten- och vattenprover. Den data som samlas in är värdefull för att kunna bedöma hur havsmiljön mår i Bottniska viken och om Sverige uppnår sina miljömål.

10. Ekonomi och ekonomiska nyckeltal

10.1 Ekonomiskt utfall

Under 2022 har myndigheten använt intäkter av anslag motsvarande 1 431 295 tkr. Bidrag motsvarande 60 812 tkr har tillgodoförts men även andra intäkter på totalt 12 118 tkr har använts för att finansiera myndighetens verksamhet under 2022.

Myndighetens kostnader under året var 1 509 291 tkr (att jämföra med 1 396 901 tkr för 2021). Kostnaderna fördelar sig mellan kostnader för personal 775 460 tkr, kostnader för lokaler 66 550 tkr, övriga driftkostnader 449 129 tkr, finansiella kostnader 4 216 tkr samt avskrivningar och nedskrivningar 213 937 tkr.

Myndighetens totala kostnader ökade med 112 390 tkr mellan 2021 och 2022. Ökade underhålls- och drivmedelskostnader är några av orsakerna.

10.2 Kostnadseffektivitet och ekonomi i balans

Under rubriken organisationsstyrning i regleringsbrevet anges att:

Kustbevakningen ska redovisa vidtagna åtgärder för att ytterligare öka kostnadseffektiviteten i verksamheten och åtgärder för att säkerställa en verksamhet och ekonomi i balans.

Redovisning

Kustbevakningen fortsätter det löpande arbetet med att aktivt följa upp ekonomin vilket ökar möjligheten att upptäcka och agera på avvikelser i god tid. Uppföljning av utfall mot budget sker månadsvis på såväl myndighets- som avdelningsnivå.

Under året har arbetet med livscykelkostnadsanalyser inför åtgärder på materiel fortsatt. Livscykelkostnadsanalys för KBV 320-serien har bland annat gett en bild av vilket materialval av skrov som ger fartygens lägsta totalkostnad över fartygens livslängd. Liknande beräkningar för att säkerställa lägsta kostnaden över materielens livslängd görs i alla de större fartygsprojekten samt är påbörjat i beräkningar för IT-infrastruktur. Livscykelkostnadsanalyser används också för jämförelser mellan alternativ vid fordonsanskaffning.

Inom myndigheten pågår arbete för minskad bränsleförbrukning som en följd av energieffektiviserande åtgärder och förbättrad styrning. Exempel på aktiviteter som påbörjats är framtagande av en riktlinje för hur vi leder och styr våra fartyg utifrån ett klimatsmart sätt och upphandling av en ECO-shippingutbildning. En rapport för energibesparingsåtgärder på KBV 001-serien är framtagen och många av åtgärderna planeras att genomföras i samband med varvsvistelser under kommande 60-månadersöversyner. Analys av driftsprofilerna på KBV 001-serien och KBV 031-serien görs årligen. Projektet med hybridisering av KBV 001-serien har fortsatt och är tänkt att genomföras under kommande 60-månadersöversyner.

Resekostnader är fortsatt lägre än innan pandemin. Detta är bland annat en följd av att fler möten genomförs på distans, vilket är mer kostnadseffektivt.

Årets kostnadsutveckling, utöver normal inflation, har drabbat myndigheten inom ett flertal områden. Det gäller bland annat ökade kostnader för underhåll av fartyg och flyg som är påverkade av valutakurser och brist på komponenter. Priser för drivmedel har ökat markant, exempelvis för fartygsbränsle där priset är dubblerat jämfört med år 2021. Vidare ökar myndighetens hyreskostnader. Vi ser att hyresökningarna på nya avtal är i snitt 11,5% jämfört med 2021. Även elpriser och räntekostnader ökar, de senare steg i takt med styrräntan vilken hade fler och högre höjningar än tidigare beräknat.

10.3 Investeringsbudget

Enligt Bilaga 1 till regleringsbrev för budgetåret 2022 Ju2021/04162 (delvis) tilldelas Kustbevakningen nedanstående investeringsbudget för 2022. Med förkortningen AT avses utgifter som kommer att redovisas som anläggningstillgångar.

(tkr)	Budget 2022	Utfall 2022
<i>Verksamhetsinvesteringar per objekt</i>		
Modernisering och modifiering av utsjöbevakningsfartyg (AT)	0	0
Modernisering av miljöskyddsfartyg (AT)	25 000	13 531
Modernisering av miljöskyddsfartyg (Ej AT)	9 000	7 858
Modernisering av flygplanskomponenter (AT)	40 000	1 189
Fossilfri fartygsflotta (AT)	20 000	0
Fossilfri fartygsflotta (Ej AT)	1 000	0
Halvtidsmodifiering KBV201-202 (AT)	0	0
Ersättningsanskaffning KBV100-serien (AT)	0	0
Ersättningsanskaffning 2 RIB-båtar (AT)	0	0
Ersättningsserie för KBV301-serien (AT)	19 000	111 897
Summa utgifter för investeringar	114 000	134 475

Projektet modernisering av miljöskyddsfartyg avsåg att samtliga miljöskyddsfartyg skulle livstidsförlängas. KBV 050 och KBV 051 genomgick sina livstidsförlängningar 2021. KBV 010s livstidsförlängning färdigställdes under 2022. KBV 047 och KBV 048 har inte genomfört sina livstidsförlängningar och diskussioner förs om lämpliga åtgärder för plattformarna. Det gör att budgeten som var tänkt till KBV 047 och KBV 048 inte nyttjades under 2022.

Flygplanskomponenter avviker på grund av att vissa komponenter fick bytas tidigare än beräknat för att upprätthålla flygsäkerheten. Utbytet av dessa komponenter var planerade

och budgeterade till 2022 men utfallet belastade 2021. Under 2022 fanns också budget för uppgradering av kommunikationssystemen. Vid förberedandet av detta arbete har olika tekniska alternativ identifierats som medför behov av en fördjupad kostnads-nyttoanalys, varför projektet har flyttats fram i tid.

Myndigheten har enligt avtal gjort en utbetalning avseende ersättningsserie för 301-serien motsvarande 10% av kontraktswärde under 2022. Kustbevakningen fick i samband med upphandlingen justera tänkt betalningslinjal. Därför avviker utfallet från budget för år 2022.

10.4 Kostnader och intäkter per verksamhet

Enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag 3 kapitlet 2 § ska myndigheten fördela verksamhetens totala intäkter och kostnader i årsredovisningen.

Intäkterna ska specificeras på intäkter av anslag respektive övriga intäkter.

Kustbevakningen ska redovisa kostnad per verksamhet enligt den indelning som använts i resultatredovisningen.

Avskrivningskostnaden bildar en fördelningsnyckel i två kategorier: räddningstjänst och sjöövervakning. Avskrivningar för flygplan och större fartyg är fördelningsnyckeln. Huvudsyftet med fartyget/flygplanet, räddningstjänst eller sjöövervakning, avgör vilken kategori som det ska tillhöra. I vissa fall där inget huvudsyfte kan urskiljas fördelas avskrivningskostnaden mellan områdena med en schablon. Vissa intäkter och kostnader har fördelats utan fördelningsnyckel. Uppdragsverksamhetens kostnader och intäkter baseras på värden från årsredovisningen och ingen fördelning görs.

Tabell 22: Kostnad per verksamhet 2020-2022 (tkr)

Kostnader per verksamhet	2022	2021	2020
Sjöövervakning	674 676	608 124	563 300
Räddningsinsatser, krisberedskapsförmåga	828 825	784 418	792 818
Uppdragsverksamhet	5 790	4 359	4 413
Summa	1 509 291	1 396 901	1 360 531

Tabell 23: Intäkter per verksamhet 2020-2022 (tkr)

Verksamhet/intäkter av anslag	2022	2021	2020
Sjöövervakning	-620 817	-575 321	-531 948
Räddningsinsatser, krisberedskapsförmåga	-810 479	-761 957	-780 545
Summa	-1 431 295	-1 337 278	-1 312 493

Verksamhet/övriga intäkter	2022	2021	2020
Sjöövervakning	-51 662	-29 622	-28 011
Räddningsinsatser, krisberedskapsförmåga	-15 478	-18 248	-7 370
Uppdragsverksamhet	-5 790	-4 359	-4 413
Summa	-72 930	-52 229	-39 794

Anmärkning: Vissa intäkter har fördelats utan fördelningsnyckel, intäkterna framgår av not om intäkter av avgifter och andra ersättningar i den finansiella redovisningen.

10.5 Uppdragsverksamhet

Kustbevakningen får, under vissa förutsättningar, bedriva uppdragsverksamhet. Detta sker i mindre omfattning.

(tkr)	2022	2021	2020
Ingående balans och ackumulerat resultat	11	11	11
Intäkter av uppdragsverksamhet			
- Transportuppdrag Umeå universitet ¹	4 413	2 962	2 862
- Transportuppdrag övriga	324	283	208
- Uppdrag för sjöfartsskydd Transportstyrelsen	1 000	1 000	1 000
- Övrig uppdragsverksamhet	52	114	343
Summa intäkter	5 790	4 359	4 413
Kostnader av uppdragsverksamhet			
- Transportuppdrag Umeå universitet ¹	4 413	2 962	2 862
- Transportuppdrag övriga	324	283	208
- Uppdrag för sjöfartsskydd Transportstyrelsen	1 000	1 000	1 000
- Övrig uppdragsverksamhet	52	114	343
Summa kostnader	5 790	4 359	4 413
Resultat för uppdragsverksamhet	0	0	0
Utgående balans och ackumulerat resultat	11	11	11

¹ Under 2022 erhöles ersättning från Umeå universitet för ombyggnation av fartyg som används vid transportuppdrag. Denna ersättning har inte erhållits tidigare vilket förklarar ökningen jämfört med år 2021.

11. Internrevision

Under år 2022 har internrevisionen bland annat haft i uppdrag att granska Kustbevakningens process för avveckling av materiel. Syftet var att granska hur myndigheten säkerställer att hanteringen av de komponenter som byts ut på enheterna sker på ett ändamålsenligt sätt. Granskningen innefattade även om värdering av avvecklade komponenter görs samt rutiner vid skrotning. Slutligen innefattade granskningen huruvida systematiska inventeringar görs och om anläggningsregistret uppdateras löpande.

Efter genomförd granskning konstaterar internrevisionen att det finns förbättringspotential gällande myndighetens process för hantering av avveckling av materiel. Myndigheten behöver bland annat säkerställa att värdering av komponenter sker på ett tillfredsställande sätt, att dokumentation avseende avvecklingsärenden görs och att utbytta komponenter tas omhand på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Myndigheten behöver också se över rutinerna för systematiska inventeringar, existens och tillförlitlighet i anläggningsregister och lagerhållning av reservdelar. En åtgärdsplan finns framtagen med aktiviteter och tidplan.

Internrevisionen följer årligen upp status för beslutade åtgärder med anledning av lämnade rekommendationer. Under året kan det konstateras att flera av åtgärderna är genomförda men uppföljningen kan fortsatt utvecklas för att systematisera arbetssättet ytterligare.

12. Intern styrning och kontroll

Sedan den 1 januari 2019 omfattas Kustbevakningen av förordningen (2007:603) om intern styrning och kontroll. Under 2019 arbetade myndigheten med att vidareutveckla processen och implementera delvis nya arbetssätt för intern styrning och kontroll för att svara mot kraven i förordningen. Process och arbetssätt har varit på plats sedan 2020.

Samtliga avdelningar lämnar regelbundet bedömningar av om den interna styrningen och kontrollen. Detta har skett i samband med tertiäluppföljningarna och respektive avdelningschef lämnar ett intyg inför årsredovisningen. Till intyget hör en checklista som tydliggör vad bedömningen av den interna styrningen och kontrollen omfattar. Samtliga avdelningschefer har bedömt att den interna styrningen och kontrollen varit betryggande under 2022.

Processen för intern styrning och kontroll på Kustbevakningen finns fastställd i en separat riktlinje, där riskanalysen och -hanteringen beskrivs mer i detalj. För riskanalyserna och uppföljningen finns ett myndighetsgemensamt format framtaget i syfte att säkra överskådligheten och kvaliteten i underlagen. Riskanalysledare utgör ett stöd för avdelningschefernas arbete med intern styrning och kontroll inom respektive avdelning.

Avseende regelefterlevnad arbetar Kustbevakningen med detta genom flera olika verktyg såsom egenkontroll, avvikelserapportering, förbättringsförslag och intern uppföljning. Ansvar för genomförandet av egenkontroller och vid vilken tidpunkt de ska genomföras delegeras vanligen till den som är verksamhetsansvarig. Om avvikelser identifieras fattas beslut om åtgärder och vid behov lyfts identifierade risker i avdelningarnas riskanalyser.

13. Verksledning och insynsråd

13.1 Verksledning

Therese Mattsson, generaldirektör

Löner och andra skattepliktiga förmåner: 1 719 690 kr

Pension: Generaldirektören har rätt till förordnandepension enligt förordningen 2003:55.

Inga andra avtal om pension eller andra förmåner finns.

Ordförande i Kustbevakningens insynsråd

Ledamot Polismyndighetens anställningsnämnd

Ledamot i Länsstyrelsen Blekinges insynsråd

Ledamot/suppleant i Valmyndighetens nämnd

Anders Kjaersgaard, överdirektör

Löner och andra skattepliktiga förmåner: 1 246 400 kr

13.2 Insynsråd

Regeringen ansvarar för att utse ledamöter till myndighetens insynsråd.

Uppgifter om insynsrådets ledamöter

Alexandra Anstrell

Riksdagsledamot Sveriges Riksdag

Styrelseledamot SRV Återvinning AB

Styrelseledamot Haninge Kommun Holding AB

Styrelseledamot Anstrell Konsult AB

Ledamot i Strålsäkerhetsmyndighetens insynsråd

Ledamot i Kustbevakningens insynsråd

Arvode för insynsrådet har utbetalts med totalt 5 700 kr

Heléne Björklund

Riksdagsledamot Sveriges Riksdag

Ledamot i Strålsäkerhetsmyndighetens insynsråd

Ledamot i Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps insynsråd

Ledamot i Kustbevakningens insynsråd

Arvode för insynsrådet har utbetalts med totalt 3 800 kr

Fredrik Holmberg

Överdirektör Tullverket till och med 2022-09-30

Överdirektör Skatteverket från och med 2022-10-01

Styrelseledamot Spelinspektionen

Ledamot i Kustbevakningens insynsråd

Arvode för insynsrådet har utbetalts med totalt 7 600 kr

Klas Johansson

Regionpolischef vid Polismyndigheten
 Ledamot i Kustbevakningens insynsråd
 Ledamot i Länsstyrelsen i Västra Götalands insynsråd
 Ledamot i Polisutbildningsrådet, Borås
 Ledamot i Stiftelsen för samhällshjälp
 Ledamot i Föreningen för Göteborgs försvar
 Har av sagt sig arvode för Insynsrådet

Sara Myrdal

Avdelningschef Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
 Ledamot i Kustbevakningens insynsråd
 Arvode för insynsrådet har utbetalts med totalt 5 700 kr

Katarina Norén

Generaldirektör Sjöfartsverket
 Ordförande i SMA Maintenance AB
 Ordförande i SMA Holding AB
 Ledamot i Kustbevakningens insynsråd
 Arvode för insynsrådet har utbetalts med totalt 7 600 kr

Johan Quist

Universitetslektor och docent Karlstads universitet
 Styrelseordförande i bolaget Johan Quist AB
 Ledamot i Kustbevakningens insynsråd
 Arvode för insynsrådet har utbetalts med totalt 7 600 kr

Cecilia Sjöstedt

VD Sjöräddningssällskapet
 Styrelseledamot Öckerö Maritime Center
 Styrelseledamot Rindö Hamn AB
 Styrelseledamot Rindö Fastigheter AB
 Styrelseledamot IMRF, International Maritime Rescue Foundation
 Ledamot i Kustbevakningens insynsråd
 Arvode för insynsrådet har utbetalts med totalt 5 700 kr

Niclas Törnell

Avdelningschef Havs- och vattenmyndigheten
 Ledamot i Kustbevakningens insynsråd
 Arvode för insynsrådet har utbetalts med totalt 7 600 kr

FINANSIELL REDOVISNING

14. Sammanställning av väsentliga uppgifter

(tkr)	2022	2021	2020	2019	2018
Låneram i Riksgäldskontoret					
Beviljad	2 000 000	2 050 000	2 200 000	2 300 000	2 400 000
Utnyttjad vid årets slut	1 906 529	1 906 529	1 967 529	1 998 529	2 117 529
Räntekontokredit hos Riksgäldskontoret					
Beviljad	40 000	40 000	40 000	40 000	40 000
Utnyttjad ¹	0	0	0	148 346	0
Räntekonto hos Riksgäldskontoret					
Räntekostnader	0	0	9	607	1 518
Ränteintäkter	1 692	0	0	38	0
Intäkter av avgifter och andra ersättningar (disponeras av myndigheten)					
Beviljat i regleringsbrev	6 000	6 000	6 000	5 000	5 000
Enligt resultaträkning	9 235	20 087	6 648	10 686	11 219
Övriga avgiftsintäkter (disponeras inte av myndigheten)					
Beviljat i regleringsbrev	3 300	2 000	2 000	2 000	2 000
Enligt resultaträkning ²	-2 577	609	-14 480	-108	438
Anslagskredit					
Beviljad	43 201	40 618	39 124	37 737	34 282
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Summa anslagssparande	46 228	37 833	21 630	30 777	118 767
Antal årsarbetskrafter (st)³	814	811	787	773	760
Medelantal anställda (st)⁴	871	868	846	833	820
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 586	1 453	1 465	1 418	1 382
Årets kapitalförändring	-5 066	-7 393	-8 244	-8 436	-9 561
Balanserad kapitalförändring	11	11	11	12	2

¹ I samband med att ett lån återbetalades och ett nytt lån tecknades uppstod ett negativt saldo på räntekontot. Orsaken relateras till den praktiska hanteringen, men det fanns inget behov av eller avsikt att utnyttja räntekontokrediten.

I årsredovisningen för 2020 redovisades felaktigt 0 i utnyttjad räntekontokredit för 2019. Det korrekta beloppet skulle ha varit 148 346 tkr. Detta belopp finns nu redovisat i kolumnen för 2019.

² Övriga avgiftsintäkter redovisas mot inkomsttitel 2713 Vattenföroreningsavgifter m.m. samt inkomsttitel 2811 Övriga inkomster av statens verksamhet.

³ Övertid som tagits ut i pengar ingår inte i antalet årsarbetskrafter.

⁴ I medelantalet anställda har inga avdrag för tjänstledigheter gjorts.

15. Resultaträkning

(tkr)	Not	2022	2021
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		1 431 295	1 337 278
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	9 235	20 087
Intäkter av bidrag	2	60 812	30 558
Finansiella intäkter	3	2 883	1 584
Summa verksamhetens intäkter		1 504 225	1 389 507
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	4	-775 460	-747 225
Kostnader för lokaler		-66 550	-59 545
Övriga driftkostnader	5	-449 129	-371 955
Finansiella kostnader	6	-4 216	-331
Avskrivningar och nedskrivningar		-213 937	-217 845
Summa verksamhetens kostnader		-1 509 291	-1 396 901
Verksamhetsutfall		-5 066	-7 393
Uppbördsverksamhet	7		
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		2 577	-609
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet		-2 577	609
Saldo uppbördsverksamhet		0	0
Transfereringar	8		
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		1 337	0
Lämnade bidrag		-1 337	0
Saldo Transfereringar		0	0
Årets kapitalförändring	9	-5 066	-7 393

16. Balansräkning

Tillgångar

(tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	10	27 083	23 834
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	11	1 562	1 967
Summa immateriella anläggningstillgångar		28 645	25 800
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	12	4 458	3 838
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	13	1 863 706	2 008 573
Pågående nyanläggningar	14	34 240	30 224
Förskott avseende materiella anläggningstillgångar	15	110 250	0
Summa materiella anläggningstillgångar		2 012 653	2 042 635
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	16	34 234	26 254
Summa varulager m.m.		34 234	26 254
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		21	8
Fordringar hos andra myndigheter	17	29 515	28 096
Övriga kortfristiga fordringar	18	416	1 247
Summa kortfristiga fordringar		29 953	29 351
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	19	35 099	29 825
Upplupna bidragsintäkter	20	2 767	15 801
Övriga upplupna intäkter	21	733	733
Summa periodavgränsningsposter		38 600	46 359
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	22	-44 804	-39 079
Summa avräkning med statsverket		-44 804	-39 079
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	23	255 779	216 034
Kassa och bank		0	59
Summa kassa och bank		255 779	216 092
Summa tillgångar		2 355 060	2 347 411

Kapital och skulder

(tkr)	Not	2022-12-31	2021-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital	24	63 980	71 430
Balanserad kapitalförändring	25	11	11
Kapitalförändring enligt resultaträkningen		-5 066	-7 393
Summa myndighetskapital	26	58 925	64 048
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	27	379	389
Övriga avsättningar	28	17 096	15 637
Summa avsättningar		17 475	16 026
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	29	1 906 529	1 906 529
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	30	40 799	36 029
Leverantörsskulder		100 320	89 740
Övriga kortfristiga skulder	31	18 529	19 949
Depositioner		0	59
Summa skulder m.m.		2 066 176	2 052 306
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	32	86 287	79 048
Oförbrukade bidrag	33	126 197	135 984
Summa periodavgränsningsposter		212 484	215 032
Summa kapital och skulder		2 355 060	2 347 411
Ansvarsförbindelser			
Övriga ansvarsförbindelser	34	0	49
Summa ansvarsförbindelser		0	49

17. Redovisning mot anslag

(tkr)							
Anslag	Ingående överförings belopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Om disponerat anslags belopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överförings belopp
2:1 ap.1 Kustbevakningen	37 833	1 440 048			1 477 881	-1 431 653	46 228

Årets tilldelning för 2022 är 1 440 048 tkr enligt regleringsbrevet för budgetåret 2022 Ju2021/04162 (delvis).

Utgifterna för 2022 är 1 431 653 tkr. Detta innebär att anslagssparandet har ökat med 8 395 tkr vilket medför ett utgående överföringsbelopp på 46 228 tkr. Maximalt får myndigheten behålla 43 201 tkr.

Beloppet för intäkter av anslag i resultaträkningen är 1 431 295 tkr och utgifterna i tabellen för anslagsredovisning ovan är 1 431 653 tkr. Differensen avser uttagna semestertimmar som tjänats in till och med 2008 och som ska redovisas mot anslag det år semestern tas ut enligt övergångsbestämmelsen (SFS 2008:1431) till anslagsförordningen. Denna differens uppgår till 414 tkr. Resterande differens

(-56 tkr) avser bokfört värde för en utrangerad anläggningstillgång som finansierats med anslag och som bokförts mot statskapital. Redovisningsmetoden genererar en differens mellan intäkter av anslag och utgifter i anslagsredovisningen.

Enligt villkor för anslag 2:1 ap.1 i regleringsbrevet disponeras anslaget för förvaltningsutgifter inklusive sjöövervakning och räddningstjänst till sjöss. Anslaget finansierar även Kustbevakningens kostnader för att samordna de civila behoven av sjöövervakning och för att förmedla civil sjöinformation till berörda myndigheter.

Enligt villkor för anslag 2:1 ap.1 i regleringsbrevet ska Kustbevakningen betala 9 223 300 kr till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som abonnemangsavgift för det gemensamma radiokommunikationssystemet Rakel, vilket har gjorts utifrån erhållna fakturor.

18. Redovisning mot inkomsttitel

(tkr)

Inkomsttitel	Inkomster
2713 Vattenföreningssavgifter m.m.	2 571
2811 Övriga inkomster av statens verksamhet	6
Summa	2 577

Se not 7 för uppbördsverksamhet för specifikation av inkomsterna.

Beräknad budget för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna ej disponeras är 3 300 tkr enligt regleringsbrev Ju2021/04162 (delvis).

19. Finansieringsanalys

(tkr)	Not	2022	2021
Drift			
Kostnader	35	-1 291 628	-1 178 544
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		1 431 295	1 337 278
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	36	7 019	6 289
Intäkter av bidrag		60 812	30 558
Övriga intäkter		2 883	1 584
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av drift</i>		1 502 009	1 375 709
<i>Ökning (-) / minskning (+) av lager</i>		-7 981	-4 637
<i>Ökning (-) / minskning (+) av kortfristiga fordringar</i>		6 326	-12 344
<i>Ökning (+) / minskning (-) av kortfristiga skulder</i>		5 955	24 080
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT		214 680	204 264
Investeringar			
Investeringar i materiella tillgångar		-179 024	-144 280
Investeringar i immateriella tillgångar		-10 107	-5 727
<i>Summa investeringsutgifter</i>		-189 131	-150 007
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		0	900 000
- amorteringar		0	-961 000
Minskning av statskapital med medel som erhållits från statens budget		-56	
Försäljning av anläggningstillgångar		2 269	13 948
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>		2 213	-47 052
<i>Förändring av kortfristiga fordringar och skulder</i>		5 368	12 506
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		-181 550	-184 553
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras		2 577	-609
Förändring av kortfristiga fordringar och skulder		832	1 011
<i>Inbetalningar i uppbördsverksamhet</i>		3 408	402
<i>Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet</i>		-2 577	609
KASSAFLÖDE FRÅN UPPBÖRDSVERKSAMHET		832	1 011
Transfereringsverksamhet			
Lämnade bidrag		-1 337	0
<i>Utbetalningar i transfereringsverksamhet</i>		-1 337	0
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		1 337	0
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet</i>		1 337	0
KASSAFLÖDE FRÅN/TILL TRANSFERERINGSVERKSAMHET		0	0
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		33 962	20 722
Specifikation av förändring av likvida medel			
Likvida medel vid årets början		177 013	156 291
Ökning av kassa och bank		-59	-19 392
Minskning (-) / Ökning (+) av tillgodohavande Riksgäldskontoret		39 746	56 865
Minskning (-) / Ökning (+) av avräkning med statsverket		-5 725	-16 751
<i>Summa förändring av likvida medel</i>		33 962	20 722
Likvida medel vid årets slut		210 975	177 013

20. Tilläggsupplysningar

20.1 Allmänt

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Belopp redovisas i tkr om inget annat anges och avrundas enligt gängse princip. Eftersom delsummor inte har justerats för att få totalsumman att stämma kan summeringsdifferenser upp till 2 tkr förekomma i tabeller och noter. Tusentalsavrundningarna stämmer med Hermes.

20.2 Undantag från ekonomiadministrativa regelverket

Anläggningstillgångar finansieras med bidrag

Kustbevakningen omfattas av ett undantag i regleringsbrevet för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Med undantag från 2 kap. 1 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) får anläggningstillgångar som används i verksamheten finansieras med anslag 2:4 Krisberedskap. Detta undantag gäller även för de anläggningstillgångar som övriga myndigheter anskaffar och som finansieras med bidrag från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

20.3 Redovisningsprinciper

Ersättning från anslag 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Enligt villkor för bidragsfinansierad verksamhet i Kustbevakningens regleringsbrev ska ersättning från anslaget 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m. utbetalas av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap till Kustbevakningen i enlighet med villkor för anslag 2:3 i regleringsbrevet avseende Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Kustbevakningen har rätt att använda det icke räntebärande flödet inom statens checkräkning för löpande kostnader för miljöräddningstjänst till sjöss. I regleringsbrevet för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap står följande: Anslagsposten ska användas för ersättning för miljöräddningstjänst till sjöss. Medlen ska betalas ut till Kustbevakningen efter rekvisition. Medlen ska betalas ut till icke räntebärande konto hos Kustbevakningen.

EU-bidrag

Enligt 2 kap. 3 § kapitalförsörjningsförordningen (2011:210) får en anläggningstillgång som används i en myndighets verksamhet helt eller delvis finansieras med bidrag som mottagits från icke-statliga givare. I de allmänna råden framgår att bland annat bidrag från EU räknas som en icke-statlig givare. Principen används för flera av myndighetens anläggningstillgångar.

Med stöd av ovanstående har Kustbevakningen bland annat delfinansierat anskaffningen av samtliga fyra kombinationsfartyg av typ KBV 031 med erhållna EU-bidrag från DG Mare, kontrollbidrag från fiskefonden. Redovisningsprincipen skiljer sig därmed jämfört med tidigare anskaffningar av flygplan och fartyg eftersom ovanstående reglering inte gällde vid aktuella anskaffningstillfällen. EU-bidragen för flygplanen och fartygen tillgodoförs efter huvudplattformens avskrivningstid trots att vissa komponenter har kortare avskrivningstid.

Avskrivning av anläggningstillgångar

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning utifrån den bedömda ekonomiska livslängden. Avskrivningen görs månadsvis. Avskrivningstider enligt följande tabell har tillämpats under 2022. Komponentavskrivning tillämpas vilket innebär att delar av en

anläggning i vissa fall har avsevärt mycket kortare avskrivningstid än vad huvudplattformen har. För 2022 har avskrivningstiden för inombordsmotorer diesel ändrats från 10 år till 5 år. Detta bedöms vara inom ordinarie hantering av ett anläggningsregister.

Utrustning	Avskrivningstid (år)
Verkstadsutrustning, miljöskyddsmateriel	5, 7, 10, 15
Kommunikationsutrustning, nätverksutrustning	5, 10
Sjukvårdsutrustning	5
Persondatorer/servrar	3/5
Programvaror, standard/övriga	3/5
Inventarier och möbler	10
Kontorsmaskiner	3, 5
Fordon standard/special	8/10
Förmånsbilar	5
Högfartsbåtar/arbetsbåtar	10/15
Utrustning båtar	5
Sjösläp	15
Skotrar	5
Fartyg, typ KBV 001, typ KBV 031	30
Fartyg, övriga	25
Utrustning/modifiering av fartyg	5, 10, 15
Svävare	15
Flygplan, nyanskaffning	20
Utrustning/modifiering av flygplan	5, 10
Förbättringsåtgärder annans fastighet	6

Värdering av anläggningstillgångar

Anskaffningar med en ekonomisk livslängd om minst tre år och ett anskaffningsvärde på minst 20 tkr redovisas som anläggningstillgångar.

Inventering av anläggningstillgångar

Under 2022 har följande större anläggningstillgångar inventerats – flygplanen KBV 501 och KBV 502, det större kombinationsfartyget KBV 001, kombinationsfartyget KBV 033 samt övervakningsfartyget KBV 313. Utöver detta har kontoren i Göteborg, Stockholm och Härnösand inventerats. På Karlskronakontoret har möbler och fordon inventerats. Kuststationerna Djurö, Falkenberg, Gävle, Hudiksvall, Härnösand, Karlskrona, Luleå, Malmö, Oskarshamn, Oxelösund, Slite, Strömstad, Södertälje, Umeå, Vaxholm, Vänersborg, Västervik och Örnsköldsvik har inventerats. Miljöskyddsförråden Djurö, Göteborg och Härnösand samt flygkuststationen i Skavsta har också inventerats.

Skillnad utgående låneskuld och bokfört värde på anläggningstillgångar

Den utgående låneskulden var 1 906 529 tkr per 2022-12-31 och det bokförda värdet för materiella och immateriella anläggningstillgångar var vid samma tidpunkt 2 041 298 tkr vilket ger en skillnad på 134 769 tkr. En förklaring är bidragsfinansierade anläggningstillgångar som inte ska lånefinansieras samt de kostnader som myndigheten tidigare har haft för ränta på förskott och som enligt undantag från det ekonomiska administrativa regelverket inte behöver finansieras genom lån i Riksgäldskontoret. Skillnaden förklaras även till viss del av redovisningshändelser under årets sista månad.

Finansiell leasing

Kustbevakningen har vid utgången av 2022 inte några avtal om finansiell leasing.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har upptagits till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Periodavgränsningsposter

Som periodavgränsningsposter för anslagsbelastande och bidragsfinansierade poster bokförs belopp överstigande 50 tkr.

Som periodavgränsningsposter för investeringsrelaterade poster bokförs belopp överstigande 500 tkr.

Uppbokning av semesterlöneskuld

Uppbokning av semesterlöneskulden beräknas utifrån grundlön reducerad med eventuell delpension samt fasta och rörliga lönetillägg.

Hantering av lager för beklädnad m. m.

Under hösten 2022 har myndigheten infört lagerhantering i ekonomisystemet avseende beklädnad m.m. Det innebär att in- och utleveranser från lagret bokförs löpande på transaktionsnivå enligt FIFO – först in först ut. Tidigare har detta lager värderats enligt LVP - lägsta värdets princip med bokföring av lagerförändring i samband med årsbokslut.

Vid införandet av lagersystemet värderades befintligt lager som köpts in före 2022 till det enhetspris som produkterna hade i det tidigare lagersystemet vid utgången av 2021. Dessa priser hade då inte uppdaterats på några år, vilket innebar att värdet för dessa artiklar förmodligen inte var helt korrekt då några priser kan ha varit för höga och några för låga.

För artiklar inköpta under 2022 (före införandet av det nya lagersystemet) har inköpspriset som produkterna hade vid införandet använts. När nya produkter levereras in till lagret används aktuellt inköpspris. Den ändrade principen bedöms inte ha gett någon väsentlig påverkan på verksamhetens resultat.

20.4 Särskilda upplysningar**Försäljning av anläggningstillgångar**

Under 2022 har myndigheten sålt anläggningstillgångar och erhållit försäljningsintäkter till ett värde av 2 269 tkr. Inga större fartyg har sålts under 2022. Realisationsvinsten vid försäljning av anläggningstillgångar uppgår till 2 217 tkr.

Ansvarsförbindelser

Det finns inga utstående ärenden per 2022-12-31.

Personuppgiftsincidenter

Det finns inga personuppgiftsincidenter som har lett till sanktionsavgifter under 2022 eller som förväntas leda till det kommande år.

Miljösulder

Kustbevakningen har inga kända miljösulder att redovisa.

Frontex

Genom förordningen (2019:84) med instruktion för Kustbevakningen får Kustbevakningen medverka i Europeiska Unionens operativa samarbete för förvaltningen av Schengenområdets yttre gränser.

Under 2021 påbörjades en operation med fartyget KBV 201 som pågick till mars 2022. Operationen är slutredovisad till Frontex. Intäkten från Frontex för 2022 blev 13 240 tkr inklusive ersättning för avskrivningskostnader under tiden fartyget medverkade i uppdraget samt en valutakursvinst. Den anslagsbelastande kostnaden är 2 845 tkr.

Under 2022 påbörjades en operation med Polismyndighetens utsjö-rib. Enheten bemannas tillsammans med Polismyndigheten och operationen pågår till april 2023. Frontexuppdraget finansieras via Polismyndigheten. Den del av bidraget från Frontex som tillgodoförts år 2022 är 1 513 tkr och den anslagsbelastande kostnaden är 517 tkr. Första rekviseringen avseende 2022 rapporteras in 2023 via Polismyndigheten till Frontex.

Under 2022 har ytterligare en intäkt på 170 tkr och anslagsbelastande kostnad på 8 tkr redovisats för en tidigare operation med utsjö-rib som pågick under åren 2020 till 2021. Den totala kostnaden för operationerna är dock högre om man tar hänsyn till det totala resursbehov som en operation innebär. Grundlöner inklusive löneavgifter för de som arbetar i operationen på plats och på hemmaplan ersätts inte av Frontex. Avskrivningskostnader ersätts i vissa fall inte och kompensationsledigheter är ett exempel på kostnader som inte ersätts.

En övrig kostnad för år 2022 för detta uppgår till ytterligare 2 235 tkr för KBV 201, 1 130 tkr för operationen med utsjö-rib samt Kustbevakningens personalresurser 4 090 tkr. Kostnaden belastar myndighetens anslag.

Genom Polismyndigheten har bidrag på 1 728 tkr erhållits för (den stående styrkan) operativ besättning som deltagit i Frontexoperationer. För sekundering har bidrag från Polismyndigheten på 558 tkr erhållits och anslagsbelastande kostnader är 531 tkr för år 2022.

Räntenivå

Under 2022 har reporäntan stigit från 0 % till 2,5 %. De medel som har funnits på myndighetens räntekonto har genererat en intäkt och de medel som myndigheten har lånat utan bindningstid har genererat en kostnad. De lån som myndigheten har bundit till minusränta har genererat en intäkt. Intäktsräntor finns redovisade i not 3 och kostnadsräntor finns redovisade i not 6.

21. Noter till resultaträkning

Not 1 - Intäkter av avgifter och andra ersättningar

(tkr)	2022	2021
Intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen		
- Uthyrning av lokaler	0	26
- Samlokalisering och underhåll av oljeskyddsmateriel MSB ¹	1 179	1 207
Summa intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen	1 179	1 233
Intäkter av uppdragsverksamhet		
- Transportuppdrag Umeå universitet	4 413	2 962
- Transportuppdrag övriga	324	283
- Uppdrag för sjöfartsskydd åt Transportstyrelsen	1 000	1 000
- Övrig uppdragsverksamhet	52	114
Summa intäkter av uppdragsverksamhet	5 790	4 359
Intäkter av andra ersättningar		
- Intäkter för sålt materiel	37	78
- Intäkter andra ersättningar	0	318
- Realisationsvinst vid försäljning av anläggningstillgångar	2 217	13 798
- Vitesersättning försenade leveranser	13	269
- Försäkringsersättning Kammarkollegiet	0	32
Summa intäkter av andra ersättningar	2 266	14 495
SUMMA	9 235	20 087

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Ökningen av intäkten under "Transportuppdrag Umeå universitet" avser ersättning med anledning av ombyggnation av fartyg.

Intäkten 2021 under "Intäkter andra ersättningar" avsåg ersättning för rättegångskostnader där ärendet var överlämnat till Kronofogdemyndigheten. Fordran har skrivits av under 2022.

2022 är intäkten under "Realisationsvinst vid försäljning av anläggningstillgångar" lägre än 2021. Det förklaras främst av att det under 2021 såldes två fartyg vilket genererade försäljningsintäkter och realisationsvinster.

Under 2021 erhöles vitesersättning för försening i livstidsförlängningen av ett av miljöskyddsfartygen vilket förklarar en högre intäkt 2021 mot 2022 under "Vitesersättning försenade leveranser".

Not 2 - Intäkter av bidrag

(tkr)	2022	2021
MSB ¹ , bidrag krisberedskap	3 735	1 093
MSB ¹ , ersättning vid miljöoperationer	5 526	4 586
Polismyndigheten, Gränsfonden	289	708
EU, tillgodoförda bidrag fiskerikontroll, flygövervakning, EHFF ²	6 353	6 353
EU, tillgodoförda bidrag KIBS ledningssystem, EHFF ²	1 363	1 363
Frontex	12 866	12 282
Frontex, avskrivningar	7	7
EU, projekt DiveSMART Baltic, ResQU2, Östersjöprogrammet	0	161
Sjöfartsverket, projekt AnNa	0	248
EU, IMAROS, Civil Protection	19	191
EU, Horizon2020	591	152
Statens jordbruksverk, JDP-kontroller, EHFF ²	21 731	0
Polismyndigheten, Inre säkerhetsfonden	1 820	1 837
Polismyndigheten, BMVI ³	367	0
Polismyndigheten, Frontex	1 513	0
Övriga intäkter av bidrag	4 632	1 577
SUMMA	60 812	30 558

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

² Europeiska havs- och fiskerifonden

³ Instrumentet för gränsförvaltning och viseringspolitik

Av övriga intäkter av bidrag avser 1 699 tkr ersättning för sjuklönekostnader på grund av Coronapandemin.

Not 3 - Finansiella intäkter

(tkr)	2022	2021
Kursvinster	306	201
Ränteintäkter från Danske Bank avseende valutakonton	0	6
Ränteintäkter på räntekonto i Riksgäldskontoret	1 692	0
Ränteintäkter på lån i Riksgäldskontoret	885	1 376
SUMMA	2 883	1 584

Not 4 - Kostnader för personal

(tkr)	2022	2021
Lönekostnader exklusive arbetsgivaravgifter och andra avgifter	-486 380	-471 377
Övriga kostnader för personal	-289 080	-275 847
varav arvoden till Insynsråd och ej anställd personal (uppdragstagare)	-119	-126
SUMMA	-775 460	-747 225

Kostnader för personal har ökat med 28 235 tkr från år 2021 till år 2022. Dels är den högre kostnaden 2022 förklarad av löneökningen mellan åren och dels av ersättningar för resor och traktamenten då resandet har ökat igen efter pandemin.

Not 5 - Övriga driftkostnader

Övriga driftkostnader ökade med 77 174 tkr mellan år 2021 och 2022.

Underhållskostnader har mellan åren ökat med 30 300 tkr. Kostnaderna ökar för både fartyg och flyg och är en konsekvens av omvärldsförändringar vilka gör att kostnader blir betydligt högre än föregående år. Priserna för underhåll är bland annat påverkade av valutakurser och brist på komponenter.

Kostnader för drivmedel ökade mellan åren med 28 500 tkr. Den ökade kostnaden beror på betydligt högre priser än under 2021. Exempelvis har priset på fartygsbränsle dubblats jämfört med år 2021.

Resekostnader ökade mellan åren med 7 600 tkr främst eftersom att resandet har kommit igång igen efter pandemin. Resekostnaderna är dock lägre än innan pandemin bröt ut.

Kostnader för service och underhållsavtal datorer ökade med 5 000 tkr. Detta beror främst på fler antal anställda i myndigheten och att fler datorer behövs.

Utbildningskostnader ökade med 1 700 tkr mellan åren och beror på att fler utbildningar kunnat genomföras under 2022.

Myndigheten har under året sålt materiel som medfört ökade reaförluster (2 100 tkr) men har därmed också fått minskade avskrivningskostnader.

Not 6 - Finansiella kostnader

(tkr)	2022	2021
Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	-3 507	0
Kursförluster	-688	-299
Övriga räntekostnader	-21	-32
SUMMA	-4 216	-331

Not 7 - Uppbördsverksamhet

(tkr)	2022	2021
Inkomsttitel 2713 Vattenföroreningsavgifter m.m.		
Ärende 9 (2018)	0	1 686
Ärende 16 (2020)	0	-41
Ärende 17 (2020)	0	-52
Ärende 18 (2021)	0	-71
Ärende 19 (2021)	0	-12
Ärende 20 (2021)	0	-143
Ärende 21 (2021)	0	-34
Ärende 22 (2021)	0	-90
Ärende 23 (2021)	0	-9
Ärende 24 (2021)	0	-59
Ärende 25 (2021)	0	-11
Ärende 26 (2021)	0	-363
Ärende 27 (2021)	0	-23
Ärende 28 (2021)	77	-169
Ärende 11 (2008)	82	0
Ärende 31 (2021)	-48	0
Ärende 32 (2022)	-72	0
Ärende 33 (2022)	-2 273	0
Ärende 34 (2022)	-66	0
Ärende 35 (2022)	-47	0
Ärende 36 (2022)	-31	0
Ärende 37 (2022)	-48	0
Ärende 38 (2022)	-48	0
Ärende 39 (2022)	-49	0
Ärende 40 (2022)	-50	0
Merkostnad	3	0
Delsumma Inkomsttitel 2713	-2 571	609
Inkomsttitel 2811 Övriga inkomster av statens verksamhet		
Ärende 41 inkl. merkostnad (2019)	-6	0
Delsumma Inkomsttitel 2811	-6	0
SUMMA	-2 577	609

Pseudonym har använts istället för ärendets egentliga namn.

I ärende 28 har nedskrivning gjorts med 77 tkr. Ärende 11 har preskriberats och skrivits av.

Not 8 – Transfereringar

(tkr)	2022	2021
Lämnat bidrag till Polismyndigheten ¹	-1 337	0
SUMMA	-1 337	0

¹ Det vidareförmedlade bidraget till Polismyndigheten avser medel från Frontex - European Border and Coast Guard Agency, EBCG – avseende två operationer under 2021 och 2022.

Not 9 - Årets kapitalförändring

(tkr)	2022	2021
Årets avskrivningar anslagsfinansierade anläggningstillgångar	-4 751	-4 765
Årets avskrivningar MSB ¹ -finansierade anläggningstillgångar	-315	-2 628
Årets resultat uppdragsverksamhet	0	0
SUMMA	-5 066	-7 393

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

22. Noter till balansräkning

Not 10 - Balanserade utgifter för utveckling

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
IB ackumulerat anskaffningsvärde	128 408	122 681
Årets anskaffningar	12 419	10 393
Aktivering, överfört till anläggningstillgång	-3 611	-4 666
UB ackumulerat anskaffningsvärde	137 215	128 408
IB ackumulerade avskrivningar	-104 574	-94 940
Årets avskrivningar	-5 558	-9 634
UB ackumulerade avskrivningar	-110 132	-104 574
Bokfört värde	27 083	23 834

Under 2022 har 4 942 tkr investerats i utökad lagring med förhöjd redundans. 2 037 tkr har investerats i en ny operationsmodul i systemet KIBS.

Not 11 - Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
IB ackumulerat anskaffningsvärde	21 420	21 420
Årets anskaffningar	1 299	0
UB ackumulerat anskaffningsvärde	22 719	21 420
IB ackumulerade avskrivningar	-19 454	-17 448
Årets avskrivningar	-1 704	-2 006
UB ackumulerade avskrivningar	-21 158	-19 454
Bokfört värde	1 562	1 967

Anskaffningar av Kamera och bildhantering motsvarande 1 163 tkr har gjorts under 2022.

Not 12 - Förbättringsutgifter på annans fastighet

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
IB ackumulerat anskaffningsvärde	65 071	64 705
Årets anskaffningar	2 206	522
Aktivering, överfört till anläggningstillgång	-403	-77
Årets minskning på grund av försäljning, utrangering	-163	-79
UB ackumulerat anskaffningsvärde	66 711	65 071
IB ackumulerade avskrivningar	-61 233	-60 036
Årets avskrivningar	-1 183	-1 276
Justering avskrivningar avyttrade anläggningstillgångar	163	79
UB ackumulerade avskrivningar	-62 254	-61 233
Bokfört värde	4 458	3 838

Under 2022 har det bland annat anskaffats kajskåp i Härnösand (568 tkr), tillträdesskydd och grindar i Vaxholm (493 tkr) samt laddstolpar till stationer och kontor (484 tkr).

Not 13 - Maskiner, inventarier, installationer m.m.

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
IB ackumulerat anskaffningsvärde	4 822 013	4 648 174
Årets anskaffningar	40 194	153 339
Överfört från pågående nyanläggningar vid aktivering	22 760	97 013
Årets minskning på grund av försäljning, utrangering	-26 051	-76 513
UB ackumulerat anskaffningsvärde	4 858 916	4 822 013
IB ackumulerade avskrivningar	-2 813 440	-2 684 710
Årets avskrivningar	-205 491	-204 929
Justering avskrivningar avyttrade anläggningstillgångar	23 721	76 199
UB ackumulerade avskrivningar	-2 995 211	-2 813 440
Bokfört värde	1 863 706	2 008 573

Årets anskaffningar omfattar bland annat livstidsförlängning av miljöskyddsfartyget KBV 010 (9 649 tkr), anskaffning av nya fordon (6 445 tkr), fartygsinvesteringar i KBV 031s (6 287 tkr) och fartygsinvesteringar i KBV 001s (5 525 tkr). Även anskaffning av nya kustlänssor (3 733 tkr) och motorer till båtar (3 100 tkr) har gjorts under 2022.

Vid årets slut disponerar myndigheten följande plattformar:

(st)	2022-12-31	2021-12-31
Miljöskyddsfartyg	5	5
Övervakningsfartyg	13	13
Kombinationsfartyg	10	10
Svävare	4	4
Flygplan	3	3
Pråmar	1	1
Strandbekämpare	12	12
Båtar	94	97
Vattenskotrar	20	20
Snöskotrar	8	8
Sjösläp	27	27
Motorfordon	105	107
Släpfordon	76	76

Not 14 - Pågående nyanläggningar

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
IB ackumulerat anskaffningsvärde	30 224	99 804
Årets anskaffningar	26 777	24 369
Aktivering, överfört till anläggningstillgång	-22 760	-93 950
UB ackumulerat anskaffningsvärde	34 240	30 224

Specifikation av UB pågående nyanläggningar

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Fartygsprojekt typ KBV 031	4 225	5 580
Fartygsprojekt typ KBV 312	865	123
Fartygsprojekt typ KBV 001s	5 236	3 237
Flygplansprojekt	0	1 402
Kommunikationslösning för fartyg (SD-WAN)	0	2 227
Livstidsförlängning miljöskyddsfartyg KBV 010, 050, 051	2 059	3 224
Fartygsprojekt typ KBV 201s	1 052	6 946
Videokonferenssystem	1 756	1 490
Möbler och inventarier	2 094	1 576
Motorer båtar	4 060	1 255
Livstidsförlängning Utsjöribb	4 807	0
Fartygsprojekt KBV 320s	1 647	0
Övriga pågående nyanläggningar	6 440	3 164
SUMMA	34 240	30 224

Not 15 - Förskott avseende materiella anläggningstillgångar

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
IB	0	36 936
Förskott avseende övervakningsfartyg, KBV 320s	110 250	0
Aktivering, överfört till anläggningstillgång	0	-36 936
SUMMA	110 250	0

Det bokförda förskottet avser faktura för varor som ännu inte levererats i projektet nya övervakningsfartyg i KBV 320-serien (benämns KBV 301-serien i regleringsbrev och investeringstabell).

Not 16 - Varulager och förråd

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
IB	26 254	21 617
Årets förändring	7 981	4 637
SUMMA	34 234	26 254

Ökningen består av ökat lagervärde av beklädnad, fartygsbunker samt oljor.

Under hösten 2022 har ett nytt lagersystem för beklädnad med mera tagits i bruk. Lagret värderas numera enligt FIFO - först in först ut och bokföring sker på transaktionsnivå. Tidigare har detta lager värderats enligt LVP - lägsta värdets princip med bokföring av lagerförändring i samband med årsbokslut. Den ändrade principen bedöms inte ha gett någon väsentlig påverkan på verksamhetens resultat.

Not 17 - Fordringar hos andra myndigheter

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Kundfordringar	1 498	977
Skattekonto	28	27
Mervärdesskattefordran	27 990	27 091
SUMMA	29 515	28 096

Not 18 - Övriga kortfristiga fordringar

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Uppbördsfordran för vattenföroreningsavgift. Ärende 11	0	82
Uppbördsfordran för vattenföroreningsavgift. Ärende 12	44	44
Uppbördsfordran för vattenföroreningsavgift. Ärende 13	42	42
Uppbördsfordran för vattenföroreningsavgift. Ärende 14	88	88
Uppbördsfordran skadevållande. Ärende 26	0	363
Uppbördsfordran skadevållande. Ärende 29	143	143
Uppbördsfordran skadevållande. Ärende 30	0	169
Uppbördsfordran skadevållande. Ärende 35	47	0
Uppbördsfordran skadevållande. Ärende 39	50	0
Osäker fordran	0	314
Diverse fordringar	2	2
SUMMA	416	1 247

Pseudonym har använts istället för ärendets egentliga namn.

Den osäkra fordran på 314 tkr från 2021 har, efter samråd med Kammarkollegiet, skrivits av då fordran avsåg ett dödsbo utan tillgångar.

Not 19 - Förutbetalda kostnader

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Förutbetalda hyror	14 303	11 971
Övriga förutbetalda kostnader	20 796	17 854
SUMMA	35 099	29 825

Av övriga förutbetalda kostnader avser 16 516 tkr licenser och abonnemang och 2 679 tkr avser försäkringspremier. Utöver dessa poster finns kostnader för bland annat serviceavtal.

Not 20 - Upplupna bidragsintäkter

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	257	3 926
Polismyndigheten	2 127	276
EU	383	364
Övriga länder och internationella organisationer	0	11 234
SUMMA	2 767	15 801

Not 21 - Övriga upplupna intäkter

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Återbetalning av energiskatt på landström	600	600
Upplupna räntor på lån i Riksgäldskontoret	133	133
SUMMA	733	733

Not 22 - Avräkning med statsverket

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-932	-1 942
- redovisat mot inkomsttitel	-2 577	609
- uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde	3 094	402
Fordringar/Skulder avseende uppbörd	-414	-932
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-37 833	-21 630
- redovisat mot anslag	1 431 653	1 337 730
- anslagsmedel som tillförts räntekonto	-1 440 048	-1 353 934
- återbetalning av anslagsmedel	0	0
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-46 228	-37 833
Fordran avs. semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	840	1 292
- redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-414	-452
Fordran avs. semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	426	840
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	-1 155	-49
- inbetalningar i icke räntebärande flöde	20 442	1 539
- utbetalningar i icke räntebärande flöde	-14 781	-2 243
- betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	-3 094	-402
Saldo	1 412	-1 155
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	1 412	-1 155
Summa avräkning med statsverket	-44 804	-39 079

Not 23 - Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Beviljad räntekontokredit	40 000	40 000
Behållning på räntekontot vid årets slut	255 779	216 034

Not 24 – Statskapital

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Ingående balans	71 430	79 674
Utrangerade anläggningstillgångar	-56	0
Överföring från balanserad kapitalförändring:		
- avskrivningar avseende förskottsrentor m.m.	-4 765	-4 765
- avskrivning av MSB ¹ -finansierade anläggningstillgångar	-2 628	-3 479
Utgående balans	63 980	71 430

¹ Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Not 25 - Balanserad kapitalförändring

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Invärderade anläggningstillgångar ingående balans	0	0
Kapitalförändring enligt resultaträkningen föregående år	0	0
Delsumma invärderade anläggningstillgångar	0	0
Balanserad kapitalförändring ingående balans	11	11
Kapitalförändring enligt resultaträkningen föregående år	-7 393	-8 244
- avgår omföring till statskapital	7 393	8 244
Uppdragsverksamhet	0	0
Delsumma balanserad kapitalförändring	11	11
SUMMA	11	11

Not 26 – Myndighetskapital

(tkr)	Statskapital	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Summa
Utgående balans 2021	71 430	0	11	-7 393	64 048
A Ingående balans 2022	71 430	0	11	-7 393	64 048
Föregående års kapitalförändring	-7 393	0	0	7 393	0
Utrangerade anläggningstillgångar ¹	-56				-56
Årets kapitalförändring				-5 066	-5 066
B Summa årets förändring	-7 450	0	0	2 327	-5 122
C Utgående balans 2022	63 980	0	11	-5 066	58 925

¹-56 tkr på utrangerade anläggningstillgångar avser bokfört värde för anläggningstillgång finansierad med anslag och som har utrangerats.

Not 27 - Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Ingående avsättning	389	1 303
Årets pensionskostnad	-219	-587
Årets pensionsutbetalningar	210	-327
Utgående avsättning	379	389

Not 28 - Övriga avsättningar

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Ingående avsättning	15 637	14 375
Övriga avsättningar, kompetensutveckling	1 459	1 262
Utgående avsättning	17 096	15 637

Reglering avseende avsättning för kompetensmedel har påbörjats, men osäkerhet råder om när den kommer att vara slutreglerad då en översyn av regelverket pågår.

Not 29 - Lån i Riksgäldskontoret

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Låneram i Riksgäldskontoret	2 000 000	2 050 000
Ingående låneskuld	1 906 529	1 967 529
Årets förändring		
- Nyupptagna lån	0	900 000
- Årets amorteringar	0	-961 000
Utgående låneskuld	1 906 529	1 906 529

I regleringsbrevet för Kustbevakningen 2022 daterat 2021-12-16 (Ju2021/04162 (delvis)) var låneramen beslutad till 2 000 000 tkr.

Under 2022 har inga nya lån tagits och inga lån har löpt ut. Inte heller har någon amortering gjorts under 2022. Detta förklarar skillnaden mellan åren under årets förändring.

Not 30 - Kortfristiga skulder till andra myndigheter

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Leverantörsskulder till andra myndigheter	19 098	11 188
Utgående mervärdesskatt	7 373	10 622
Arbetsgivar- och sociala avgifter	14 323	14 213
Övrigt	4	6
SUMMA	40 799	36 029

Not 31 - Övriga kortfristiga skulder

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Innehållen skatt för egen personal	12 096	11 598
Skuld till bank för decemberlön	6 103	7 330
Skuld avgifter för ålderspension	230	316
Övrigt	100	705
SUMMA	18 529	19 949

Not 32 - Upplupna kostnader

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Löneskuld och semesterlöner inklusive sociala avgifter	75 013	74 543
Fakturerings efter brytdagen:		
Fartygsunderhåll	5 244	2 062
Flygunderhåll	5 103	1 254
Revision av årsredovisningen	300	350
Övrigt	627	839
SUMMA	86 287	79 048

Not 33 - Oförbrukade bidrag

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
EU, bidrag flygplan KBV 501-503 (DG Mare)	3 696	4 357
EU, bidrag större kombinationsfartyg KBV 001-002 (DG Mare)	26 225	27 764
EU, bidrag kombinationsfartyg KBV 031-034 (DG Mare)	84 800	88 953
Polismyndigheten, bidrag Missionsystem, statisk hårddisk (Gränsfonden)	282	571
EU, bidrag Frontex, avskrivningar anläggningstillgångar (Triton)	30	37
EU, bidrag KIBS ledningssystem (DG Mare)	1 477	2 839
Polismyndigheten (Inre Säkerhetsfonden)	9 278	10 462
EU, bidrag Horizon2020	409	1 000
SUMMA	126 197	135 984

Oförbrukade bidrag från annan statlig myndighet förväntas tas i anspråk enligt följande tidsintervaller.

Förbrukning av bidrag från annan statlig myndighet:	Polis- myndigheten (Gränsfonden)	Polis- myndigheten (Inre säkerhets- fonden)
- inom tre månader	72	296
- mer än tre månader till ett år	180	888
- mer än ett år till tre	30	2 370
- mer än tre år	0	5 724
SUMMA	282	9 278

Not 34 - Övriga ansvarsförbindelser

(tkr)	2022-12-31	2021-12-31
Skadeståndsanspråk från allmänheten	0	49
SUMMA	0	49

De två skadeståndsärendena från 2021 är reglerade under 2022. Vid utgången av 2022 finns inga utestående ärenden.

23. Noter till finansieringsanalys

Not 35 - Kostnader i finansieringsanalysen

(tkr)	2022	2021
Verksamhetens kostnader enligt resultaträkning	-1 509 291	-1 396 901
- avgår avskrivningar och nedskrivningar	213 937	217 845
- avgår årets förändringar av avsättningar	1 449	348
- avgår realisationsförluster	2 278	163
SUMMA	-1 291 628	-1 178 544

Not 36 - Intäkter av avgifter och andra ersättningar i finansieringsanalysen

(tkr)	2022	2021
Intäkter av avgifter och andra ersättningar enligt resultaträkning	9 235	20 087
- avgår realisationsvinster	-2 217	-13 798
SUMMA	7 019	6 289

24. Årsredovisningens undertecknande

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm den 21 februari 2023

Therese Mattsson
generaldirektör

Bilaga, översikt återrapporteringskrav och uppdrag

Regleringsbrev för budgetåret 2022

Avsnitt i årsredovisningen

Återrapporteringskrav

1. 1. Kustbevakningen ska redovisa uppgifter om det totala antalet anmälda och konstaterade utsläpp av skadliga ämnen, hur många konstaterade utsläpp som har lett till miljö-räddningsoperation av Kustbevakningen, hur många konstaterade utsläpp som har lett till brottsanmälan till åklagare, respektive lett till beslut om vattenföroreningsavgift, samt en bedömning av var de konstaterade utsläppen har skett och volymen på dessa.	Avsnitt 3.1.1 sid 10
2. Kustbevakningen ska redovisa sin förmåga till miljöräddningstjänst utifrån rådande riskbild, med hänsyn tagen både till nationella och internationella resurser. Redovisningen ska omfatta bekämpning av utsläpp av skadliga ämnen, nödbogsering och nödläktring. Kustbevakningen ska särskilt redovisa sina åtgärder för att upprätthålla myndighetens beslutade förmåga till miljöräddningstjänst.	Avsnitt 3.1.2, sid. 13
3. Kustbevakningen ska samlat redovisa myndighetens verksamhet inom brottsbekämpning och ordningshållning. Redovisningen ska omfatta samverkan med och antal tillfällen biträde lämnats till andra myndigheter inom området.	Avsnitt 4.4, sid. 51
4. Kustbevakningen ska redovisa hur man har samverkat med andra myndigheter i syfte att inrikta kontrollverksamheten.	Avsnitt 4.1, sid. 30
5. Kustbevakningen ska samlat redovisa myndighetens vidtagna åtgärder för att förbättra och effektivisera den svenska fiskerikontrollen. Myndigheten ska även redovisa andelen fiskerikontroller riktade mot yrkes- respektive fritidsfisket. Kustbevakningen ska också samlat redogöra för utfallet av kontroller av laxfiske i Östersjön och av räkfiske i Västerhavet.	Avsnitt 4.1.1, sid 30
6. Kustbevakningen ska redovisa vidtagna åtgärder för att bidra till en ökad uppfyllelse av de miljö kvalitetsmål och delar av Generationsmålet som är av relevans för myndighetens verksamhet.	Avsnitt 9, sid 76
7. Kustbevakningen ska övergripande redovisa hur myndigheten har arbetat för att stärka sin informationssäkerhet och för hur den planerar att möta framtida behov, bl.a. utifrån aktuella digitaliseringsinitiativ. Myndigheten ska särskilt redovisa vidtagna åtgärder för att utveckla den interna styrningen och uppföljningen av informationssäkerhetsarbetet inklusive myndighetsledningens roll i detta.	Avsnitt 8.1, sid. 73

8. Kustbevakningen ska redovisa vidtagna åtgärder för genomförande av FN:s säkerhetsrådsresolutioner om kvinnor, fred och säkerhet med utgångspunkt i den nationella handlingsplanen på området.	Avsnitt 4.3, sid. 50
--	----------------------

Regleringsbrev för budgetåret 2022**Avsnitt i årsredovisningen****Organisationsstyrning**

Kustbevakningen ska redovisa vidtagna åtgärder för att ytterligare öka kostnadseffektiviteten i verksamheten och åtgärder för att säkerställa en verksamhet och ekonomi i balans.	Avsnitt 10.2, sid. 78
Kustbevakningen ska redovisa sitt arbete med att uppnå en jämnare könsfördelning i myndighetens personalsammansättning.	Avsnitt 6.1.1, sid 65

Regleringsbrev för budgetåret 2022**Avsnitt i årsredovisningen, eller diarienummer om avrapporterat på annat sätt än i årsredovisningen****Regeringsuppdrag, fortsättning*****Minskade utsläpp från tjänsteresor***

Kustbevakningen ska redovisa hur den arbetar för att ta tillvara erfarenheter av vad pandemin inneburit i fråga om minskade utsläpp från tjänsteresor. Myndigheten ska särskilt beskriva vad den kan göra för att fortsätta utveckla arbetssätt som innebär alternativ till fysiska möten och en allt mindre miljö- och klimatpåverkan, samtidigt som verksamhetens behov, myndighetens geografiska läge och andra förutsättningar beaktas. Myndigheten ska redovisa uppföljningsbara mål för resande för 2025 i förhållande till 2019 på ett sätt som leder till mindre miljö- och klimatpåverkan. Redovisningen ska ske inom ramen för myndighetens miljöledningsarbete i enlighet med vad som gäller enligt förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter.	Dnr 2022-288
--	--------------

Övriga pågående regeringsuppdrag

Uppdrag till Polismyndigheten, Migrationsverket, Säkerhetspolisen, Tullverket och Kustbevakningen att samordna genomförandet av EU:s interoperabilitetsförordningar. Löpande rapportering, slutrapport senast den 29 mars 2024 (Ju2019/02044/PO).	Dnr 2019-1500
Uppdrag till Kustbevakningen att delta i genomförandet av EU:s strategi för Östersjöregionen och dess handlingsplan. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 januari 2022 (Ju2016/00326, SB2020/01471).	Dnr 2021-3158
Uppdrag med anledning av Schengenutvärdering av Sverige. Uppdraget ska genomföras i enlighet med de tidsramar som följer av artikel 16 i rådets förordning (EU) nr 1053/2013 (Ju2018/00780/PO).	Dnr 2018-2821

Uppdrag till Kustbevakningen och övriga bevakningsansvariga myndigheter att stärka arbetet med civilt försvar och vidta förmågehöjande åtgärder enligt anvisningar för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021–2025. Uppdraget ska årligen redovisas den 1 oktober (Ju2020/04658).	Dnr H2022-49
Uppdrag till statliga myndigheter att fortsatt ta emot personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga samt nyanlända arbetssökande för praktik 2021-2023. Årlig redovisning till Statskontoret (A2020/02583, Fi2020/04960).	Avsnitt 6.1, sid 63
Uppdrag till Kustbevakningen och övriga berörda myndigheter att redovisa en lägesbild vad gäller illegal avfallshantering samt förslag på åtgärder för att ytterligare förebygga och förhindra brottslighet inom avfallsområdet. Uppdraget ska redovisas senast den 15 mars 2022 (M2021/00438).	Dnr 2022-1742
Uppdrag till Kustbevakningen att, inom ramen för förordningen (2019:1283) om rättsväsendet digitalisering, medverka till att ta fram en gemensam strategisk plan för 2023 och framåt. Uppdraget ska redovisas senast den 22 februari 2022.	Dnr 2022-14